

STRATĒĢISKĀ IETEKMES UZ VIDI
NOVĒRTĒJUMA
VIDES PĀRSKATS

JŪRMALAS TERITORIJAS PLĀNOJUMA
GROZĪJUMIEM 2020

IZSTRĀDĀTĀJS:

SIA „METRUM”, reg. Nr. 40003388748, Gertrūdes iela 47-3, Rīga, LV-1011, tālr. 67860311, e-pasts:
metrum@metrum.lv

Vides jomas eksperte Inga Gavena – Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nodrošināšana
un Vides pārskata sagatavošana

Vides jomas eksperte Vita Zuciāne – Vides pārskata sagatavošana

VIDES PĀRSKATĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI:

Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma 2020. gada grozījumi – **Jūrmalas TPG 2020**

Jūrmalas pilsētas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi – **Jūrmalas TIAN**

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums – **SIVN**

MK 23.03.2004. noteikumi Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” –
MK 23.03.2004. noteikumi Nr. 157

SATURS

IEVADS	4
1. TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪJUMU IZSTRĀDES PAMATOJUMS, UZDEVUMI UN SATURS.....	5
2. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI.....	7
2.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi.....	7
2.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi	11
3. SASAISTE AR CITIEM ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	12
4. VIDES PĀRSKATA IZSTRĀDE	16
4.1. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra un iesaistītās institūcijas.....	11
4.2. Sabiedrības informēšana un iesaistīšaa.....	11
5. JŪRMALAS PILSĒTAS TERITORIJAS ŠIS RAKSTUROJUMS	19
5.1. Vispārīga informācija	19
5.2. Virszemes ūdeņi.....	19
5.3. Peldūdeņi.....	21
5.4. Peldvietas ar Zilā karoga sertifikātu	23
5.5. Jahtu ostu atbilstība Zilā karoga sertifikātam.....	23
5.6. Hidroloģiskā stāvokļa izmaiņas.....	24
5.6.1. Plūdu riska vērtējums.....	24
5.6.2. Meliorācijas sistēmu uzturēšana/pilnveidošana.....	28
5.7. Dabas resursi	28
5.7.1. Zemes dzīļu resursi.....	29
5.7.2. Minerālūdens ieguve.....	29
5.7.3. Dzeramā ūdens apgāde.....	30
5.8. Kultūrvēsturiskā vide	31
5.9. Ainaviskās vērtības	32
5.10. Dabas teritorijas.....	33
5.11. Risika teritorijas	38
6. ANTROPOGĒNĀ IETEKME	41
6.1. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas	46
6.2. Atkritumu apsaimniekošana.....	47
6.3. Transporta infrastruktūra	48
6.4. Rūpnieciskās un citas saimnieciskās darbības riski.....	49
6.5. Polderu teritorijas.....	50
7. IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTA GROZĪJUMI NETIKTU ĪSTENOTI	54
8. TERITORIJAS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT UN AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTIE VIDES ASPEKTI	55
9. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS	61
10.RISINĀJUMI NEGATĪVO IETEKMJU NOVĒRŠANAI UN MAZINĀŠANAI.....	69
11.ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS UN IZVĒRTĒJUMS.....	71
12.IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI	77
13.PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀ PĀRROBEŽU IETEKME	77
14.PAREDZĒTIE PASĀKUMI MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI	77
15.IZMANTOTĀ LITERATŪRA.....	78
PIELIKUMI	79

IEVADS

Saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. panta trešo daļu un MK 23.03.2004. noteikumu Nr. 157 2.2.1. apakšpunktu, stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams republikas pilsētu teritorijas plānojumiem. SIVN procedūra veikta un Vides pārskats izstrādāts teritorijas attīstības plānošanas dokumentam „Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma 2020. gada grozījumi”.

Jūrmalas TPG 2020 ir sagatavoti saskaņā ar Jūrmalas pilsētas domes 15.03.2018. pieņemto lēmumu Nr. 122 „Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzsākšanu”. Teritorijas plānojuma grozījumu ietvaros ir izvērtēta spēkā esošā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma¹ atbilstība saistībā ar veiktajām izmaiņām ar augstāku juridisku spēku esošajos normatīvajos aktos, kā arī iekļauti plānojuma grozījumi pēc satura, nesmot vērā iedzīvotāju un zemes īpašnieku priekšlikumus plānojuma grozījumu izstrādes gaitā.

Vides pārskats SIVN procedūras ietvaros sagatavots, balstoties uz Jūrmalas TPG 2020 informāciju par piedāvātajiem attīstības virzieniem, paredzētajām izmaiņām, kā arī noteiktajām prasībām un aprobežojumiem teritorijas izmantošanai un apbūves plānošanai.

Plānošanas dokumentam un Vides pārskatam tika nodrošināta publiskā apspriešana (*piezīme: normatīvajos aktos, kas nosaka SIVN un teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādes procedūru, tiek lietoti atšķirīgi termini, attiecīgi – “sabiedriskā” un “publiskā” apspriešana; Vides pārskata nodalās tiek lietots – “publiskā apspriešana”*) normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

¹ Apstiprināts ar Jūrmalas pilsētas domes 11.10.2012. saistošajiem noteikumiem Nr. 42 „Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu”, kurā veikti grozījumi ar Jūrmalas pilsētas domes 24.03.2016. saistošajiem noteikumiem Nr. 8 „Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grozījumu grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu”

1. TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪJUMU IZSTRĀDES PAMATOJUMS, UZDEVUMI UN SATURS

Kopš Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā veiktajiem grozījumiem 2016. gadā ir pagājuši četri gadi. Saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, pašvaldībai ir jāizvērtē nepieciešamība izdarīt grozījumus teritorijas plānojumā, ja spēkā stājas jauni ar vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā ietveramo informāciju saistīti normatīvie akti ar augstāku juridisko spēku, kā arī jauni augstāka līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumenti. Šo pēdējo gadu laikā ir veiktas izmaiņas gan Būvniecības likumā un uz tā pamata izdotajos Ministru kabineta noteikumos, gan apstiprināti grozījumi teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādes normatīvajā regulējumā, tā, piemēram, veiktas izmaiņas gadījumiem, kad pirms teritorijas attīstības ieceres īstenošanas jāizstrādā detālplānojums.

Jūrmalas pilsētas dome pastāvīgi saņema ierosinājumus no nekustamo īpašumu īpašniekiem uzsākt lokālplānojumu izstrādi atsevišķām zemes vienībām vai pilsētas teritorijas daļām ar mērķi veikt grozījumus Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā, sniegtas arī konsultācijas saistībā ar iespējām mainīt atļauto izmantošanu un aprobežojumus, tostarp, nodrošināt zemes vienību sadales iespējas. Taču nemitīga teritorijas plānojuma grozīšana, izstrādājot lokālplānojumus, neveicina pilsētas teritorijas līdzsvarotu ilgtspējīgu attīstību, izraisa haotisku attīstību un apgrūtina tās attīstības pārskatāmību. Turklāt Jūrmalas pilsētas pašvaldība ir uzsākusi arī darbu pie jaunas Jūrmalas pilsētas attīstības programmas 2021.–2027. gadam izstrādes un Jūrmalas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas aktualizēšanas, tādējādi secināts, ka lietderīgi veikt savlaicīgu attīstības plānošanas dokumentu savstarpējo saskaņošanu un sasaisti. Pamatojoties uz šiem apsvērumiem, Jūrmalas pilsētas dome 2018. gadā pieņēma lēmumu uzsākt Jūrmalas teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi.

Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādei tika definēti vairāki galvenie uzdevumi, kuri darba procesā rezultējās kā to risinājumi. Jūrmalas pilsētas domes apstiprinātajā darba uzdevumā Jūrmalas TPG 2020 izstrādei noteikts, ka to izstrādes ietvaros nepieciešams:

- Izvērtēt Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma atbilstību spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un veikt nepieciešamās izmaiņas.
- Veikt nepieciešamos grozījumus teritorijas plānojuma grafiskajā daļā un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos, ņemot vērā Jūrmalas pilsētas domes pieņemtos lēmumus attiecībā uz pašvaldības interesēm teritoriju izmantošanā, tostarp, noteikt un attēlot degradētās teritorijas.
- Veikt Jūrmalas pilsētas administratīvajai teritorijai piegulošo jūras piekrastes ūdeņu un jūras piekrastes sauszemes daļas integrētu teritorijas plānošanu, ietverot Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslas bez apbūves daļas izvērtējumu un risinājumus tās precizēšanai, ņemot vērā nacionālā līmeņa jūras un piekrastes telpiskās plānošanas dokumentus.
- Izvērtēt Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma prasības attiecībā teritoriju funkcionālajām zonām un to atļauto izmantošanu, apbūves un zemes vienību veidošanas nosacījumiem, veikt izmaiņas, ņemot vērā aktuālo sociāli ekonomisko situāciju un paredzamās nākotnes tendences, kā arī kopīpašuma tiesisko regulējumu.
- Izskatīt un veikt nepieciešamos grozījumus Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grafiskajā daļā, saskaņojot teritorijas atļauto izmantošanu ar faktisko situāciju un attīstības priekšlikumiem, vērtējot to atbilstību Jūrmalas pilsētas attīstības stratēģijai 2010.-2030. gadam (turpmāk tekstā – Jūrmalas IAS) un salāgojot ar Jūrmalas pilsētas attīstības programmu, nozaru politikas plānošanas dokumentiem un tematiskajiem plānojumiem.

Jūrmalas TPG 2020 sastāv no šādām daļām:

- **Paskaidrojuma raksts**, kurā ietverts spēkā esošā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma (ar grozījumiem), lokālplānojumu un detālplānojumu īstenošanas izvērtējums, sagatavotās teritorijas plānojuma grozījumu redakcijas risinājumu apraksts un to atbilstība Jūrmalas IAS. Paskaidrojuma rakstam pievienoti pielikumi, kuros iekļauts pašreizējās situācijas izvērtējums kontekstā ar grozījumu izstrādes procesā veiktajiem darbiem un kalpo kā pamatojums pieņemtajiem

risinājumiem (piemēram, pārskats par degradētajām teritorijām un pārskats par jūras un piekrastes plānošanu, kvartālu zemesgabalu platību izvērtējums, detālplānojumu izvērtējums u.c.).

- **Grafiskā daļa**, kas sastāv no galvenās kartes „Funkcionālais zonējums, apgrūtinājumi un aprobežojumi” un citiem karšu materiāliem (valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi, inženiertīklu shēmas, piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas u.c.).
- **Jūrmalas TIAN**, kuros grozītas un precizētas prasības Jūrmalas pilsētas teritorijā noteiktajam funkcionālajam zonējumam, kā arī gadījumiem, kad nepieciešama detālplānojumu un lokālplānojumu izstrāde.
- **Ziņojums par teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes procesu**, kurā ietverta informācija par grozījumu izstrādes procesu, pārskats par institūciju nosacījumiem un atzinumiem, kā arī pārskats par saņemtajiem priekšlikumiem un to ņemšanu vērā vai noraidīšanu.

2. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Šajā nodaļā ir apskatīti tie augstāka līmeņa dokumenti – starptautiskās konvencijas un starptautiskie normatīvie akti, kā arī nacionālās politikas plānošanas dokumenti un normatīvie akti vides aizsardzības jomā, kuros ietvertie mērķi un nostādnes ir saistoti Jūrmalas TPG 2020 izstrādē.

2.1. STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

■ ANO konvencijas vides aizsardzības jomā

Bernes konvencija (1979, bet Latvijā pieņemta un apstiprināta 1996. gadā). Konvencijas mērķis ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, un veicināt šādu sadarbību. Īpašs uzsvars likts uz apdraudētajām un izzūdošajām sugām, t.sk. apdraudētajām un izzūdošajām migrējošajām sugām. Šādas sugas un dzīvotnes Latvijā noteiktas par īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem. Plānošanas dokumentā netiek ietvertas nostādnes, kuru īstenošana varētu radīt tiešus draudus īpaši aizsargājamo sugu vai biotopu eksistencei tur, kur tie konstatēti un noteikti par aizsargājamiem. Tai pat laikā jāatzīmē, ka Latvijā spēkā esošajos normatīvajos aktos ietverta prasība pirms projektu, kuru īstenošana var radīt būtisku ietekmi uz vidi, īstenošanas veikt to ietekmes uz vidi novērtējumu, t.sk. šajā procesā tiek veikta papildus izpēte par teritorijas bioloģisko daudzveidību un tās dabas vērtībām, tādējādi tiek nodrošināts, ka īpaši aizsargājamas sugas un biotopi tiek konstatēti, saglabāti un aizsargāti.

Orhūsas konvencija (Latvijā pieņemta un apstiprināta 2002. gadā). Konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības daļību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs. Izstrādājot Jūrmalas TPG 2020, tiek pilnībā izpildītas normatīvajos aktos noteiktās prasības sabiedrības informēšanas un iesaistīšanas jomā.

Ramsāres konvencija (1971, Latvijā pieņemta un apstiprināta 1995. gadā). Tās mērķis ir saglabāt teritorijas, kas atbilst Ramsāres kritērijiem, nodrošinot raksturīgās floras un faunas, īpaši ūdensputnu dzīves vidi. Izveidojot īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un nosakot to aizsardzības statusu, kā arī izstrādājot dabas aizsardzības plānus un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumus, tiek ļemti vērā arī Ramsāres konvencijas mērķi un kritēriji. Saskaņā ar Ramsāres Konvencijas mitrāju definīciju, uz šo konvenciju attiecas arī Baltijas jūras un Rīgas līča akvatorija līdz 6 m dziļumam. Mitrāju, tostarp kā ūdensputnu dzīves vides, aizsardzība un nodrošināšana ir nozīmīga Jūrmalas pilsētas bioloģiskās daudzveidības vērtību saglabāšanā. Nozīmīgākās mitrāju teritorijas Jūrmalā ir iekļautas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – Ķemeru nacionālajā parkā un dabas liegumā „Lielupes grīvas pļavas”, kā arī aizsargājamā jūras teritorijā „Rīgas līča rietumu piekraste”.

Vašingtonas konvencija (pieņemta 1973. gadā, ratificēta 17.12.1996.) par Starptautisko tirdzniecību ar apdraudētām savvaļas dzīvnieku un augu sugām – CITES konvencija nosaka sugu sarakstu, kuru eksporta, importa vai ievešanas no jūras gadījumā jāsaņem atļauja Dabas aizsardzības pārvaldē. Jūrmalas TPG 2020 neparedz aktivitātes šajā jomā.

Konvencija **Par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību** – UNESCO konvencija (1972). Šajā konvencijā ar “dabas mantojumu” tiek saprasts:

- dabas pieminekļi, kas radušies no fizikāliem vai bioloģiskiem veidojumiem vai šādu veidojumu grupām, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no estētikas vai zinātnes viedokļa;
- ģeoloģiski vai fizioģeogrāfiski veidojumi un stingri noteiktas zonas, kas ir kādas apdraudētas dzīvnieku vai augu sugas dzīves vieta, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no zinātnes vai saglabāšanas viedokļa;
- ievērojamas dabas vietas vai ierobežotas dabas teritorijas, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no zinātnes, saglabāšanas vai dabas skaistuma viedokļa.

Valsts pienākums ir nodrošināt kultūras un dabas mantojuma un, kas atrodas tās teritorijā, identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizāciju un nodošanu nākošajām paaudzēm. Konvencijā noteiktas dažādas aktivitātes, kuras iespēju robežas valstīm ir jācenšas īstenoši.

Jūrmalas TPG 2020 aktivitātes lielā mērā vērstas uz dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu, tajos ietvertās nostādnes un paredzētās darbības nerada tiešus draudus dabas vai kultūras mantojumam Jūrmalas pilsētas teritorijā.

Konvencija par bioloģisko daudzveidību – Rio de Janeiro konvencija (1992) ir norādīti vispārīgie ilgtspējīgās attīstības principi. Ilgtspējīgas attīstības pamatā ir rūpes par cilvēku. „Katrām cilvēkam ir tiesības dzīvot veselīgu un produktīvu dzīvi harmonijā ar dabu. Jānodrošina viss, kas esošām un turpmākām paaudzēm nepieciešams ekonomiskai attīstībai un videi”. Norādīti arī galvenie piesārņojumu novēršanas principi. Šīs konvencijas izpratnē galvenais uzdevums dalībvalstīm ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un tās ilgtspējīgas izmantošanas jautājumu integrēšana jau esošajās valsts stratēģijās, plānos un programmās, kā arī citu nepieciešamo stratēģiju un dokumentu izstrādāšana. Jūrmalas TPG 2020 mērķis ir Jūrmalas pilsētas ilgtspējīgas attīstības nodrošināšana.

ANO konvencija „Par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu” (2003) ievēro nemateriālo kultūras mantojumu kā kultūras daudzveidības galveno avotu un ilgtspējīgas attīstības garantu, atzīst mijiedarbību starp nemateriālo kultūras mantojumu un materiālo kultūras un dabas mantojumu, un apzina globalizācijas un sociālo pārmaiņu procesu radītos draudus nemateriālajam kultūras mantojumam, kas veicina tā degradāciju, izzušanu vai pat iznīcināšanu. ANO konvencijas viena no būtiskākajām prasībām ir definēt, reģistrēt un sistematizēt kultūras mantojumu un visus cilvēkus, kas tiešāk vai netiešāk ar to saistīti. Latvijā ir izveidota Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūra, kas strādā Latvijas Republikas Kultūras ministrijas pārraudzībā un ir izveidota saskaņā ar šo konvenciju. Latvijā ir izveidota speciāla elektroniska datu bāze – Kultūras karte, kurās mērķis ir sniegt detalizētu informāciju par Latvijas reģionu kultūras procesu un institūciju daudzveidību, pārklājumu un pieejamību, kultūras infrastruktūras materiāltehnisko stāvokli un attīstības tendencēm, kā arī palīdzēt novērtēt esošo kultūras situāciju katrā reģionā un noteikt attīstības prioritātes un turpmākos darbības virzienus, lai radītu vienmērīgu kultūras pakalpojumu pieejamību visā Latvijā. Kultūras karte ir pieejama globālajā tīmeklī Latvijas iedzīvotājiem. Ikiens interesents www.kulturaskarte.lv var atrast, kurā Latvijas pilsētā vai pagastā atrodas viņu interesējošais kultūras objekts. Diemžēl nemateriālās kultūras objekti šajā kartē vēl nav atrodami.

Acīmredzot, Jūrmalas pilsētā būtu apzināmas un izvērtējamas tādas nemateriālās kultūras vērtības kā mutvārdū tradīcijas un izpausmes (piemēram, mīklas, teikas, ticējumi, anekdotes u.c.), tradicionālā mūzika (dziesmas un instrumentālā, tās izpildītāji), tautas dejas, rotaļas un spēles, paražas, rituāli, svētki, tautas zināšanas, tai skaitā laika vērojumi, tradicionālā amatniecība, tradicionālā virtuve, tradicionālās nodarbes, t.sk. zvejniecība, zivju produktu ražošana, tautas medicīna u.c. Nemot vērā to, ka arvien vairāk īpašumu nokļūst ienācēju īpašumā, pilsētas tradicionālajām vērtībām būtiski ir to izzušanas un aizmiršanas draudi, tādēļ būtu pievēršama liela uzmanība šo tradīciju un zināšanu dokumentēšanai un vismaz atmiņu par tām saglabāšanai.

ANO konvencija „Par cīņu pret pārtuksnešošanos un zemes degradāciju” valstīs, kurās novērojami ievērojami sausuma periodi un/vai pārtuksnešošanās, jo īpaši Āfrikā. Konvencija attiecībā uz Eiropas valstīm, t.sk. Latviju, skata šī reģiona problēmas – ievērojamu lauksaimnieciskās ražošanas samazināšanos, zemes auglības pazemināšanos, vēja un ūdens erozijas pastiprināšanos, arī dažāda veida augsnēs degradāciju. Konvencijas ieviešanai jānodrošina augsnēs aizsardzības pasākumu īstenošanu, veicinot augšņu produktivitātes pieaugumu, ieviešot ilgtspējīgu zemes un ūdens resursu apsaimniekošanu. Latvijā šī Konvencija parasti tiek attiecināta ne vien uz vēja un ūdens erodētajām augsnēm (vēja erozija, jūras krasta erozija, lielo upju palieņu krastu erozija), punktveida un difūzo piesārņojumu, ko izraisa augšņu apbūvēšana un ainavas piesārņošana ar pamestām būvēm, bet arī uz degradētajām teritorijām (bijušās militārās bāzes, karjeri) kas, kaut arī nav jārekultivē saskaņā ar prasībām par piesārņotajām vietām, būtu renaturalizējamas, pamatojoties uz šo Konvenciju. Arī Jūrmalas pilsētas teritorijā ir teritorijas, kuru renaturalizācijai jāpievērš īpaša uzmanība, un tas tiek risināts arī ar Jūrmalas TPG 2020 piedāvātajiem risinājumiem.

■ Eiropas Kopienas Konvencijas, Direktīvas un Stratēģijas

Konvencija par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību – Helsinku konvencija (1974, 1992). Šī apvieno visas valstis, kuras apdzīvo Baltijas jūras krastu, kopīgi cīņai pret jūras piesārņojumu. Tās mērķis – dabas un bioloģiskās daudzveidības aizsardzība Baltijas jūrā. Lai šo mērķi panāktu, nepieciešama

sadarbība, lai kontrolētu piesārņojumu visas sateces baseina teritorijā. Latvijā virkne nacionālo normatīvo aktu (piemēram, „Ūdens apsaimniekošanas likums” un tam pakārtotie normatīvie akti, likums „Par piesārņojumu” u.c.) nodrošina HELCOM konvencijas un tās rekomendāciju ievērošanu un izpildi. Izstrādājot Jūrmalas TPG 2020, ņemtas vērā arī Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā ietvertās nostādnes, informācija un prasības, tādējādi tiek ievērotas arī HELCOM konvencijas nostādnes.

Likums ***Par Eiropas ainavu konvenciju*** (apstiprināts un stājās spēkā 2007. gadā). Konvencijas izpratnē “ainava” nozīmē teritoriju tādā nozīmē, kā to uztver cilvēki, un kas ir izveidojusies dabas un/vai cilvēku darbības un mijiedarbības rezultātā. Konvencijā definēts, ka „ainavu politika” nozīmē kompetentu publisko iestāžu izstrādātus principus, stratēģijas un pamatnostādnes, kas Jauj veikt specifiskus pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt ainavu aizsardzību, pārvaldību un plānošanu; “ainavas kvalitātes mērķis” specifiskai ainavai nozīmē kompetentu publisko iestāžu formulētas sabiedrības vēlmes attiecībā uz viņu apkārtnes ainavas raksturiezīmēm; “ainavu aizsardzība” nozīmē darbības, lai saglabātu un uzturētu ainavas ievērojamās un raksturīgās īpašības, kuras ir pamatotas ar tās mantojuma vērtību, ko nosaka šīs ainavas dabiskais veidols un/vai cilvēku darbības. „Ainavu pārvaldība” no ilgtspējīgas attīstības perspektīvas nozīmē darbības, lai nodrošinātu regulāru ainavas kopšanu ar mērķi virzīt un harmonizēt pārmaiņas, kuras rada sociālie, ekonomiskie un vides procesi. „Ainavu plānošana” nozīmē konsekventi uz tālāku nākotni vērstas darbības, lai uzlabotu, atjaunotu vai radītu jaunas ainavas. Konvencijas *Darbības joma* ietver dabiskās, kā arī lauku, urbānās un piepilsētu teritorijas. Tā ietver sauszemes un jūras teritorijas, un iekšējos ūdeņus. Tā attiecas uz ainavām, kuras var uzskatīt par izcilām, tāpat kā uz ikdienišķām vai degradētām ainavām. Konvencijas mērķis ir veicināt ainavu aizsardzību, pārvaldību un plānošanu, kā arī organizēt sadarbību par ainavu jautājumiem Eiropā.

Latvijas ainavu politika ir noteikta Latvijas ainavu politikas pamatnostādnēs 2013.–2019. gadam (apstiprinātas 2013. gadā.). To mērķis – „Daudzfunkcionālas un kvalitatīvas ainavas, kas visā Latvijā uzlabo cilvēku dzīves kvalitāti, veicina vietu, reģionu un valsts ekonomisko aktivitāti un atpazīstamību, kā arī nodrošina bioloģisko daudzveidību”. Prioritārais uzdevums – ainavu pārvaldības uzlabošana, nosakot ainavu pārvaldībā iesaistīto institūciju kompetences un integrējot ainavu politiku teritorijas attīstības plānošanā, teritoriāli vienoti skatot gan dabas, gan kultūras mantojumu.

Kā vieni no galvenajiem uzdevumiem pamatnostādnēs definēta nepieciešamība:

- Apzināt Latvijas ainavu potenciālu, novērtējot ainavas visā valsts teritorijā;
- Noteikt nacionālas nozīmes ainaviski vērtīgās teritorijas un izstrādāt integrētas vadlīnijas konkrētu nacionālas nozīmes ainaviski vērtīgu teritoriju attīstībai un plānošanai;
- Sagatavot elektronisku Latvijas ainavu atlantu.

Diemžēl neviens no šiem uzdevumiem nav īstenots.

2018. gadā, lai mudinātu ikvienu palūkoties uz ainavām laika ritumā un kopīgi apzinātu Latvijas ainavu dārgumus, Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sadarbībā ar plānošanas reģioniem un Latvijas Nacionālo bibliotēku Latvijas valsts simtgades programmas ietvaros īstenoja aktivitāti „Dāvana Latvijai – elektroniska ainavu dārgumu krātuve „Latvijas ainavu dārgumi vakar, šodien, rīt”.

Latvijā šobrīd nav citu spēkā esošo normatīvo aktu vai cita veida, saistošu dokumentu, kuros būtu ietverta informācija par Latvijā identificētajām ainavām, to īpašībām, spēkiem un ietekmēm, kas tās pārveido, kā arī nav noteikti ainavu klasifikācijas un kvalitātes novērtēšanas kritēriji, vadlīnijas ainavu identificēšanai un apsaimniekošanai. Latvijā nav izstrādāti un ieviesti instrumenti ainavu aizsardzībai, plānošanai un pārvaldībai. Pašreiz to nosacīti regulē MK 30.04.2013. noteikumi Nr. 240 „Vispārīgie teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”, kuros noteiktas vispārīgās prasības ainavu aizsardzībai un plānošanai”.

Eiropas Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību, kuras mērķis ir sekmēt bioloģisko daudzveidību, aizsargājot dabiskās dzīvotnes, savvaļas faunu un floru daļībvalstu teritorijā. Šī mērķa īstenošanai tiek izveidots vienots Eiropas Savienības dabas daudzveidības saglabāšanai izveidoto aizsargājamo teritoriju tīkls NATURA 2000, kas nodrošina Eiropai nozīmīgi dabisko dzīvotņu veidu saglabāšanu un atjaunošanu dabiskās izplatības areālā. NATURA 2000 tīkls ietver īpaši

aizsargājamās teritorijas, ko dalībvalstis klasificējušas, ievērojot Eiropas Padomes Direktīvu 79/409 (1979) par savvaļas putnu aizsardzību. Tā kā vairākām Eiropā apdraudētām putnu sugām Latvijas populācijas veido ievērojamu daļu no kopējā indivīdu skaita, Latvijai ir liela atbildība par šo sugu aizsardzību. Abās Direktīvās noteikto prasību ieviešanas ietekme ir analoga Latvijā jau pastāvošajai īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmas likumdošanai un ar to saistītajiem ierobežojumiem un aprobežojumiem, kā arī izrietošajām saistībām gan attiecībā uz privātiem zemes īpašniekiem, gan pašvaldībām kā zemes īpašniekiem. Šo direktīvu prasības ir iestrādātas likumā „Sugu un biotopu likums”, likumā „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un saskaņā ar minētajiem likumiem izdotajos MK noteikumos. Jūrmalas pilsētā esošās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas „Ķemeru nacionālais parks”, dabas liegums „Lielupes grīvas pļavas”, dabas parks „Ragakāpa” un aizsargājamā jūras teritorija „Rīgas līča rietumu piekraste” ir iekļautas NATURA 2000 tīklā, līdz ar to Biotopu un Putnu direktīvu prasības tieši attiecas uz Jūrmalas pilsētu.

Eiropas Kopienas Direktīva 2000/60/EC (2000) nosaka Kopienas pasākumu ietvaru ūdens politikas jomā (Ūdens struktūrdirektīva). Direktīvas mērķis ir izveidot pasākumu ietvaru iekšzemes virszemes ūdeņu, pārejas ūdeņu, piekrastes ūdeņu un pazemes ūdeņu aizsardzībai, lai novērstu un mazinātu piesārņojumu, veicinātu ilgtspējīgu ūdens izmantošanu, aizsargātu ūdens vidi, uzlabotu ūdens ekosistēmu stāvokli un mazinātu plūdu un sausumu ietekmi. Latvijā normatīvais akts, kas ievieš Ūdens struktūrdirektīvas noteikto pasākumu ietvaru, ir likums „Ūdens apsaimniekošanas likums”. Pamatojoties uz šo likumu, ir izstrādāts un 2016. gadā stājies spēkā Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.–2021. gadam. Apsaimniekošanas plāns ietver pasākumu programmu, kas jāīsteno, lai sasniegtu izvirzītos mērķus ūdens kvalitātei. Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā ietvertās prasības, mērķi un nostādnes ķemtas vērā izstrādājot Jūrmalas TPG 2020.

Eiropas Padomes Direktīva 1975/442/EEK (1975) par atkritumiem un **Eiropas Padomes Direktīva 91/689/EEC** par bīstamajiem atkritumiem. Latvijā šīs Direktīvas pārņem „Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.–2020. gadam”, kas izvirza mērķi novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu. Direktīva Latvijā pārņemta ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma un tam pakārtoto normatīvo aktu spēkā stāšanos, un par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanu savā administratīvajā teritorijā ir atbildīgas pašvaldības, savukārt par bīstamajiem atkritumiem ir atbildīga valsts.

Eiropas Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīva 85/337/EEK par dažu valsts un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu. Šī direktīva paredz izvērtēt projektu ekoloģisko ietekmi, rūpējoties par cilvēka veselības aizsardzību, lai ar labāku vidi veicinātu dzīves kvalitāti, kā arī, lai nodrošinātu sugu daudzveidības saglabāšanos un saglabātu ekosistēmas reprodukcijas spēju kā dzīvības pamatavotu.

Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīva 2001/42/EC „Par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu”. Tās mērķis ir izvērtēt plānošanas dokumentu īstenošanas radīto iespējamo ietekmi uz vidi un iesaistīt sabiedrību dokumenta apspriešanā un lēmumu pieņemšanā, kā arī izstrādāt priekšlikumus, lai novērstu vai samazinātu iespējamo negatīvo ietekmi. Direktīvas prasības ir ietvertas likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un MK 23.03.2004. noteikumos Nr. 157. Saistībā ar šīs direktīvas prasību nodrošināšanu tiek veikts šīs Jūrmalas TPG 2020 SIVN.

Lisabonas stratēģija, (pieņemts 2000. gadā) noteica jaunu stratēģisko mērķi Eiropas Savienībai, lai stiprinātu nodarbinātību, ekonomiskās reformas un sociālo saliedētību kā uz zināšanām balstīta ekonomikas daļu. 2001. gadā stratēģija tika papildināta Gēteborgas Eiropas Savienības Padomes sanāksmē par ilgtspējīgo attīstību, pievienojot ekoloģisko aspektu Lisabonas procesam. Līdz ar to stratēģija balstās uz trīs pilāriem – ekonomiskā atjaunotne, sociālā atjaunotne un ekoloģiskā atjaunotne. Izstrādājot Jūrmalas TPG 2020, kā viens no galvenajiem principiem ir ievērots ilgtspējīgas attīstības princips.

Eiropas ilgtspējīgas attīstības pilsētu harta (Olborgas harta, 1994) nosaka prioritātes pilsētu attīstībā un politisku atbildību reģiona attīstības procesa dalībniekiem, vadoties no Hartā noteiktajām pamatnostādnēm.

ES Stratēģija Baltijas jūras reģionam (pieņemta 2009. gadā). Stratēģijā ir izvirzīti četri uzdevumi, tostarp arī vides ilgtspējas veicināšana Baltijas jūras reģionā. Stratēģijas īstenošanā būtiska ir sekmīga sadarbība starp Eiropas Komisiju un ES dalībvalstīm Baltijas jūras reģionā. Katras Rīcības plānā noteiktās sadarbības prioritātes koordinēšanu ir uzņēmusies viena vai vairākas reģiona ES dalībvalstis.

2.2. NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Latvijas vides aizsardzības mērķi ir ietverti Vides politikas pamatnostādnēs 2014.–2020. gadam. Tas ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kurā formulēti pašreizējie Latvijas vides politikas mērķi, risināmās problēmas, politikas pamatprincipi un sagaidāmie rezultāti, kā arī rīcības virzieni politikas mērķu sasniegšanai. Pamatnostādnes ir saistošas Jūrmalas pilsētas attīstības plānošanai un ieviešanai.

Latvijas vides politikas virsmērķis saskaņā ar pamatnostādnēs noteikto, ir nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, īstenojot uz ilgtspējīgu attīstību veiktas darbības, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli. Attiecībā uz nacionālajām interesēm jaunajā politikas periodā jāakcentē arī tādi ilgtspējīgas attīstības pasākumi kā resursu taupīšana un efektīvāka izmantošana, zaļais iepirkums, depozītu sistēmas ieviešana u.c. Šajā SIVN procesā ir secināts, ka teritorijas plānojuma grozījumi ir saistīti ar dabas teritoriju saglabāšanas un aizsardzības aspektu.

Pamatnostādnēs noteiktie politikas rezultāti galvenokārt attiecas uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzību. Politikas rezultāta C3 rezultatīvais rādītājs ir „Pašvaldību teritorijas attīstības plānojumu, kurās integrētas dabas aizsardzības plānuprasības, skaits”. Tāpat kā 2016. gada grozījumu, arī šo Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzdevumos nav iekļauta īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānuprasību integrēšana teritorijas plānojumā.

3. SASAISTE AR CITIEM ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Ievērojamu daļu teritorijas plānojumā apskatīto aspektu nosaka augstāka līmeņa plānošanas dokumenti – nacionālie un reģiona plānošanas dokumenti. Jūrmalas TPG 2020 primāri ir saistīti ar Jūrmalas pilsētas teritorijas attīstības plānošanas dokumentu – Jūrmalas IAS, kā arī Jūrmalas pilsētas attīstības programmu 2014.–2020. gadam (jāatzīmē, ka pašvaldībai tiek izstrādāta jauna attīstības programma). Jūrmalas TPG 2020 ir saglabāti spēkā esošā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma (ar grozījumiem) principi, nostādnes un galvenās prasības, t.i., ievērota plānošanas pēctecība.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (Latvija 2030) ir hierarhiski augstākais Latvijas ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments. Latvija 2030 prioritātei „Daba kā nākotnes kapitāls” noteiktais attīstības virziens ir dabas vērtību un pakalpojumu ilgtspējīga apsaimniekošana. Dabas kapitālu veido ekosistēmu (jūra, mežs u.c.) elementu kopums, kas rada un uztur cilvēces eksistencei nepieciešamus dabas resursus un ekosistēmu pakalpojumus. Latvija 2030 telpiskās attīstības perspektīva kā vienu no nacionālo interešu telpām definē Baltijas jūras piekrasti – vienu no Latvijas lielākajām vērtībām, kur dabas un kultūras mantojuma saglabāšana jālīdzsvaro ar ekonomiskās attīstības veicināšanu. Jūrmala – nacionālas nozīmes attīstības centrs, kuras izaugsme un ekonomiskā aktivitāte ir cieši saistīta ar Rīgas pilsētas attīstību.

Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam (NAP 2027) Saeimā tika apstiprināts 2020. gada 2. jūnijā, un tā īstenošana sāksies no 2021. gada. Dokuments nosaka stratēģiskos mērķus, prioritātes un uzdevumus valsts attīstībai nākamajiem septiņiem gadiem, lai panāktu Latvijas un ikviena iedzīvotāja izaugsmi un labklājības pieaugumu. NAP 2027 izstrādāts, veicot dziļu līdzšinējā Latvijas Nacionālā plāna 2014.–2020. gadam vidus posma rezultātu analīzi, ņemot Latvija 2030 izvirzītos mērķus un Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības mērķus.

NAP 2027 vadmotīvs aptver četru virzienu fundamentālas pārmaiņas un izaugsmi: „Vienlīdzības tiesības”, „Dzīves kvalitāte”, „Zināšanu sabiedrība” un „Atbildīga Latvija”. Uz šo virzienu bāzes ir definēti seši stratēģiskie mērķi un rīcības. Savukārt, NAP 2027 telpiskās attīstības perspektīva iezīmē virziena attīstību Latvija 2030 noteiktajās nacionālo interešu telpās.

Piekraistes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011.-2017. gadam mērķis – piekraste ir ekonomiski aktīva, daudzfunkcionāla telpa, kurā klimata ietekme tiek mazināta ar kvalitatīvu infrastruktūru un tiek īstenota laba pārvaldība. Galvenajam mērķim nodefinēti divi apakšmērķi:

- (1) kvalitatīva piekraistes infrastruktūra, kas veicina ekonomisko aktivitāti un mazina klimata pārmaiņu ietekmi uz piekraistes pieejamību un kvalitāti;
- (2) izveidoti jauni piekraistes telpiskās attīstības politikas īstenošanas instrumenti, kas uzlabo sadarbību un sabiedrības līdzdalību piekraistes attīstības plānošanā un racionalizē līdzekļu izmantošanu, un nodrošināts nepieciešamais normatīvais regulējums.

Jūras plānojums 2030

Jūras telpiskā plānošana ir salīdzinoši jauna plānošanas joma, kas Eiropas Savienības valstīs kļuvusi aktuāla, attīstoties atjaunojamo un papildus energoresursu ieguvei Baltijas jūrā. Nepieciešamība pēc integrētas jūras telpiskās plānošanas ir uzsvērta Latvija 2030, Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likumā un Teritorijas attīstības plānošanas likumā.

Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likuma izpratnē jūras izmantošana ir jūras izmantošana publisku personu un privātpersonu vajadzībām, arī saimnieciskajā darbībā, t.sk. veicot piesārņojošas darbības, kas var ietekmēt jūras vides stāvokli. Savukārt jūras telpiskā plānošana ir ilgtermiņa attīstības plānošanas process, kas vērstīs uz jūras vides aizsardzību, jūras racionālu izmantošanu un integrētu pārvaldību, lai līdzsvarotu sabiedrības labklājības, ekonomikas attīstības un vides aizsardzības prasības un nodrošinātu Baltijas jūras ilgtspējīgu izmantošanu.

Iepriekš minētā likuma 19. panta (1) daļa nosaka, ka jūru izmanto arī ievērojot jūras telpisko plānojumu. Jūras plānojums ir nacionālā līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikta jūras izmantošana, ņemot vērā funkcionāli ar jūru saistīto sauszemes daļu.

2019. gada 14. maijā Latvijas valdība apstiprināja Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādāto Jūras plānojumu Latvijas Republikas iekšējiem jūras ūdeņiem, teritoriālajai jūrai un ekskluzīvās ekonomiskās zonas ūdeņiem (Jūras plānojums 2030). Tā mērķis ir panākt efektīvu un tajā pašā laikā videi saudzīgu jūras telpas izmantošanu, saskaņojot dažādu nozaru intereses. Jūras plānojums nodrošina sabalansētu un visaptverošu skatījumu par nozaru nākotnes vajadzībām, un dod sadarbības ietvaru no iespējami labākas līdzās pastāvēšanas līdz pat vienas un tās pašas jūras telpas vienlaicīgai izmantošanai vairākiem mērķiem.

Jūras plānojuma galvenās izvirzītās prioritātes ir veselīga jūras vide un stabila ekosistēma, kā arī valsts drošība. No tautsaimniecības nozarēm kā prioritāras ir izvirzītas jūrniecības attīstība un droša kuģu satiksme, ilgtspējīga zivsaimniecība un tūrisms, kā arī atjaunojamo energoresursu ieguve jūrā.

Plānojumā norādīts, ka tajā (tāpat kā Valsts ilgtermiņa tematiskajā plānojumā Baltijas jūras piekrastes publiskās infrastruktūras attīstībai, skatīt nākamo apakšsadalu) atbilstoši mērogam ir iekļauta arī pašvaldību valdījumā esošo jūras piekrastes ūdeņu izmantošana. Tomēr, nemot vērā šo dokumentu mēroga noteiktību un iespējamo detalizāciju, pašvaldībām ieteikts izvērtēt nepieciešamību izstrādāt detalizētākus tematiskos plānojumus jūras piekrastesjoslai līdz 2 km attālumam no krasta.

Valsts ilgtermiņa tematiskais plānojums Baltijas jūras piekrastes publiskās infrastruktūras attīstībai (turpmāk tekstā – Piekrautes plānojums) apstiprināts 2016. gadā. Tā izstrāde bija Pamatnostādņu noteikts uzdevums un viens no Latvija 2030 ieviešanas soļiem, kurā piekraste ir definēta kā viena no nacionālo interešu telpām.

Piekrautes plānojuma mērķis ir veicināt Baltijas jūras Latvijas piekrastes, kā saimnieciski aktīvas un kvalitatīvas dzīves, kultūrvides un rekreācijas telpas attīstību, attīstības intereses līdzsvarojot ar dabas un vides aizsardzības prasībām, un tā rezultāts – piekrastes publiskās infrastruktūras tīkla attīstības konцепcija. Galvenais uzsvars plānojuma izstrādē tika vērts uz piekrastes apdzīvojuma struktūru un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.

Dokumenta ietvaros tika secināts, ka publiskās infrastruktūras trūkums vai tā neatbilstoša kvalitāte būtiski ierobežo tūrisma un rekreācijas, uzņēmējdarbības attīstības iespējas un iedzīvotāju mobilitātes iespējas. Saimnieciskās darbības būtiskākie darbības ierobežojumi ir saistīti ar aizsargjoslām un piekrastē esošajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.

Aptuveni 80 % no piekrastes garuma, publiskās infrastruktūras nodrošinājums un kvalitāte, piekļuvei jūrai tiek vērtēti kā nepietiekoši. Jūrmala lielākajā daļā tās piekrastes posmu kopumā novērtēta kā piekrastes posms ar pietiekamu publisko infrastruktūru.

Lai sasniegtu Piekrastes plānojumā noteiktos stratēģiskos mērķus (1 – vienots piekrastes publiskās infrastruktūras tīkls, kas līdzsvaro dabas aizsardzības un ekonomikas intereses un 2 – laba pārvaldība piekrastē), kā rīcību virzieni ir noteikti:

- attīstīt vienotu publiskās infrastruktūras tīklu, uzlabojot pakalpojumu klāstu gan vietējiem iedzīvotājiem, gan viesiem;
- veicināt ieguldījumus attīstāmajās vietas, tādējādi stiprinot piekrastes apdzīvojumu un ekonomiskās aktivitātes;
- veicināt piekrastes dabas un kultūras mantojuma pieejamību visām sabiedrības grupām, ievērojot universālā dizaina principus.

Atbilstoši Piekrastes plānojumā norādītajiem nosacījumiem piekrastes attīstībai, dokumentā noteikts, ka apbūve piekrastē jāplāno un jāveido, ievērojot ilgtermiņa prognozes par klimata pārmaiņu ietekmi, krasta erozijas procesus un ainaviskās vērtības.

Piekrautes plānojumā ir noteiktas 60 kompleksi attīstāmās vietas ar priekšlikumiem to attīstīšanai, t.sk. 25 prioritārās vietas, kur ieguldījumiem tiek prognozēta vislielākā atdeve. Jūrmalas pilsētai ir noteiktas divas prioritāri attīstāmās vietas. Tās tika noteiktas, pamatojoties uz piekrastes plānojuma izstrādē iesaistīto pušu priekšlikumiem, vietu attīstības potenciālu, nozīmi un lomu piekrastes apdzīvojuma struktūras, ekonomisko aktivitāšu un piekrastes kopējās konkurētspējas kontekstā. Tās ir: „Ķemerī” un „Jaunkēmerī” (teritoriāli nav viena teritorija) un Jūrmalas (Lielupes) osta.

2018. gadā tika izstrādāts ***tematiskais plānojums „Jūras un piekrastes viedās specializācijas plāns Rīgas plānošanas reģionam***. Dokumentā par vienu no Rīgas plānošanas reģiona jūras un piekrastes zilās izaugsmes viedās specializācijas priekšrocībām izcelta arī Jūrmala kā kūrortpilsēta. Šī tematiskā plānojuma tematiskie virzieni ir: jūras transports un kuģubūve, zveja un marikultūra, piekrastes teritoriju daudzfunkcionāla un veda izmantošana, atjaunojamo energoresursu izmantošana piekrastē, kurortoloģija un veselības tūrisms.

Attiecībā uz ostām, dokumentā norādīts, ka piekrastes pašvaldībās jāveicina infrastruktūras attīstība ne tikai ostu teritorijās, bet tāpat jāveicina pilsētvides un pakalpojumu attīstība jahtu ostās un jo īpaši teritorijās ap tām.

Piekļuves ceļi ir pamata infrastruktūra, bez kuras zilās izaugsmes pasākumi nevar tikt īstenoti. Nemot to vērā, Jūrmalas pilsēta ir noteikusi šādas intereses (nepieciešamās aktivitātes) ceļu infrastruktūras izveidei vai uzlabošanai:

- piekļuves ceļu izveide līdz pludmalei operatīvajam transportam Jūrmalas pilsētas 11 ielu turpinājumos;
- brūga celiņu izbūve, labiekārtošana un kāpņu uz pludmali atjaunošana izejās uz jūru Jūrmalā pludmales daļā ar lielāko apmeklējuma intensitāti;
- 38 gājēju koka celiņu izveide un labiekārtošana uz pludmali;
- 22 pieeju no kārklu stādījumiem izveide uz jūru personām ar funkcionāliem traucējumiem;
- jaunu auto stāvlaukumu izbūve un esošo stāvlaukumu paplašināšana un labiekārtošana.

Tematiskajā plānojumā lietots termins “viedā promenāde”. “Viedā promenāde” savieno gar piekrasti ejošu gājēju ceļu, taku kāpās, koka laipu, konstrukciju uz pāliem virs ūdens, pastaigu molu ostā, pilsētas ielu un dabiskās pludmales posmus vienā maršrutā. Labiekārtotā posma (iela, celiņš) malās ir kafejnīcas, izstādes, ainavu vērošanas vietas, vides un informatīvi objekti, mobilā tālruņa lādēšanas punkts, saulessarga vai lietusmēteļa noma, publiskā tualete, velo un skrejriteņu u.tml. noma u.c.

Promenādes posmā, kas virzās pa pludmali vai taku dabā, ir minimāls labiekārtojums (norādes, atkritumu urna). Arī šajos posmos vai to tiešā tuvumā uzstādāma tehnoloģiju iespējota infrastruktūra – ar saules baterijām darbināms un ar kustību sensoriem aprīkots apgaismojums, ierīču un tālruņu uzlādes punkts, interaktīvas izziņas, rotaļu un sporta ierīces u.c.

Papildus tradicionālajiem taku un celiņu veidiem pie jūras ieteikts pielietot tādas formas kā gājēju moli jūrā, gājēju tilti jūrā uz pāliem, peldošas platformas, paaugstinātas reljefā takas vai citas interesantas konstrukcijas – viss, kas veicina interesi un staigāšanu.

Tematiskā plānojuma izstrādes gaitā secināts, ka Rīgas līča piekrastē ir visai maz SPA viesnīcu, tāpēc, lai piesaistītu tūristus, piekrastes pašvaldībām jāattīsta jauni interesanti objekti vai jāatjauno un jālabiekārto esošie objekti, kas kalpo kā galamērķi. Piemēram, jūrā norobežots peldbaseins īpašam mērķim vai interešu atpūtnieku grupai, naktsmītne jūrā, pirts jūrā ar iespēju ielēkt jūras ūdenī, peldošas konstrukcijas, moli un laipas ūdenī u.c.

Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.-2030. gadam (apstiprināta 2015. gadā). Saskaņā ar tajā izvirzīto vīziju, Rīgas reģiona, kā Eiropas daļas labklājība nākotnes globālā kontekstā saistāma ar „pārdodamām” vērtībām gudram pasaules tirgum, enerģiju taupošiem risinājumiem, kvalitatīvu dzīves fizisko telpu (pilsētas, lauki, mājokļi) un integrētu sabiedrību (nacionāli mērķi, kopienas, sadarbība).

Ar visiem iepriekš minētajiem dokumentiem un tajos izvirzītajiem mērķiem saskaņojas ***Jūrmalas IAS***, kuras ietvaros ir izvirzīti trīs stratēģiskie ilgtermiņa attīstības mērķi:

- 1) Starptautiski pazīstams, moderns veselības kūrorts un populārākā kūrortpilsēta Baltijas jūras reģionā;
- 2) Austrumu un Rietumu kontaktu veidošanas un tikšanās vieta Baltijas reģionā;
- 3) Kvalitatīva dzīves un brīvdienu vieta, kultūras un sporta centrs.

Jūrmalas telpiskās attīstības perspektīva, kas nosaka pilsētas attīstības stratēģijai atbilstošu pilsētas telpisko struktūru un pasākumu kopumu teritoriālo piesaisti. Telpiskā perspektīva ir Jūrmalas attīstības vīzijas un attīstības stratēģijā iekļauto mērķu un prioritāšu vispārīga vizualizācija.

Šim plānošanas dokumentam pakārtotajā ***Jūrmalas pilsētas attīstības programmā 2014.-2020. gadam*** ir izvirzītas trīs galvenās jomas – kūrorta attīstība, iedzīvotāju dzīves kvalitātes celšana un kvalitatīvas infrastruktūras attīstība. Lai harmoniski attīstītu visas trīs jomas, Jūrmalas pilsētai tiek izvirzīti trīs vidēja termiņa attīstības mērķi:

- M1: Kūrorts un tikšanās vieta;
- M2: Komunālā un transporta infrastruktūra;
- M3: Sociālā infrastruktūra.

Jūrmalas TPG 2020 iekļautie risinājumi atbalsta, saskaņā ar vidēja termiņa mērķiem izvirzītās, nozīmīgākās prioritātes un rīcības virzienus, radot telpisku ietvaru to realizācijai. Izvērtējot saņemtos sabiedrības pieņemtos priekšlikumus, ievērojot Teritorijas attīstības plānošanas likumā noteikto, kā primārais izvērtēšanas kritērijs bija tā ierosināto izmaiņu atbilstība Jūrmalas IAS.

Spēkā esošajā ***Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā*** (ar 2016. gada grozījumiem) uzsvērts tā izstrādes galvenais mērķis: „Teritorijas plānojuma mērķis ir ilgtspējīga Jūrmalas pilsētas attīstība, nodrošinot dabas un kultūras vērtību saglabāšanu, to saudzējošu izmantošanu, līdzsvarojot ekonomiskās, sociālās un vides aizsardzības intereses”. Teritorijas plānojuma galvenais uzdevums ir nodrošināt Jūrmalas IAS noteiktās Telpiskās attīstības perspektīvas īstenošanu, atbilstoši stratēģijā noteiktajai attīstības vīzijai un definētajiem stratēģiskajiem mērķiem. Arī šie Jūrmalas TPG 2020 respektē spēkā esošā teritorijas plānojuma pamatnostādnes. Grozījumos saglabāta spēkā esošā teritorijas plānojuma detalizācijas pakāpe, saglabāti funkcionālā zonējuma veidošanas principi un funkcionālo zonu grupu galvenās pazīmes (prasības atšķirīgu teritoriju atļautajai izmantošanai).

Lai detalizētu un precīzētu izvirzīto mērķu sasniegšanas gaitu, Jūrmalas pilsētā izstrādāti un ir spēkā šādi vietēja līmeņa plānošanas dokumenti:

- Jūrmalas pilsētas kūrorta koncepcija 2009.-2018. gadam;
- Jūrmalas pilsētas kultūrvides attīstības stratēģija 2008.-2020. gadam;
- Jūrmalas pilsētas sporta un aktīvās atpūtas attīstības stratēģija 2008.-2020. gadam;
- Jūrmalas izglītības attīstības koncepcija 2015.-2020. gadam;
- Veselības veicināšanas plāns Jūrmalas pilsētai 2013.-2020. gadam;
- Jūrmalas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības programma 2013.-2020. gadam;
- Jūrmalas pilsētas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju rīcības plāns 2015.-2020. gadam;
- Jūrmalas ostas attīstības programma 2015.-2022. gadam;
- Jūrmalas pilsētas ūdens resursu aizsardzības rīcības plāns 2016.-2020. gadam;
- SIA „Jūrmalas ūdens” Vidēja termiņa darbības stratēģija 2016.-2018. gads.

Tematiskie plānojumi:

- Jūrmalas velosatiksmes attīstības koncepcija (akceptēta 2016. gadā);
- Ķemeru attīstības vīzija (akceptēta 2014. gadā).

Dabas aizsardzības plāni:

- Dabas parka „Ragakāpa” dabas aizsardzības plāns 2019.-2031. gadam.
- Dabas lieguma Lielupes grīvas pļavas dabas aizsardzības plāns apstiprināts 06.07.2005., darbības termiņš pagarināts līdz 31.12.2013.
- Ķemeru nacionālā parka dabas aizsardzības plāns, apstiprināts 25.09.2002., darbības termiņš pagarināts līdz 31.12.2019.

4. VIDES PĀRSKATA IZSTRĀDE

4.1. STRATĒĢISKĀ IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA PROCEDŪRA UN IE SAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS

Jūrmalas TPG 2020 SIVN ir process, kura mērķis ir uzlabot plānošanas dokumenta kvalitāti, vērtējot šī dokumenta iespējamo ietekmi uz vidi un laicīgi novēršot vai mazinot to īstenošanas negatīvās ietekmes. Šis process ir vērts uz to, lai izvērtētu, kādas būtiskas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē var rasties politikas plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātā, iespējamās negatīvās ietekmes novērstu plānošanas dokumenta izstrādes procesā, plānotu pasākumus iespējamās negatīvās ietekmes mazināšanai un sagatavotu rekomendācijas plānošanas dokumenta ieviešanas efektivitātes monitoringam. SIVN procedūra veikta, ievērojot MK 23.03.2004. noteikumos Nr. 157 noteikto izstrādes kārtību, t.sk. nodrošinot Vides pārskata publisko (sabiedrisko) apspriešanu.

Vides pārskats tika iesniegts izskatīšanai trīs institūcijām: Valsts Vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei, Veselības inspekcijai un Dabas aizsardzības pārvaldei.

Vides pārskata sagatavošanā izmantotas šādas metodes:

- **informācijas analīze** – tika analizēta Jūrmalas pilsētas teritorijas attīstības plānošanas dokumentos un saistītajos plānošanas dokumentos ietvertā informācija, kā arī visa pašvaldības rīcībā esošā un publiski pieejamā informācija par vides stāvokli pilsētas teritorijā;
- **salīdzinošā analīze** – par teritorijas plānojuma grozījumos iekļauto funkcionālo zonējumu un pašlaik spēkā esošo, nemot vērā esošo vides stāvokli attiecībā uz šajā SIVN identificētajiem būtiskās ietekmes vides aspektiem. Jūrmalas TPG 2020 nav izstrādātas alternatīvas, spēkā esošā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma (ar grozījumiem) risinājumi šajā SIVN ir pienemti par Nulles alternatīvu. Tajā pat laikā, grozījumu izstrādes procesā, tika vērtētas divas alternatīvas izskatot un darba grupā lemjot par sabiedrības iesniegto priekšlikumu ķemšanu vērā (atbalstīt to vai neatbalstīt).
- **ietekmju analīze** – tika analizēta teritorijas attīstības plānošanas dokumentā noteikto attīstības mērķu un plānoto darbību to sasniegšanai īstenošanas iespējamā ietekme uz vidi, izstrādāti ieteikumi iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai vai samazināšanai.

Vides pārskata sagatavošanā izmantota šāda informācija:

- Jūrmalas pilsētas pašvaldības rīcībā esošā informācija par vides stāvokli pilsētā;
- VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk – LVGMC) publiskajās datu bāzēs (reģistros) pieejamā informācija par vides stāvokli;
- AS „Latvijas valsts meži” inventarizācijas dati;
- Lauku atbalsta dienestā pieejamā informācija;
- Dabas aizsardzības pārvaldes tīmekļa vietnē pieejamā informācija par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un objektiem;
- Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.–2021. gadam;
- Citi publiski pieejamie pētījumi un informācija.

Jāatzīmē, ka Vides pārskata izstrādātājam bija grūtības ar vides informācijas ieguvi un datu pieejamību, jo šobrīd neeksistē vienota publiski pieejama valsts vides informācijas sistēma. Nav pieejama pilnīga vides monitoringa informācija, kas lātu detalizēti izvērtēt vides stāvokli un tā izmaiņu tendences pilsētas teritorijā. Izvērtējot pieejamo gaisa kvalitātes monitoringa posteņu izvietojumu jāsecina, ka to ir ļoti maz. Tāpat praktiski nav pieejama informācija par gaisa kvalitātes rādītājiem, trokšņa līmena rādītājiem, mūsdienu ģeoloģiskos procesus raksturojošiem u.c. rādītājiem pilsētas teritorijā, dati par virszemes un pazemes ūdens līmeni un kvalitātes izmaiņām, lai gan pilsētas un tai piegulošajās teritorijās atrodas vairāki valsts monitoringa posteņi.

4.2. SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN IESAISTĪŠANA

PIRMĀ PUBLISKĀ APSPRIEŠANA

Vides pārskata publiskā apspriešana tika organizēta vienlaikus ar Jūrmalas TPG 2020 1. redakciju, kas publiskajai apspriešanai tika nodota, pamatojoties uz Jūrmalas pilsētas domes 2020. gada 20. februāra lēmumu Nr. 92 „Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grozījumu redakcijas nodošanu publiskajai apspriešanai un institūciju atzinumu saņemšanai”. Sākotnēji publiskās apspriešanas termiņš tika izsludināts no 2020. gada 9. marta līdz 2020. gada 22. aprīlim.

2020. gada 12. martā Latvijā tika izsludināta ārkārtējā situācija saistībā ar globālo koronavīrusa COVID-19 epidēmiju, kura par pandēmiju tika atzīta atbilstoši Pasaules veselības organizācijas 2020. gada 11. marta lēnumam.

Saskaņā ar Ministru kabineta rīkojuma Nr. 103 „Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” 4.40. punktu (Ministru kabineta 25.03.2020. rīkojuma Nr. 119 redakcijā), tika noteikts, ka vides normatīvajos aktos noteikto sabiedrisko apspriešanu jāorganizē neklāties formā (attālināti), t.sk. plānošanas dokumenta Vides pārskata izstrādātājam nepieciešams sagatavot videoprezentāciju par vides pārskatu un ievietot to savā un vietējās pašvaldības tīmekļa vietnē. Savukārt neklāties apspriešanas notiek ne mazāk kā piecas darbdienas, kuru laikā ieinteresētās puses var sūtīt jautājumus un saņemt atbildes plānošanas dokumenta vides pārskata izstrādātāja norādītajā e-pasta adresē. Tā kā šī rīkojuma prasība attiecībā uz SIVN un plānošanas dokumentu publiskajām apspriešanām atšķirās (plānošanas dokumentiem tika noteikts, ka no teritorijas attīstības plānošanas normatīvajiem aktiem izrietošo sabiedrisko vai publisko apspriešanu termiņos netiek ieskaitīts laiks no 2020. gada 12. marta, kad valsts teritorijā ir ārkārtējā situācija), Jūrmalas pilsētas pašvaldība izlēma apturēt abu dokumentu publisko apspriešanu, t.sk. atcelt iepriekš plānotās klāties sanāksmes, un turpināt to pēc ārkārtējās situācijas atcelšanas.

Valstī ārkārtējās situācijas laiks tika pagarināts līdz 2020. gada 9. jūnijam, savukārt 2020. gada 10. jūnijā stājās spēkā likums „Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums”, atbilstoši kuram, plānošanas dokumentu un to SIVN Vides pārskatu publisko apspriešanu turpina tikai neklāties formā (attālināti), ja tā publiskā apspriešana uzsākta pirms ārkārtējās situācijas izsludināšanas un klātienē notikusi ne mazāk kā divas nedēļas, tai skaitā ir organizēta publiskās apspriešanas sanāksme.

Nemot vērā iepriekš minēto, un to, ka iepriekš plānotās klāties sanāksmes tika atceltas, Jūrmalas TPG 2020 redakcijas un Vides pārskata publiskā apspriešana tika turpināta no 2020. gada 10. jūnija līdz 2020. gada 20. jūlijam, savukārt klāties sanāksmes (ievērojot valstī noteiktos epidemioloģiskos pasākumus, kas ietvēra arī noteiktu sanāksmes dalībnieku skaitu) notika:

- 2020. gada 2. jūlijā plkst. 18:00 Jūrmalā, Jomas ielā 1/5, Jūrmalā;
- 2020. gada 9. jūlijā plkst. 18:00, Kauguru kultūras namā, Raiņa ielā 110, Jūrmalā;
- 2020. gada 16. jūlijā plkst. 18:00 Jūrmalā, Jomas ielā 1/5, Jūrmalā.

Publiskās apspriešanas sanāksmēs tika nodrošinātas arī tiešsaistes iespējas (*platformā youtube.com*). Sanāksmu protokoli publicēti Valsts vienotās ģeotelpiskās informācijas portālā geolatvija.lv.

Paziņojumi par publisko apspriešanu tika nopublicēti portālā geolatvija.lv, pašvaldības tīmekļa vietnē www.jurmala.lv un pašvaldības izdevumā „Jūrmalas Avīze”. Paziņojums par publiskās apspriešanas atsākšanu un organizētajiem pasākumiem tika nosūtīts arī Vides pārraudzības valsts birojam, publicēšanai institūcijas tīmekļa vietnē www.vpzb.gov.lv.

Jūrmalas TPG 2020 redakcijas un Vides pārskata materiālu pieejamība tika nodrošināta portālā geolatvija.lv, pašvaldības tīmekļa vietnē www.jurmala.lv, kā arī Jūrmalas „Zemes nama” ēkas vestibilā Edinburgas prospektā 75, iepriekš piesakot apmeklējumu un norādot vēlamo apmeklējuma laiku.

Nemot vērā valstī un pašvaldībā noteiktos epidemioloģiskos pasākumus, rakstiskus priekšlikumus un ierosinājumus varēja iesniegt Jūrmalas pilsētas domes Pilsētplānošanas nodaļā Edinburgas prospektā 75, ievietojot pastkastītē pie ēkas galvenās ieejas. Tos varēja nosūtīt arī ar pasta starpniecību Jūrmalas pilsētas domei, Jomas ielā 1/5, Jūrmalā, LV-2015 un Pilsētplānošanas nodaļai Edinburgas prospektā 75, Jūrmalā, LV-2010. Elektroniski parakstītus iesniegumus varēja nosūtīt uz Jūrmalas pilsētas domes elektroniskā pasta adresi pasts@jurmala.lv.

■ Saņemtie priekšlikumi, atsauksmes

Publiskās apspriešanas laikā tika saņemti vairāk kā 400 iesniegumi (par nedaudz vairāk kā 200 nekustamajiem īpašumiem) ar fizisko un juridisko personu priekšlikumiem vai iebildumiem par Jūrmalas TPG 2030 redakciju, taču tajos nebija tiešā veidā ietvertas atsauksmes vai priekšlikumi par Vides pārskatu. Priekšlikumi vai iebildumi attiecībā uz SIVN netika saņemti arī publiskās apspriešanas sanāksmju laikā. Vienlaikus jāatzīmē, ka saņemtie priekšlikumi vai iebildumi bija saistīti arī vides aspektiem (konkrētās pilsētas teritorijas daļas vai atsevišķu zemesgabalu robežas), tādējādi, izvērtējot saņemtos priekšlikumus, kā kritērijs novērtēšanai un atbalstīšanai tika vērtēta arī ietekme uz vidi.

■ Valsts un pašvaldību institūcijas, kapitālsabiedrības

Vides pārskata projekts kopā ar grozījumu redakciju tika nosūtīts atzinuma saņemšanai 13 adresātiem – valsts institūcijām, kaimiņu pašvaldībām, kā arī tādiem uzņēmumiem kā Valsts meža dienests, VAS „Latvijas Valsts ceļi”, Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde u.c., t.sk. Valsts Vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei, Veselības inspekcijai un Dabas aizsardzības pārvaldei.

Atzinumi tika saņemti no visām institūcijām, kurām tie tika pieprasīta, neviens no institūcijām nesniedza atsevišķu atzinumu par Vides pārskatu.

Saņemtajos atzinumos paasts pārsvarā pozitīvs viedoklis par teritorijas plānojuma grozījumu risinājumiem, tajos ietvertās iebildumi un rekomendācijas ir izvērtētas un ņemtas vērā pilnveidojot teritorijas plānojuma redakciju. Dabas aizsardzības pārvalde lūdza veikt tehniskus labojumus Vides pārskatā konstatētajās neprecizitātēs (atzinumi pievienoti Vides pārskata pielikumā).

Atzinumā par Jūrmalas TPG 2020, papildus viedokli un nepieciešamos precizējumus Vides pārskatā sniedza VAS „Latvijas dzelzceļš”, kura arī lūdza veikt tehnisku precizējumu:

Tabula. Pārskats par institūciju atzinumiem

Nr. p.k.	Atzinums	Komentārs par atzinumu
1.	Valsts Vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde	
	Nav principiālu iebildumu par izstrādāto Vides pārskata projektu.	Komentārs nav nepieciešams – pozitīvs atzinums.
2.	Dabas aizsardzības pārvalde	
	1. Teritorijas plānojumā un Vides pārskatā ņemt vērā, ka dabas parkam „Ragakāpa” ir izstrādāts jauns dabas aizsardzības plāns 2019.-2031. gadam. Iestrādāt jaunāko informāciju no dabas aizsardzības plāna plānošanas dokumentos. 2. Vides pārskata 31.lpp. precizēt terminu “biotopi” uz “īpaši aizsargājami biotopi”, jo tiek aprakstīta īpaši aizsargājamo biotopu izplatība Jūrmalas pilsētā. Labot arī citās sadaļās, ja nepieciešams. Kā arī īpaši aizsargājamā biotopa nosaukumu “mežainas jūrmalas kāpas” precizēt uz “mežainas piejūras kāpas”.	Veikti precizējumi Vides pārskatā.
3.	Veselības inspekcija	
	TPG risinājumi atbilst higiēnas prasībām.	Norādes attiecībā uz Vides pārskatu nav sniegtas.
4.	VAS „Latvijas dzelzceļš”	
	Vides pārskatā (17., 42., 45., 52. lpp.) ievērot vienotu dzelzceļa iecirkņa nosaukumu Torņakalns-Tukums II.	Veikti precizējumi Vides pārskatā.

Veiktās izmaiņas stratēģiskā līmenī kopumā ir nebūtiskas no ietekmes uz vidi viedokļa. Par veiktajām izmaiņām grozījumu pilnveidotajā redakcijā skatīt 11. nodalā.

5. JŪRMALAS PILSĒTAS TERITORIJAS ĪSS RAKSTUROJUMS

5.1. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

Jūrmalas pilsēta atrodas Latvijas centrālajā daļā Rīgas līča dienvidu piekrastē uz šauras zemes strēles starp Lielupi un Rīgas jūras līci, kā arī Lielupes labajā krastā ietverot teritorijas sauszemes joslu pretī Bulduriem – Bražuciemu, Priedaini un Vārnukrogu. Pilsēta atrodas Piejūras zemienes Rīgavas līdzenumā, kurā no austrumu puses iestiepjas Priedaines – Bolderājas kāpu grēda.

Paralēli pilsētas dienvidu robežai, Lielupes labajā krastā stiepjas Babītes novads, austrumos atrodas Rīgas pilsētas administratīvā teritorija, rietumos – Engures novads, dienvidrietumos – Tukuma novads un ziemeļu mala piekļaujas Baltijas jūras Rīgas līča akvatorijai (garums 33 km). Nozīmīgākā saistība Jūrmalai ir ar galvaspilsētu. Abu pilsētu savienojumu veido elektriskā dzelzceļa līnija Torņakalns-Tukums II un valsts galvenais autoceļš Rīga-Ventspils E22/A10.

Pilsētas lielu teritorijas daļu veido plašas dabas teritorijas – ~64,7 km² (64 % no pilsētas kopējās platības): meži (48 %), iekšzemes ūdeņi (10 %), palieņu pļavas (5,6 %) un apstādījumi – parki, skvēri, kapsētas (0,4 %). Raksturīgi vienlaidu mežu masīvi (Bolderājas kāpu, Slēpera purva, Sēnu kalna, Druvciema un Krastciema meži, Ķemeru un Jaunķemeru meži).

Pilsētas reljefs ir lēzens, lielākoties zems, maksimāli augstākās atzīmes ir „Raga kāpas” un „Baltās kāpas” teritorijas daļā. Reljefa attīstībā nozīmīgākā loma ir bijusi Litorīnas jūras stadijai Baltijas jūras attīstībā, Lielupes plūdumam un mūsdienu eolajiem procesiem. Pilsētas raksturīga iezīme ir salīdzinoši plaša pludmale ar piekrastes kāpu un kāpu masīvu mijū.

Lielupes paliene stiepjas visā Jūrmalas pilsētas teritorijā, tā ir gandrīz pilnīgi līdzsena, vietām pārpurvota. Palienes vietām ir ietekmējusi cilvēku saimnieciskā darbība un tās rezultātā šajās vietās ir sastopami tehnogēnie nogulumi. Tāpat ir raksturīgi augsti gruntsūdeņu līmeņi, kas veicina pārpurvošanos reljefa pazeminājumos. Visvairāk šādas teritorijas ir izplatītas pilsētas rietumu daļā.

Pilsētai raksturīgs piejūras klimats ar maigākām temperatūras svārstībām. Kūrorta objektu pastāvēšanai būtiskas Piejūras teritorijās kāpas kopā ar pludmali un jūru rada īpašas mikroklimatiskās zonas, kuras ievērojot veic kūrorta objektu un terapijas pasākumu plānošanu.

5.2. VIRSZEMES ŪDENI

Jūrmalas pilsētas teritorija ietilpst Lielupes Upju baseina apgabalā. Virszemes ūdeņu tīklu veido Lielupe, Vecslocene, Vēršupīte, Slokas ezers, Aklais ezers, Akacis, Melnezers un Varkaļu kanāls.

Lielākā ūdenstece Jūrmalas pilsētā Lielupe ir viens no nozīmīgākajiem Jūrmalas pilsētas ūdens resursiem, veidojot ainavisku vidi, izmantojot piekrasti un tās ūdeņus rekreācijai, ūdens aktivitātēm (sporta aktivitātes, makšķerēšana, peldēšana) un kuñošanas satiksmei.

Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2016.-2021. gadam (turpmāk tekstā – UBAP) Lielupe Jūrmalas pilsētas teritorijā noteikta kā stipri pārveidots ūdensobjekts L100SP ar vidēju ekoloģisko kvalitāti un vidēju ekoloģisko potenciālu (jāatzīmē, ka iepriekšējā plānošanas periodā gan ekoloģiskā kvalitāte, gan ekoloģiskais potenciāls bija slikti). L100SP, stratēģiskais mērķis sasniegt labu ekoloģisko kvalitāti, nosakot izņēmumu mērķa izpildei 2027. gadu. Šī plānošanas perioda mērķis – ūdens kvalitātes nepasliktināšanās.

2012. gada 19. jūlijā tika izdoti pašvaldības saistošie noteikumi Nr. 27 „Par Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā ietilpstosās Lielupes daļas izmantošanu” (ar grozījumiem 2013. gadā), kuros ietverts Lielupes izmantošanas plāns. Plānā noteikts kuģu ceļš, ātruma ierobežojošās, brīdinošās un navigācijas zīmes, peldvietas, dažāda veida sacensību, treniņu un atpūtas zonas. Noteikumu projekts paredz noteikt Lielupes un krastmalas izmantošanu, kuñošanas līdzekļu un ūdensceļu izmantošanas kārtību, sporta sacensību, publisku izklaides un svētku pasākumu organizēšanas kārtību, pasākumus ekoloģiskā stāvokļa uzlabošanai un saglabāšanai Lielupē un tās krastmalas teritorijā.

Pieejamie izvērtējumi liecina par biogēno vielu – slāpekļa un fosfora – paaugstinātām koncentrācijām un upes ekoloģiskais potenciāls ir vērtēts kā vidējs. Lielupes UBAP novērtēts, ka Lielupes ūdensobjektam

Jūrmalas pilsētas teritorijā ir būtiska izkliedētā un punktveida piesārņojuma, kā arī morfoloģiskā slodze. Tomēr ūdens kvalitāti galvenokārt ietekmē piesārņojums baseina augštecē Latvijā un pārrobežu piesārņojums no Lietuvas, ko rada lauksaimnieciskā darbība un punktveida avotu izplūdes pilsētās, t.sk. Jūrmalā.

Monitoringa novērojumus valsts virszemes ūdeņu monitoringa programmas ietvaros Lielupē Jūrmalas pilsētas teritorijā veic LVĢMC novērojumu stacijā „Majori”.

Līdzšinējā plānošanas periodā regulāri novērojumi veikti laika posmā no 2014. gada līdz 2016. gadam. Kā references novērojumi izmantoti 2009. gada monitoringa novērojumu rezultāti. Novērojumu regularitāte ir mainīga un atšķirīga dažādiem parametriem sākot no trīs paraugošanas reizēm 2009. gadā līdz 12 paraugošanas reizēm 2014. gadā.

Ūdens kvalitātes izmaiņu tendenču novērtēšanai izmantoti šādi parametri: BSP_5 , kopējais slāpeklis, kopējais fosfors un elektrovadītspēja, aprēķinot gada vidējo lielumu un salīdzinot to ar MK 12.03.2002. noteikumos Nr. 118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” noteiktajām prasībām. Saskaņā ar šo noteikumu 2¹. pielikumā noteikto – Lielupe visā tās tecējumā noteikta par karpveidīgo zivju ūdeņiem ar tam atbilstošām ūdens kvalitātes prasībām.

1. tabula. Ūdens kvalitātes normatīvi prioritārajiem zivju ūdeņiem

Avots: pielikums MK 15.09.2015. noteikumu Nr. 527 redakcijā

Nr. p. k.	Parametrs/ mērvienība	Lašveidīgo zivju ūdeņi		Karpveidīgo zivju ūdeņi	
		mērķielums	robežielums	mērķielums	robežielums
1	2	3	4	5	6
1.	Amonija joni ($\text{mg/l } \text{NH}_4^+$)	$\leq 0,03$	$\leq 0,78^{(2)}$	$\leq 0,16$	$\leq 0,78^{(2)}$
2.	Bioķīmiskais skābekļa patēriņš BSP_5 ($\text{mg/l } \text{O}_2$)	≤ 2		≤ 4	
3.	Cinks ⁽³⁾ ($\text{mg/l } \text{Zn}$)		sk. piezīmi ⁽¹⁰⁾		sk. piezīmi ⁽¹⁰⁾
4.	Fenoli (fenolu indekss) ($\text{mg/l } \text{C}_6\text{H}_5\text{OH}$)		sk. piezīmi ⁽¹¹⁾		sk. piezīmi ⁽¹¹⁾
5.	Izšķīdušais skābeklis ($\text{mg/l } \text{O}_2$)	50 % > 9 100 % > 7	50 % > 9	50 % > 8 100 % > 5	50 % > 7
6.	Naftas oglūdeņraži ⁽⁵⁾		sk. piezīmi ⁽⁴⁾		sk. piezīmi ⁽⁴⁾
7.	Nejonizētais amonjaks ($\text{mg/l } \text{NH}_3$)	$\leq 0,005$	$\leq 0,025^{(6)}$	$\leq 0,005$	$\leq 0,025^{(6)}$
8.	Nitrītjoni ($\text{mg/l } \text{NO}_2^-$)	$\leq 0,01$		$\leq 0,03$	
9.	pH (pH vienības)		6-9 ^{(1), (7)}		6-9 ^{(1), (7)}
10.	Suspendētas vielas (mg/l)	$\leq 25^{(1), (8)}$		$\leq 25^{(1), (8)}$	
11.	Temperatūra ($^{\circ}\text{C}$)		sk. piezīmi ⁽⁹⁾		sk. piezīmi ⁽⁹⁾
12.	Varš ⁽³⁾ ($\text{mg/l } \text{Cu}$)		sk. piezīmi ⁽¹²⁾		sk. piezīmi ⁽¹²⁾

2. tabula. Lielupes ūdens kvalitātes monitoringa datu apkopojums

Avots: LVĢMC

Parametri	2009.	2014.	2015.	2016.	Robežvērtības
BSP_5	1,14	1,43	1,55	1,83	≤ 4
N mg/l	4,95	4,89	4,06	5,1	
P mg/l	0,067	0,088	0,085	0,054	
Elektrovadītspēja	640,7	1074,0	2381,5	789,0	
Izšķīdušais skābeklis ($\text{mg/l } \text{O}_2$)	9,57	10,09	10,77	10,26	50 % > 7
pH	7,49	8,06	8,02	8,27	6-9

Kā tas ir secināms no tabulas datiem, laika posmā no 2009. gada līdz 2016. gadam nav novērojamas Lielupes ūdens kvalitātes būtisku izmaiņu tendences.

BSP_5 lieluma nebūtisks pieaugums iespējams izskaidrojams ar biežāku noņemto paraugu daudzumu (2009. gadā tikai 3 paraugi, 2015. gadā 12 paraugi), kas precīzāk ļauj novērtēt ūdens kvalitāti. Gan BSP_5 gan izšķīdušā skābekļa un pH rādītāji pilnībā atbilst prasībām, kas izvirzītas karpveidīgo zivju ūdeņu kvalitātei. Savukārt kopējais slāpeklis (N), kopējais fosfors (P) un elektrovadītspēja ļauj novērtēt

antropogēno ietekmi, t.sk. noteikūdeņu radīto piesārņojumu. Tai pat laikā elektrovaadītspējas mainīgie lielumi var būt saistīti ar jūras ūdeņu iepļūdi nozīmīgu vējuzplūdu laikā.

Jūrmalas pilsētas radītā antropogēnā slodze uz Lielupi ir samērā nenozīmīga, salīdzinot ar slodzi uz upi tās augštecē. Negatīvā ietekme sākas ar pārrobežu piesārņojumu no Lietuvas teritorijas, Bauskas un Jelgavas pilsētām, kā arī noteču no lauksaimniecības zemēm radīto ietekmi.

5.3. PELDŪDENI

Peldvietu ūdens kvalitātes kontroli peldsezona regulāri veic Veselības inspekcija un Jūrmalas pilsētas pašvaldība.

Pašvaldība veic regulāru peldūdeņu kvalitātes monitoringu visās publiskajās peldvietās: Asari, Bulduri, Dubulti, Dzintari, Jaunkemeri, Kauguri, Lielupe, Majori, Melluži, Pumpuri, Vaivari, kā arī kopš 2014. gada Ezeru ielas peldvietā Lielupē. Pašvaldība veic peldūdens kvalitātes monitoringu vairākās vietās Lielupē, piemēram, 2016. gadā tādās populārākajās atpūtas vietās kā Sloka (Raiņa ielas galā), Valteri (pretī Vasarnīcu ielai), Druvciems (Ražas ielas galā), Dubulti (Viesītes ielas galā), Majori (pretī Plūdu ielai), Bulluciems (pretī Tīklu ielai), Priedaine (pretī Zaķu ielai) un pretī Vikingu iela 12/14.

Monitorings tiek veikts peldu sezonas laikā no maija līdz septembrim, vienu reizi mēnesī. Paraugošanu līguma ietvaros nodrošināja sertificēts izpildītājs, testēšanu veica akreditēta laboratorija. Iegūtie rezultāti tiek publiskoti, kā arī nodoti Veselības inspekcijai, kura tos izmanto peldūdens kvalitātes novērtēšanai. Līdz ar to Veselības inspekcijas veiktais peldūdeņu kvalitātes novērtējums balstās gan atbildīgās institūcijas veiktā valsts monitoringa, gan pašvaldības veiktā monitoringa datiem.

Ūdens paraugus Veselības inspekcijas veiktā peldūdeņu monitoringa ietvaros ņem peldsezonas laikā no 15. maija līdz 15. septembrim, orientējoši vienu reizi mēnesī. Pirmo paraugu ņem aptuveni nedēļu pirms peldsezonas sākuma. Kopumā katrā peldvietā peldsezona tiek paņemti pieci paraugi. Jāatzīmē, ka Direktīva 2006/7/EK paredz, ka četri ūdens paraugi peldsezonas laikā ir minimāli nepieciešamais apjoms, lai varētu veikt peldvietas ūdens ilglaicīgās kvalitātes novērtējumu. Ūdens paraugi tiek nogādāti laboratorijā mikrobioloģisko analīžu veikšanai. Ņemot ūdens paraugus, paralēli veic peldvietas vizuālu pārbaudi, lai konstatētu netipiskas ūdens krāsas izmaiņas, pārmērīgu zilaļgu savairošanos (t.s. ūdens „ziedēšanu”), ūdens piesārņojumu ar peldošiem atkritumiem, naftas produktiem vai virsmas aktīvām vielām, par ko liecina ilgstoši noturīgas putas. Ūdens paraugos laboratorijā, atbilstoši Direktīvas 2006/7/EK prasībām, tiek noteikti tikai mikrobioloģiskie rādītāji – *Escherichia coli* (*E.coli* jeb fekālās koliformas) un zarnu enterokoku baktēriju koloniju veidojošo vienību skaits 100 ml ūdens, kas ir mikrobioloģiskā piesārņojuma indikatori un liecina par iespējamo ūdens fekālo piesārņojumu.

MK 10.01.2012. noteikumi Nr. 38 „Peldvietas izveidošanas un uzturēšanas kārtība” nosaka prasības informācijas izvietošanai peldvietās. Bez tam ar grozījumiem MK 06.07.2010. noteikumos Nr. 608 „Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai” (MK 06.07.2010. noteikumi Nr. 608) Latvijā tika ieviestas ES noteiktās viena parauga informatīvās zīmes, kas peldētājus informē par peldvietas ūdens kvalitātes vērtējumu, ņemot vērā pēdējo četru gadu monitoringa rezultātus (ietverot pēdējo peldsezonu). Vērtējuma gradācija :„izcila”, „laba”, „pietiekama” vai „zema” peldvietas ūdens kvalitāte.

Kopš 2008. gada peldvietu monitorings Latvijā tiek veikts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/7/EK (2006. gada 15. februāris) par peldvietu ūdens kvalitātes pārvaldību un Direktīvas 76/160/EEK atcelšanu prasībām, kuras Latvijā ir pilnībā ieviestas ar iepriekš minētajiem MK noteikumiem Nr. 608. Direktīvas 2006/7/EK prasībām atbilstošs peldvietu ūdens kvalitātes monitorings Latvijā sākās jau 2008. gadā, bet tikai pēc 2011. gada peldsezonas beigām pirmo reizi bija iespējams veikt peldvietu ilglaicīgās kvalitātes novērtēšanu pēc četru pēdējo peldsezonu ūdens kvalitātes datiem, kā to pieprasa direktīva.

Peldvietas ūdens kvalitātes novērtēšana tiek veikta divos etapos: (1) operatīvais (tūlītējais) novērtējums pēc katras paraugu ņemšanas reizes un (2) peldvietas ūdens kvalitātes ilglaicīgais novērtējums, ar mērķi

apkopot ūdens kvalitātes informāciju, kurā ietverti ūdens kvalitātes rādītāji par četrām peldsezonām, noteikt pastāvīgos riskus, kas pasliktina vai var pasliktināt ūdens kvalitāti un apdraudēt cilvēku veselību.

Veicot operatīvo novērtējumu, tiek vērtēti mikrobioloģisko rādītāju robežlielumu pārsniegumi katrā individuālajā ūdens paraugā, lai pieņemtu lēmumu par peldēšanās aizliegšanu vai neieteikšanu peldēties. Peldvietas ūdens kvalitātes operatīva novērtēšana pamatojas uz ārsta – higienista slēdzienu. Direktīva 2006/7/EK neprasā peldūdeņu kvalitātes operatīvu novērtēšanu, tāpēc tiek piemēroti izstrādātie nacionālie kritēriji, lai papildus aizsargātu peldētāju veselību. Aizliegts peldēties, ja *E.coli* skaits ir lielāks par 3000 mikroorganismu šūnām 100 ml ūdens un/vai zarnu enterokoku skaits pārsniedz 500 mikroorganismu šūnas 100 ml ūdens. Peldēšanās nav pieļaujama, ja ūdenī ir vērojama arī pārmērīga zilaļgu savairošanās. Jūras piekrastes ūdeņu peldvietu ūdens kvalitātes ilglaicīgais novērtējums ir jāveic atbilstoši direktīvas 2006/7/EK un MK noteikumu Nr. 608 prasībām, nemot vērā četru pēdējo peldsezonu datus un piemērojot statistiskās analīzes kritērijus.

06.07.2010. MK noteikumi Nr. 608 nosaka, ka, veicot ilglaicīgās kvalitātes novērtējumu pēc direktīvas 76/160/EEK kritērijiem, peldvietas ūdens kvalitāte tiek vērtēta viena gada visas peldsezonas laikā kopumā, analizējot visu ņemto ūdens paraugu atbilstību *E.coli* un/vai kopējo koliformu skaita rādītāja robežlielumam un mērķlielumam. Peldvietas ūdens mikrobioloģiskā kvalitāte ir atbilstoša, ja: vismaz 95 % paraugu atbilst robežlieluma prasībām, bet vismaz 80 % paraugu atbilst mērķlieluma prasībām. Neatbilstoša peldvietas ūdens ilglaicīgā kvalitāte liecina, ka peldvietas ūdens kvalitāte var epizodiski pasliktināties, jo ir kaut kādi pastāvīgi nelabvēlīgi faktori, kas to ieteikmē.

2016. gadā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā Jūrmalā noteiktas šādas publiskās peldvietas Rīgas Jūras līci: Asari, Bulduri, Dubulti, Dzintari, Jaunkemeri, Kauguri, Lielupe, Majori, Melluži, Pumpuri, Vaivari, kā arī viena peldvieta Lielupē – „Ezeru ielas peldvieta”. Savukārt, 2019. gadā noteiktas šādas peldvietas: Asari, Bulduri, Dubulti, Dzintari, Jaunkemeri Kauguri, Lielupe, Majori, Melluži, Pumpuri, Vaivari un Lielupes peldvieta „Ezeru ielas peldvieta”.

2019. gada peldsezona starptautiskā „Zilā karoga” statusu ieguva septiņas peldvietas: Kauguros, Jaunkemeros, Mellužos, Dubultos, Majoros, Dzintaros un Bulduros. Bet 2020. gada peldsezona Jūrmalā nebija nevienas Zilā karoga pludmales. Taču neskatoties uz to, visās pašvaldības peldvietās tika nodrošināta atbilstība augstākajiem tīrības un vides kvalitātes kritērijiem, papildus veicot ūdens kvalitātes monitoringu arī iedzīvotāju un tūristu iecienītajās atpūtas vietās Lielupē un Slokas karjerā, kur valsts peldūdens monitorings netiek veikts.

Valsts un pašvaldības monitoringa ietvaros Jūrmalas pilsētas publisko peldvietu ūdens kvalitāte pārsvarā bijusi izcila un laba. Par 2020. gadu Veselības inspekcija nav sagatavojuši monitoringa datu apkopojumu, taču pieejamie dati liecina, ka ūdens kvalitāte bijusi izcila visās Jūrmalas peldvietās.

3. tabula. **Peldūdens kvalitātes novērtējums pēc valsts un pašvaldības monitoringa rezultātiem**
Avots: Veselības inspekcija

Peldvieta	Peldūdens kvalitāte novērojumu gadā*/Zilā karoga pludmale**								
	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Asari	L	L	I	I	I	I	I	I	I
Bulduri	L	I	I/ZK						
Dubulti	L	I	I	I	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK
Dzintari	I	I/ZK	L/ZK						
Jaunkemeri	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK	I/ZK
Kauguri	L	L	L	L	L	L	I	I	I/ZK
Lielupe	L	L	I	I	I	I	I	I	I
Majori	I/ZK	I	I/ZK						
Melluži	P	L	L	L	I	I	I/ZK	I/ZK	I/ZK
Pumpuri	L	L	I	I	I	I	I	I	I
Vaivari	I	I	I	I	I	I	I	I	L
Lielupe, peldvieta Ezeru ielas galā	-	-	-	-	-	-	-	I	I

Piezīmes:

*I – izcila peldūdens kvalitāte; L-laba peldūdens kvalitāte; P – pietiekama peldūdens kvalitāte; N – neapmierinoša peldūdens kvalitāte **ZK – piešķirts Zilā Karoga sertifikāts

Ezeru ielas peldvietā peldūdens kvalitātes monitorings uzsākts 2013. gadā. Peldvietā šajā laikā noteikta atbilstoša ūdens kvalitāte, definējot, ka: līdz tiks savākti četri peldsezonu dati, ilglaicīgās kvalitātes novērtējums veikts, balstoties uz ES Direktīvas 76/160/EEC par peldvietu ūdens kvalitāti kritērijiem vienai peldsezonai. Tādējādi šajā peldvietā tika plānots uzsākt veikt ūdens kvalitātes ilglaicīgais novērtējumu tikai ar 2016. gadu, nemot vērā četru pēdējo peldsezonu datus un piemērojot statistiskās analīzes kritērijus.

Secinājumi:

- Peldvietu ūdens kvalitāte pakāpeniski uzlabojas, ko lielā mērā ietekmē atbilstoša to apsaimniekošana un plānošanas dokumentā paredzēto pasākumu peldvietu infrastruktūras izveidei un uzturēšanai īstenošana.
- Peldvietu infrastruktūras attīstīšana Lielupē organizē un sakārto tās izmantošanu rekreācijā, palielina drošību un mazina antropogēno ietekmi īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

5.4. PEVDVIETAS AR ZILĀ KAROGA SERTIFIKĀTU

Zilais Karogs ir pasaules populārākais tūrisma ekosertifikāts, kas tiek plaši atpazīts gan iedzīvotāju, gan pašvaldību un vides institūciju vidū. Tas tiek piešķirts trijās kategorijās – Zilais Karogs peldvietām, Zilais Karogs jahtu ostām, kā arī Zilais karogs individuālajām jahtām.

Zilā Karoga peldvietai ir jāatbilst 33 kritērijiem, kas sadalīti četrās grupās – vides izglītība un informācija, ūdens kvalitāte, apsaimniekošana un serviss, drošība. Kritēriju ieviešana peldvietām nodrošina pilnvērtīgu metodoloģiju peldvietu apsaimniekošanai, kurā ir nemti vērā visi vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības faktori, un pievērsta liela uzmanība vides kvalitātes uzturēšanai un bioloģiskās daudzveidības aizsargāšanai. Iesaistoties kampaņā, pašvaldības apņemas īstenot arī plašākas vides informācijas un izglītības iniciatīvas.

2019. gadā Zilā Karoga peldvietas statuss Jūrmalas pilsētā piešķirts Bulduru, Dzintaru, Majoru, Dubultu un Jaunkemeru peldvietām. Kauguru peldvietai 2016. gada sezonā piešķirts Nacionālais peldvietu kvalitātes sertifikāts, kas apliecina vairāku Zilā karoga programmas kritēriju izpildi un labu peldūdens kvalitāti.

Spēkā esošā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma (ar 2016. gada grozījumiem) darbības laikā būtiski ir pieaudzis to publisko pludmaļu skaits, kuru vides kvalitāte, t.sk. peldūdeņu kvalitāte atbilst noteiktajām prasībām, lai iegūtu Zilā Karoga sertifikātu. Ja 2010.–2012. gadā tādas bija tikai divas pludmales, 2013.–2014. gadā – četras, 2015.–2016. gadā – piecas, bet 2019. gadā septiņas. Bet 2020. gada peldsezona Jūrmalā nebija nevienas Zilā karoga pludmales, jo paaugstināto izmaksu dēļ pašvaldība no programmas nolēma izstāties.

5.5. JAHTU OSTU ATBILSTĪBA ZILĀ KAROGA SERTIFIKĀTAM

Jūrmalā darbojas deviņi jahtklubi: Stirnu raga jahtklubs, jahtklubs „Uzvara”, „Latvijas Jahtklubs”, jahtklubs „Porto marine”, Latvijas motor jahtklubs „Vikings”, Priedaines jahtklubs, jahtklubs „Concept”, Jūrmalas Zaļais Jahtklubs un ostas jahtklubs „Jūrmala”. Jahtklubos ir izveidota pamata infrastruktūra – piestātnes, slipi, elektrība, apsardze, remonts, kuñošanas līdzekļu glabāšana u.c.

Ostas attīstības programma 2015.-2022. gadam apstiprināta ar Jūrmalas ostas pārvaldes valdes sēdes 30.04.2015. lēmumu Nr. 2/9/15, Jūrmalas pilsētas domes 12.11.2015. lēmumu Nr. 443 „Par Jūrmalas ostas attīstības programmas 2015.-2022. gadam apstiprināšanu” un akceptēta Latvijas Ostu, tranzīta un logistikas padomes 30.06.2016. sēdē.

2017., 2018. un 2019.gadā Zilā Karoga sertifikāts tika piešķirts jahtklubam „Jūrmala”. Lai to iegūtu:

- 1) jahtu ostā ir izvietoti konteineri pārstrādājamo atkritumu veidu savākšanai;
- 2) nodrošināta iespēja nodot klāja, tualešu tvertņu ūdeņus.
- 3) nodrošinātas atbilstošas un tīras sanitārās labierīcības;
- 4) izvietots atbilstošs un labi pamanāms dzīvības glābšanas, pirmās palīdzības un ugunsdzēsības aprīkojums;
- 5) pie piestātnēm ir elektrība un ūdens;
- 6) infrastruktūra nodrošina cilvēkiem ar īpašām vajadzībām pietiekamu pieeju jahtu ostai.

5.6. HIDROLOGISKĀ STĀVOKĻA IZMAINĀS

Teritorijas hidroloģisko stāvokli jeb apstākļus raksturo virszemes un pazemes notece, kas savukārt atkarīga no teritorijas saposmojuma, tās ģeoloģiskās uzbūves, virszemes ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kā arī meliorācijas sistēmu esamības un to darbības efektivitātēs.

Jūrmalas pilsētas teritorija atrodas piejūras līdzenumā un tās virszemes un pazemes notece ir dabīgi vāja, kas veicina teritoriju pārpurvošanos, kā arī palielina plūdu draudus ūdenstecēs. Plūdu draudus Lielupē būtiski palielina ar vējuzplūdiem saistīta jūras ūdens līmeņa paaugstināšanās, kas apgrūtina Lielupes ūdeņu noplūdi jūrā un nereti pie lielām vētrām vērojama jūras ūdens ieplūšana Lielupē. Lielupes upju baseinu apgabalā plūdu riskam pakļautās teritorijas atrodas upju palienēs, savukārt Lielupes lejteces un Babītes ezera ūdens līmeņa režīms ir ievērojami atkarīgs no jūras līmeņa svārstībām, kā arī no vējuzplūdiem un vējatplūdiem. Plūdu līmeņi tiek novēroti ziemas vidū vai vēlā rudenī vētru laikā, kad ziemeļrietumu virziena vēji izraisa uzplūdus Rīgas jūras līcī.

5.6.1. Plūdu riska vērtējums

Plūdi – parasti ar ūdeni neklātas sauszemes īslaicīga applūšana ar ūdeni, t.sk. vētras radīto jūras ūdens uzplūdu piekrastes teritorijās vai palu vai ilgstošu lietavu izraisītas straujas ūdens līmeņa celšanās dēļ.

Plūdu rezultātā tiek apdraudēta vide, iedzīvotāju drošība, satiksmes, sakaru un elektroapgādes infrastruktūras darbība, medicīnas pakalpojumu pieejamība, atkritumu apsaimniekošana, industriālo iekārtu darbība, rodas zaudējumi lauksaimniecībā izmantojamām zemēm, mežiem un aizsargājamām teritorijām. Tāpēc plūdu riskam pakļauto teritoriju apzināšana un pasākumu plūdu pārvaldībai īstenošana ir būtiska ne vien, lai pasargātu cilvēku dzīvības un cilvēku radīto saimniecisko vidi, bet arī no dabas resursu racionālas apsaimniekošanas un vides daudzveidības saglabāšanas viedokļa. Savukārt, stihiska pretplūdu pasākumu veikšana, bez iepriekšējas kompleksas un detālas izpētes var radīt papildu plūdu riskus, it īpaši pretplūdu pasākumu īstenošanas platībām piegulošajās teritorijās.

Lai mazinātu plūdu risku un to izraisītās negatīvās sekas, ir nepieciešams sistēmiski veikt plūdu riska pārvaldību applūstošajās un plūdu riskam pakļautajās teritorijās. Tādēļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/60/EK par plūdu riska novērtējumu un pārvaldību (turpmāk – Plūdu direktīva 2007/60/EK) uzdod dalībvalstīm veikt plūdu riska sākotnējo novērtējumu, pamatojoties uz to noteikt plūdu apdraudētās teritorijas katrā upju baseinu apgabalā un šīm teritorijām sagatavot iespējamo plūdu postījumu kartes un plūdu riska kartes, kā arī plūdu riska pārvaldības plānus. Savukārt Ūdens apsaimniekošanas likums, kurā ir pārņemtas Plūdu Direktīvas 2007/60/EK prasības, nosaka, ka upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānu un plūdu riska pārvaldības plānu izstrādē ir integrēti upju baseinu apsaimniekošanas pasākumi. Plūdu riska sākotnējais izvērtējums apstiprināts ar MK 20.12.2007. rīkojumu Nr. 830 „Plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības nacionālā programma 2008.-2015. gadam”.

2016. gadā ir apstiprināts un stājies spēkā Lielupes upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016.–2021. gadam.

Lielupes upju baseinu apgabala Jūrmalas pilsētas teritorijā tiek izdalītas šādas applūstošās un applūšanas riska teritorijas:

- palieņu teritorijas, kas ir upes vai ezera ielejas daļa, kura applūst plūdu gadījumā;
- jūras uzplūdu apdraudētās teritorijas, kur stipru vēju laikā ieplūst jūras ūdeņi, kā arī jūras krastu erozija un applūšana.

Applūstošās teritorijas Jūrmalas pilsētā noteiktas atbilstoši MK 03.06.2008. noteikumu Nr. 406 „Virszemes ūdensobjektu aizsargojoslu noteikšanas metodika” (turpmāk tekstā – MK 03.06.2008. noteikumi Nr. 406) 9. punkta nosacījumiem spēkā esošā teritorijas plānojuma izstrādes ietvaros – 2009. gada aprīlī, apsekojot upju un ezeru palienes dabā.

Applūstošās teritorijas noteikšanai dabā konstatētas šādas MK 03.06.2008. noteikumi Nr. 406 norādītās applūstošās teritorijas pazīmes:

- attekas un vecupes;
- atlikuši applūduma fragmenti, lāmas un peļķes, augsnēs pārmitrums;

- mitrumu mīloši augi un palienēm tipiskas augu sabiedrības. Visraksturīgākās augu sugas ir parastā niedre un melnalksnis, kā arī grišļu sugas, parastā vīgrieze, dižzirdzene, balderiāns, zeltainā gundega, ložņu gundega, smaržīgā mārsmilga u.c., kas veido palienēm raksturīgās slapjo un mitro plāvu augu sabiedrības. Palieņu mikroreljefā konstatējamas mainīga mitruma apstākļiem pielāgojušās augu sabiedrības, ko veido zilganā molīnija, zilganā seslērija, parastā čūskmēlīte u.c. un ir sastopamas arī sauso plāvu augu sabiedrības, ko veido šaurlapu skarene, lielziedu vīgrieze, sarkanā auzene u.c. augu sugas;
- aluviālas augsnes, veicot vizuālu teritorijas apsekošanu;
- sanesu materiāls: smiltis, dūņas, ūdensaugu atliekas. Šī pazīme iezīmē arī ekstremālu plūdu robežas. Veicot teritorijas apsekojumu 2009. gada vēl joprojām daudzviet dabā bija konstatējamas arī 2005. gada un 2007. gada vētras radīto vējuzplūdu atstātās saneses;
- izteikta robeža reljefā, dambis, valnis, uzbērums.

Apsekojuma gaitā, lai precizētu applūstošas teritorijas mazdārziņos, apbūvētās vai daļēji pārveidotās vietās palienē, veikta arī vietējo iedzīvotāju aptauja.

Applūstošās teritorijas aizņem Lielupes palieni pie Slokas, palieņu plāvas pie Krastciema, starp Valteriem un Druvciemu, pie Jaundubultiem, no Majoriem līdz Bulduriem, pie Priedaines un pirms Lielupes ietekas jūrā pie Buļļuciema, nelielas joslas (dažu metru platumā) Lielupes krasta nogāzēs. Vietās, kur Lielupes krastā ir izveidoti stiprinājumi erozijas novēršanai (piemēram, Dubultos – Majoros, Druvciemā) vai piestātņu krasta nostiprinājumi (piemēram, Slokā, Lielupes ostā, Lielupē – Stirnuragā), kas robežojas ar Lielupes ūdens līmeni, applūstošas teritorijas robeža ir līnija, kas iet pa vertikālā nostiprinājuma iekšējo malu (Lielupes pusē), bet vietās, kur upes ūdens parastos apstākļos nesasniedz nostiprinājumu, applūstoša teritorija ir josla starp ūdens līniju un nostiprinājuma iekšējo malu.

Applūstošās teritorijas ir arī Slokas ezera, Vecslocenes un Vēršupītes palienes, kas, izņemot Veslocenes lejteci, atrodas Ķemeru nacionālā parka teritorijā.

Jūrmalas pilsētas teritorijā uzplūdi no jūras rada lielāku ūdens līmeni lejtecē, bet pali – augštecē. Lielupes labajā krastā atrodas augstas kāpas, tādēļ tajā ir relatīvi maz applūstošu teritoriju. Kreisajā krastā, kur atrodas lielākā daļa Jūrmalas teritorijas, ir daudz palieņu plāvu, kuras lielākoties nav apbūvētas. Taču ir daudzi rajoni, kuros privātmājas būvētas zemākos apvidos, kuros ir liels plūdu apdraudējums, īpaši izceļamas ir Lielupei tuvās Vikingu, Matrožu, Ganu, Zvejas, Palienes, Viesītes, Saulgriežu, Rītupes, Prāmju un Linu ielas.

Lielupes upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plānā 2016.–2021. gadam Jūrmalas pilsētas teritorija ir noteikta kā valsts nozīmes plūdu riska teritorija.

Jūrmalas pilsētas teritorija ir pakļauta plūdu riskam, ko izraisa gan vējuzplūdi no Rīgas līča, gan arī pavasara pali. Rietumu vējš izraisa ūdens pieplūdi Rīgas līcī no Baltijas jūras caur Irbes šaurumu. Vēja virziena izmaiņu rezultātā no DR uz ZR ūdens līmenis Rīgas līcī turpina paaugstināties. Ūdens masas ar vēja spiedienu tiek dzītas uz dienvidiem un tālāk pa upēm uz augšu, appludinot upju tuvumā esošās zemākās teritorijas, t.sk. Lielupes palienes pilsētas teritorijā. Saskaņā ar LVGMC novērojumu datiem, vislielākais vējuzplūdu skaits ir novērots ziemas periodā (novembris – janvāris), īpaši janvārī. Nemot vērā to, ka palienes applūšana sākas pie ūdens līmeņa 1,16 m LAS (1.00 m BS), var secināt, ka Jūrmalas pilsētas teritorija ir pakļauta applūšanas riskam ar lielu varbūtību. Pēc Slokas novērojumu stacijas datiem, pēdējos 10 gados vējuzplūdu laikā Lielupes paliene applūda trīs reizes. 2005. gada janvārī Lielupē pie Slokas tika novērots ūdens līmenis ar 5 % varbūtību (1,89 m LAS), bet 2007. gada janvārī ūdens līmenis ir bijis vēl 3 cm augstāks (1,92 m LAS). Savukārt ūdens līmenis augstāks par 1,00 m LAS Lielupes grīvā pēdējo 10 gadu laikā tika novērots katru gadu, bet 2005., 2007. un 2015. gadā ūdens līmenis pārsniedza pat 2 m atzīmi. Pēdējo 10 gadu laikā pavasara plūdos ūdens līmenis Lielupē pie Slokas ir pārsniedzis kritisko atzīmi vienu reizi. 2010. gadā tika novēroti plūdi ar atkārtošanās biežumu reizi trijos gados (1,46 m LAS) jeb plūdi ar 30 % varbūtību.

Plūdu apdraudētās teritorijas platība Jūrmalā pavasara plūdos un jūras vējuzplūdos, atkarībā no plūdu varbūtībām:

- 2,44 km² aplūstošas teritorijas pavasara plūdos un 4,99 km² jūras vējuzplūdos ar lielu varbūtību (10 % vai reizi 10 gados);
- 4,35 km² aplūstošas teritorijas pavasara plūdos un 11,47 km² jūras vējuzplūdos ar vidēju varbūtību (1% vai reizi 100 gados);
- 5,09 km² applūstošas teritorijas pavasara plūdos un 13,62 km² jūras vējuzplūdos ar mazu varbūtību (0,5 % vai reizi 200 gados).

Plūdu riska pārvaldības plānā konstatēts, ka Jūrmalas pilsētā iedzīvotājiem un infrastruktūrai lielāku apdraudējumu rada jūras vējuzplūdi.

Lielupes upju baseina apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016.–2021. gadam paredz vairākus preventīvos, gatavības un aizsardzības pasākumus, lai samazinātu ar plūdiem saistīto nelabvēlīgo ietekmi:

- Lielupes gultnes no grīvas līdz dzelzceļa tiltam pārtīrišana no smilšu sanešiem (atbildīgā institūcija Jūrmalas pilsētas dome, Jūrmalas ostas pārvalde);
- Lielupes kreisā krasta (posmā no stacijas Dzintari līdz stacijai Dubulti) nostiprinājuma pārbūve (atbildīgā institūcija Jūrmalas pilsētas dome);
- Varkaļu kanāla slūžu pārbūve (atbildīgās institūcijas – Babītes novada pašvaldība, Jūrmalas pilsētas dome);
- Vienotas starpresoru hidroloģisko datu sistēmas attīstība, uzlabojot LVĢMC un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pārraudzībā esošās datu sistēmas;
- AS „Latvenergo”, ostu pārvalžu un pašvaldību sadarbību informācijas apmaiņā (atbildīgās institūcijas – LVĢMC, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, AS „Latvenergo”, Ostu pārvaldes, pašvaldības).

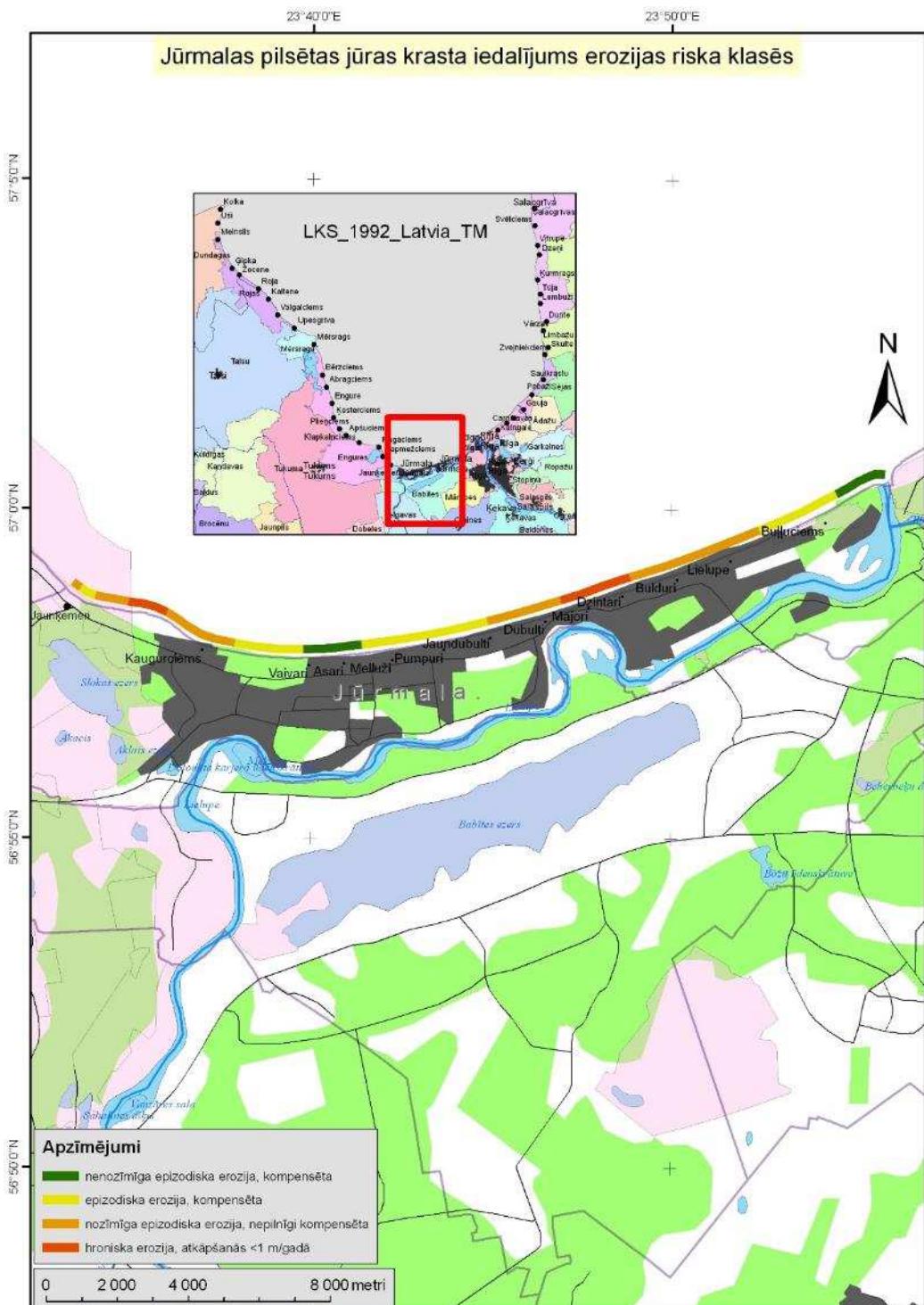
Līdzšinējā plānošanas periodā veikta izpēte un Lielupes lejteces plūsmas matemātiskā modelēšana projekta „Applūduma riska izpēte un prognozēšana Jūrmalas pilsētas teritorijā pie virszemes ūdensobjekta „Lielupe” un rekomendāciju izstrāde plūdu riska samazināšanai un teritorijas aizsardzībai” (2012. gads PAIC). Pētījumā tika veikta hidrometeoroloģisko datu analīze un Lielupes lejteces hidrodinamiskā modeļa izveide. Modelī tika iebūvēti pretplūdu aizsardzības pasākumi, modelēti hidrometeoroloģiskajiem un pretplūdu aizsardzības pasākumiem atbilstoši Jūrmalas pilsētas applūšanas scenāriji, kā arī noteiktas applūstošo teritoriju ar noteiktu applūšanas varbūtību robežas. Veikta plūdu ietekmes analīze un izstrādāti ieteikumi Jūrmalas pilsētas teritorijas aizsardzībai no vējauzplūdu un pavasara palu izraisīta applūduma.

Tāpat Jūrmalas pilsētā ir novērtēti vējuzplūdu un krasta erozijas draudi 2014. gadā izstrādātā metodiskā materiāla „Vadlīnijas jūras krasta erozijas sekų mazināšanai” sagatavošanas ietvaros.

Šajās vadlīnijās izdalītas piecas klases, kuras katru raksturo atšķirīgu erozijas riska pakāpi/līmeni. Tomēr, piemērojot šo klasificējumu, jāņem vērā, ka starp faktoriem, kuri izvērtēti klasifikācijas procesā un prognožu izstrādē, nav izvērtēti tādi nozīmīgi aspekti kā garkrasta sanešu plūsma un krasta, t.sk. pamatkrasta ģeoloģiskā uzbūve un to veidojošo iežu litoloģiskais sastāvs.

Plānošanas dokumenta īstenošanas laikā, labiekārtojot pludmales, uzmanība tiek pievērsta iespējamajiem erozijas riskiem, izvēloties risinājumus, kas erozijas draudus mazina. Tai skaitā tiek veikta smilšu piebēršana un kārklu stādījumu izveidošana Kauguru pludmalē, kas ir viena no apdraudētākajām Jūrmalas pludmalēm un noslogotākajā pludmales daļā Majoros.

Zīņojumā „Applūduma riska izpēte un prognozēšana Jūrmalas pilsētas teritorijā pie virszemes ūdensobjekta „Lielupe” un rekomendāciju izstrāde plūdu riska samazināšanai un teritorijas aizsardzībai” izstrādātas rekomendācijas plūdu sekū mazināšanai.

1. attēls. Jūrmalas pilsētas jūras krasta iedalījums erozijas riska klasēs

Avots: Metodiskais materiāls „Vadlīnijas jūras krasta erozijas sekų mazināšanai” (2014)

Pretplūdu aizsardzības inženiertehniskie risinājumi balstīti uz modelētajiem jūras uzplūdu un pavasara palu izraisītajiem applūduma riskiem. Risinājumi sagatavoti nākotnes scenārijam ar plūdu atkārtošanas varbūtību $p=1\%$ jeb 1 reizi 100 gados. Galvenā uzmanība vērsta uz esošo ielu pārbūvi, nodrošinot tās arī ar dambja funkciju, kā arī jauno ielu – dambju būvniecību, esošo un jaunu krasta stiprinājumu izbūvi, caurteku – regulatoru izveidošanu. Rekomendēts izbūvēt:

- 1) esoša iela – dambis, 4878 m. Nepieciešama jau šobrīd pastāvošas ielas pārbūve par aizsargdambi, t.sk. paaugstināšana;
- 2) jauna iela – dambis, 5182 m. Plānota jaunas ielas izbūve ar aizsargdambja funkciju;

- 3) jauns dambis, 15905m. Nepieciešama jauna dambja būvniecība;
- 4) esošs krasta stiprinājums – dambis, 3444 m. Nepieciešama jau šobrīd pastāvošu krasta stiprinājumu rekonstrukcija par aizsargdambi, t.sk. paaugstināšana.
- 5) caurteka-regulators, gab. 29. Ūdens līmeņu regulēšanas būve uz mazām ūdenstecēm (tādām, kuru aprēķina maksimālo caurplūdumu iespējam novadīt caur standarta caurtekām). Caurtekas pārsvarā būtu atvērtas, bet īslaicīgi jānoslēdz vējuzplūdu vai pavasara palu laikā, tādejādi pasargājot attiecīgas teritorijas pret applūšanu.

Zīojumā konstatēts, ka Jūrmalā nav nepieciešama dzelzceļa uzbērumu paaugstināšana, kas varētu būt tehniski vissarežģītākā.

Pētījuma gaitā tika identificētas vēl divas problēmas, kas varētu būt aktuālas plūdu risku pārvaldībai Lielupes lejtecē:

- 1) Pavasara palu laikā ūdens nokļūšanu jūrā būtiski ietekmē gulnes sašaurinājums un paseklinājums starp Bullupi un Lielupes grīvu. Šī posma padziļināšana varētu dot nozīmīgu situācijas uzlabojumu. Tomēr, atšķirībā no stacionārām inženiertehniskām būvēm, gulnes padziļināšana prasa papildus izvērtēt dziļumu uzturēšanas un iespējamās krastu nostiprināšanas problēmas. Jautājums ir saistīts arī ar nenoteiktību Jūrmalas ostas darbības rezīmā un hipotētiskajos navigācijas kanāla pretpiesērēšanas risinājumos.
- 2) Scenāriju izveide parādīja, ka tuvajā nākotnē iespējams zemas varbūtības plūdu (1 %) caurplūdumu nozīmīgs pieaugums, salīdzinājuma ar mūsdienām. Tā, palu 1 % ūdenslīmeņi pie Kalnciema tilta var sasniegt 3,25 m līdzšinējo 2,75 m vieta. Tas tieši neapdraud Jūrmalas pilsētu, bet iespējams, ka prasa pārlūkot Lielupes lejteces kopējo pretplūdu aizsardzības sistēmu.

Jūrmalas pilsētas pašvaldība, ķemot vērā arī Zīojumā ietverto informāciju un rekomendācijas 11.05.2011. pieņēmusi lēmumu Nr. 201 „Par pretplūdu pasākumu nodrošināšanu”.

Jūrmalas pašvaldība ar saviem līdzekļiem veic ikgadējus (vienu reizi gadā/pavasarī) padziļināšanas darbus Lielupes grīvā. Šis pasākums ir ar būtisku pozitīvu ietekmi: kuñošanas sezonas laikā, arī skatoties viena gada griezumā, upes dziļums neaizsērē un spēj pildīt savu funkciju līdz kārtējiem pavasara padziļināšanas darbiem, tādējādi tiek mazināts arī palu izraisīto plūdu risks.

5.6.2. Meliorācijas sistēmu uzturēšana/pilnveidošana

Pilsētas meliorācijas būves sadalītas 28 meliorācijas sistēmās, kuru saraksts ir apstiprināts ar Jūrmalas pilsētas domes 13.11.2014. lēmumu Nr. 503 „Par Jūrmalas pilsētas pašvaldības meliorācijas sistēmu uzskaiti”. Savukārt 17.02.2011. dome pieņēmusi lēmumu Nr. 94 „Par meliorācijas un lietus ūdens kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu”.

Pamatojoties uz noslēgto pilnvarojuma līgumu par nekustamo īpašumu apsaimniekošanu, PSIA „Jūrmalas ūdens” apsaimnieko Jūrmalas pilsētas pašvaldībai piederošās meliorācijas (notekgrāvji un caurtekas) sistēmas saskaņā ar meliorācijas shēmu un lietus ūdens kanalizācijas (akas, gūlijas un cauruļvadus).

Jūrmalas pilsētas meliorācijas sistēmas ir ierīkotas pārsvarā pagājušajā gadsimtā un to uzturēšanu un remontu apgrūtina tas, ka nav pieejamas precīzi dati par tām. Pašvaldība veic pakāpenisku meliorācijas sistēmu kartēšanu – tehnisko apsekošanu.

5.7. DABAS RESURSI

Jūrmalas pilsēta ir bagāta ar dabas resursiem, kuri nodrošina tās kā kūrorta pilsētas, statusu un vērtību. Jūrmalas pilsēta vēsturiski veidojusies un attīstās kā kūrorta un rekreācijas pilsēta, kurā pieejama dabiska un kvalitatīva vide, veselības uzlabošanas pakalpojumi, tūrisma aktivitātes un kvalitatīvs kultūras norišu piedāvājums. Daudzveidīgie ūdens resursi pilsētas teritorijā un tās atrašanās Baltijas jūras piekrastē ir viens no būtiskākajiem kurortoloģijas pakalpojumu un tūrisma attīstības priekšnosacījumiem pilsētā. Tie ir:

- klimatiskie apstākļi (svaigs gaiss un piejūras klimats);
- meži un ar mežu apaugušas kāpas, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un biotopi;

- Rīgas jūras līcis, tā pludmale (dzelteno smilšu pludmale, Zilā Karoga peldvietas, izcila un laba peldūdens kvalitāte);
- pilsētas virszemes ūdensobjekti un to piekrastes (Lielupe, purva ezeri, Slokas karjers u.c.);
- zemes dzīļu resursi, tai skaitā dabiskās kūdras un sapropeļa atradnes (dziednieciskās dūņas tiek iegūtas Slokas purva karjeros un izmantotas ārstniecības un skaistumkopšanas iestādēs), būvniecības smilts, dolomīts;
- pazemes minerālūdeņi (minerālūdeņi izplūst gan kā dabīgi avoti, piemēram, avots „Ķirzaciņa”), gan tiek iegūti urbumos (kūrortu rehabilitācijas centros). Atbilstoši LVGMC datu bāzes „Urbumi” informācijai, Jūrmalā pazemes ūdeņu ieguvei ir ierīkoti 33 minerālūdeņi (iesāļūdens, sāļūdens un sālsūdens) urbumi.

5.7.1. Zemes dzīļu resursi

Geoloģiskā uzbūve un zemes dzīļu resursi ir būtisks teritorijas attīstības priekšnosacījums. Zemes dzīļu resursus veido tagad vai nākotnē izmantojamie nogulumi, ieži un minerāli, iežos sastopamie šķidrie derīgie izrakteņi, zemes dzīļu siltums un saimnieciskai izmantošanai derīgas ģeoloģiskās struktūras.

Jūrmalas pilsētas, tāpat kā visa Latvijas teritorija atrodas Austrumeiroapas platformas ziemeļrietumu daļā. Tās ģeoloģiskajai uzbūvei raksturīgi divi pēc iežu sastāva, vecuma un attīstības vēstures krasī atšķirīgi uzbūves elementi: Kristāliskais pamatklintājs un nogulumiežu sega.

Kristālisko pamatklintāju veido pirmsplatformas attīstības stadijā stipri dislocēti dažāda sastāva un vecuma metamorfie ieži. Jūrmalas pilsētas teritorijā tie atrodas vairāk kā 1000 m dzīlumā. Ar kristālisko pamatklintāju saistīti potenciālie ģeotermālie resursi (paaugstināta iežu un pazemes ūdeņu temperatūra), kuru iespējams izmantot kā alternatīvās enerģijas avotu.

Nogulumiežu segas aptuvenais biezums Jūrmalas pilsētas teritorijā pārsniedz 1000 m. Nogulumiežu segu veido divi būtiski atšķirīgi ģeoloģiskie elementi – pirmskvartāra nogulumi un kvartāra nogulumi.

Pirmskvartāra nogulumus Jūrmalas pilsētas teritorijā veido Kembrija, Ordovika, Silūra un Devona nogulumieži, savukārt kvartāra nogulumus veido galvenokārt dažādu Baltijas jūras attīstības stadiju smilšainie nogulumi, reljefa pazeminājumos nereti pārmitros apstākļos veidojas kūdra.

Pilsētas teritorijas derīgo izrakteņu atradņu izmantošanas kontrole ir Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes pārziņā.

No Jūrmalā pieejamiem dabas resursiem reāli tiek iegūti galvenokārt pazemes ūdeņi un ārstniecības dūņas. LVGMC Derīgo izrakteņu atradņu reģistrā ir iekļautas četras derīgo izrakteņu atradnes: trīs Slokā dolomīta ieguvei un viena smilts ieguvei Lielupes gultnē, taču tās netiek izmantotas.

Kā nozīmīgākās zemes dzīļu bagātības Jūrmalas pilsētas teritorijā jāmin daudzveidīgi balneoloģiskie resursi, kurus veido pēc ġenēzes un sastāva atšķirīgi minerālūdeņi un ārstnieciskās dūņas.

5.7.2. Minerālūdens ieguve

Minerālūdens krājumi akceptēti trīs ar sērūdeņradi bagāto sulfātu iesāļūdens atradnēm:

- 1) 713030 Ķemeri (Jaunkēmeri);
- 2) 713020 Ķemeri, Lūžņu grāvis;
- 3) 713022 Ķemeri, Parka avots.

Divpadsmit atradnēs akceptēti hlorīdu sāļūdens krājumi:

- 1) 713072 Bulduri;
- 2) 713062 Dzintari, Baltija 2;
- 3) 713061 Dzintari, Bērzaunes iela;
- 4) 713060 Dzintari sanatorija;
- 5) 713050 Jaundubulti 1;
- 6) 713032 Jaunkēmeri;
- 7) 713034 Jaunkēmeri, Dzintarkrasts;
- 8) 713024 Ķemeri 1

- 9) 713055 Majori;
- 10) 713056 Majori 1
- 11) 713080 Rīgas Jūrmala (Lielupe);
- 12) 713040 Vaivari 1.

Hlorīdu sālsūdens krājumi akceptēti sešās atradnēs:

- 1) 713074 Bulduri 2;
- 2) 713063 Dzintari, Baltija 3;
- 3) 713033 Jaunkemeri 1;
- 4) 713025 Ķemeri 2;
- 5) 713057 Majori 2;
- 6) 713042 Vaivari 3.

Saskaņā ar Derīgo izrakteņu krājumu bilancē ietverto informāciju, ar sērūdeņradi bagātā sulfātu iesāļūdens ieguve 2018. gadā veikta divos urbumos atradnē „Ķemeri” (Jaunkemeri). Ieguvi veic SIA „Sanare – KRC Jaunkemeri” un SIA „Jantarnij bereg”.

Hlorīdu sāļūdens ieguve tiek veikta divās atradnēs – „Jaunkemeri”, Dzintarkrasts (713034), sanatorijs „Jantarnij bereg” un „Vaivari 1” (713040), VSIA „Nacionālais rehabilitācijas centrs „Vaivari””.

Hlorīdu sālsūdens ieguve tiek veikta vienā atradnē „Jaunkemeri 1” (713033), kur ieguvi veic SIA „SANARE – KRC JAUNKEMERI”.

Dziedniecības dūņu krājumi atrodas Slokas purvā. Atradnes „Sloka” (atrodas 16. meža kvartāla Ķemeru Nacionālais parka teritorijā) krājumu izpēte ir veikta 1981. gadā. Tās ģeoloģiskie dziedniecības dūņu krājumi – 842 000 m³. Dziedniecības dūņu ieguvi atradnē „Slokas purvs” veic SIA „Sanare – KRC Jaunkemeri”.

Nemot vērā iepriekš minēto, pašlaik tiek izmantota ļoti neliela daļa no pieejamajiem minerālūdens un dūņu resursiem.

5.7.3. Dzeramā ūdens apgāde

Jūrmalas pilsētā dzeramo ūdeni centralizētajai ūdensapgādei pilnībā nodrošina no pazemes ūdeņiem, kas ir droši aizsargāti no virszemes piesārņojuma. Ūdens ieguvei tiek izmantots Devona sistēmas Arukilas-Gaujas ūdens horizontu komplekss. Dzeramā ūdens apgādi nodrošina PSIA „Jūrmalas ūdens”.

Pazemes ūdensobjektu kvantitatīvā stāvokļa un ķīmiskās kvalitātes vērtējums ir veikts Lielupes upes baseina apgabala apsaimniekošanas plāna sagatavošanas procesā, izmantojot ilggadīgos datus par pazemes ūdeņu līmeniem un kvalitātes datus atbilstoši dzeramā ūdens nekaitīguma prasībām pazemes ūdeņu atradnēs Lielupes baseina apgabalā, tostarp, Jūrmalā.

Pazemes ūdeņu galvenās kvantitatīvās izmaiņas Jūrmalā ir notikušas kopš 20. gs. 70. gadiem, kad Lielrīgas reģionā Rīgas, Jūrmalas, Jelgavas, Ogres un citu ūdensgūtņu mijiedarbības rezultātā Arukilas-Amatas kompleksos izveidojās depresijas piltuve, ko noteica pārmērīga ūdens ieguve reģionā. Kopš 1991. gada, samazinoties ūdens patēriņam un ieguves apjomiem, notiek artēzisko ūdeņu līmeņu atjaunošanās. Pašlaik Jūrmalā Dzintaros, Kauguros, Jaundubultos, Ķemeros un Vaivaros ir novērotas lokālas depresijas piltuves ūdensgūtņu aptveres zonās, taču to platība un ūdens līmeņu pazeminājumi ir nelieli.

Dzeramā ūdens ieguvei izmantojamo pazemes ūdeņu atbilstība dzeramā ūdens obligātajām nekaitīguma prasībām ir atbilstoša, izņemot paaugstinātu dzelzs un sulfātu saturam, ko nosaka pazemes ūdeņu dabiskais sastāvs. Jūrmalas ūdensgūtnēs izmantojamā pazemes ūdens dzelzs saturs ir 0,25-2,4 mg/l, sulfātu saturs – 472 mg/l. Jūrmalas ūdenssaimniecības attīstības projektā tiek ieviesti pasākumi patērētājiem piegādātā dzeramā ūdens kvalitātes uzlabošanai.

Atbilstoši Lielupes upes baseina apgabala apsaimniekošanas plānā ietvertajam novērtējumam, pazemes ūdensobjekta D4 kvantitatīvais stāvoklis un ķīmiskā kvalitāte ir laba.

Informācija par gruntsūdeņu stāvokli pilsētā nav pieejama. Taču, ievērojot kvartāra ūdens horizonta neaizsargātību pret virszemes piesārņojumu, piesārņojuma noplūdes gadījumā ir iespējamas.

Kopā Jūrmalā dzeramā ūdens krājumi akceptēti piecās atradnēs:

- 614700 Jaundubulti, sulfātu saldūdens;
- 612300 Kauguri sulfātu saldūdens;
- 611511 Akvaparks (Jūrmala) saldūdens;
- 611509 Viestura iela (Jūrmala) sulfātu saldūdens;
- 611500 Dzintari sulfātu saldūdens.

Tomēr tikai atradnē „Akvaparks” iegūstamais ūdens atbilst saldūdens kvalitātei, pārējās ir konstatēta dzelzs un sulfātu koncentrācija, kas pārsniedz dzeramā ūdens kvalitātes prasībās noteikto robežvērtību. Dzelzs koncentrācija normatīvajos aktos noteikto robežvērtību dzeramajam ūdenim pārsniedz visās atradnēs.

Ūdens ieguve pilsētā tiek nodrošināta no vairākām ūdensgūtnēm: Kauguru, Jaundubultu, Dzintaru, Ķemeru un Priedaines. Pilsētā atrodas arī vairākas decentralizētas akas, kuras ir izvietotas Jaunkemeros, Vaivaros un Lielupē. Ūdens sagatavošana pirms padošanas tīklā notiek Ķemeru, Kauguru, Jaundubultu un Dzintaru ŪSI. Lai samazinātu artēziskajos urbamos iegūtā ūdens dzelzs un mangāna saturu, visās minētajās ŪSI notiek aerācija un filtrācija spiedtvertnēs.

Kauguru ŪSI ir izbūvētas no jauna 2006. gadā, bet Dzintaru un Jaundubultu ŪSI ir pārbūvētas. Ūdens patēriņa izlīdzināšanai, ugunsdzēsības un rezerves krājumu nodrošināšanai pilsētā ir izvietoti vairāki ūdens rezervuāri.

Ūdens kvalitāte pilsētā būtiski uzlabojās pēc atdzelžošanas staciju izbūves Kauguros un pārbūves Dzintaros un Jaundubultos. Uzstādītās nanofiltrācijas iekārtas novērš sulfātu, kalcija un magnija jonu paaugstināto saturu dzeramajā ūdenī un padara ūdeni mīkstāku.

5.8. KULTŪRVĒSTURISKĀ VIDE

UNESCO Vispārējā deklarācijā uzsvērts, ka kultūras daudzveidība līdzās bioloģiskajai daudzveidībai ir cilvēces kopējais mantojums. Savukārt UNESCO konvencijā par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību nosauktas galvenās kultūras mantojuma sastāvdaļas:

- pieminekļi – arhitektūras darbi, monumentāli gleznojumi un skulptūras, arheoloģiskie elementi vai struktūras, uzraksti, alu mājokļi un pazīmju kombinācijas, kurām ir izcila vēstures, mākslas vai zinātnes vērtība;
- ansamblji/celtņu grupas, kam arhitektūras, vienotības vai atrašanās vietas dēļ ir izcila vērtība no zinātnes, vēstures vai mākslas viedokļa;
- ievērojamas vietas – cilvēku veidotās vai cilvēka un dabas mijiedarbībā veidojušās teritorijas, t.sk. arheoloģiskas nozīmes vietas, kurām piemīt izcila vēsturiskā, estētiskā, etnogrāfiskā vai antropoloģiskā vērtība.

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu skaita ziņā Jūrmala ir viena no bagātākajām pilsētām Latvijā. Saskaņā ar Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes datiem, Jūrmalā ir 559 arhitektūras pieminekļi, 11 pilsētbūvniecības pieminekļu teritorijas, 133 mākslas pieminekļi, 5 vēstures pieminekļi un 1 arheoloģijas piemineklis.

Dominējošais vairākums Jūrmalas aizsargājamās vēsturiskās apbūves ir koka dzīvojamās ēkas. Tāpat pilsētā ir saglabājies vairāk nekā 4000 vēsturiskai arhitektūrai atbilstošu ēku. To aizsardzību pārsvarā nodrošina pilsētbūvniecības pieminekļu teritorijas un tām atbilstošie noteikumi.

Seši no vienpadsmit esošajiem pilsētbūvniecības pieminekļiem ir valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļi:

- Ķemeru kūrorts;
- Slokas vēsturiskais centrs;
- Vaivaru – Asaru – Mellužu – Pumpuru – Jaundubultu vasarnīcu rajoni;
- Dubultu – Majoru – Dzintaru – Bulduru – Lielupes vasarnīcu rajoni;
- Vecbulduru zvejniekciems un vasarnīcas rajons;

■ Priedaines vasarnīcu rajons.

Savukārt pieci ir vietējas nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļi:

- Kauguru zvejniekciems;
- Vaivaru – Asaru – Mellužu vasarnīcu kvartāli;
- Majoru – Dzintaru vasarnīcu kvartāli;
- Dzintaru – Bulduru vasarnīcu kvartāli;
- Stirnurags.

Jūrmalā ir plaša un daudzveidīga, vēsturē sakņojusies kultūras dzīve (teātris, koncerti (Dzintaru koncertzāle), bibliotēkas, pašdarbības ansambļi u.c.).

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsardzības zonas) tiek noteiktas atbilstoši Aizsargjoslu likuma prasībām. Aizsargjoslu minimālais platums pilsētās ir 100 m. To uzdevums ir nodrošināt kultūras pieminekļu aizsardzību un saglabāšanu, kā arī samazināt dažāda veida negatīvu ietekmi uz tiem. Jebkuras aizsargjoslas var tikt mainītas tikai pēc izpētes projekta izstrādāšanas saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Jebkāda saimnieciskā darbība kultūras pieminekļa aizsargjoslā var tikt veikta pēc saskaņošanas ar Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi un kultūras pieminekļa īpašnieka rakstveida saskaņojumu.

5.9. AINAVISKĀS VĒRTĪBAS

Latvijā šobrīd ir spēkā 2007. gadā pieņemtais likums „Par Eiropas ainavu konvenciju” un Latvijas ainavu politika ir noteikta Latvijas ainavu politikas pamatnostādnēs 2013.–2019. gadam. Diemžēl tajās nav noteikti ainavu klasifikācijas un kvalitātes novērtēšanas kritēriji, nav izstrādātas vadlīnijas ainavu identificēšanai un apsaimniekošanai. Latvijā nav spēkā esošo normatīvo aktu vai cita veida dokumentu, kuros būtu ietverta informācija par Latvijā identificētajām ainavām, to īpašībām, spēkiem un ietekmēm, kas tās pārveido, kā arī Latvijā nav izstrādāti un ieviesti instrumenti ainavu aizsardzībai, plānošanai un pārvaldībai (kā iepriekš pieminēts, ainavu aizsardzību un plānošanu daļēji regulē MK 30.04.2013. noteikumi Nr. 240). Tādēļ ainavu apzināšanas un novērtēšanas darbs norisinās haotiski, neievērojot vienotus kritērijus un ir atkarīgs no vietējo pašvaldību vai iedzīvotāju iniciatīvas.

Jūrmalas pilsētā, tāpat kā visā Latvijā, ir vērojamas arī ainaviski nozīmīgas vietas un areāli, kas pārstāv Latvijas apstākļiem raksturīgās kultūrainavas un atbilst vienotā dabas un kultūras mantojuma kategorijai. Uzmanību saista arī vairāki dabas veidojumi, kam ir izcila kultūrvēsturiska un vizuāli estētiska nozīme.

Pilsētai izteikti unikāla un tās izstiepto raksturu pasvītrojoša ir Rīgas līča krasta ainava. Tā uztverama no dažādām līča piekrastes vietām un ir katrreiz mainīga, no katras vietas citāda. Visā līča garumā uztverams liedags ar priežu meža līniju fonā, ko vietām, paceļoties virs koku galotnēm vai „iznākot” pludmalē, pārtrauc lielmēroga (galvenokārt viesnīcu) būves.

Otru nozīmīgāko pilsētas panorāmu iezīmē Lielupes līkums starp Dubultiem un Majoriem. Izteiksmīgā lokveida panorāma uztverama no dažādām Lielupes krastmalas vietām. Šī pilsētas daļa vienlaikus ir gan Jūrmalas centrs, gan arī viduklis – šaurākā vieta starp upi un jūru. Arī šai panorāmai raksturīga mežu līnija, virs kurās izklaidus paceļas lielmēroga būves, ar priekšplānā pamīšus izvietotām dažām vēsturiskajām būvēm, piemēram, Dubultu luterānu baznīcu vai viesnīcu „Majori” un izteiksmīgām jaunbūvēm, piemēram, Majoru pamatskolas sporta zāli. Ainavas dinamiskais elements šajā panorāmā ir vilcieni, kas kursē pa dzelzceļu gar Lielupes krastu. Būtiski, ka Jūrmalas panorāma pat 270° plašā leņķī lieliski uztverama no pretējā krasta, kas atrodas Babītes novada Salas pagasta teritorijā.

Kā pagājušās godības un uzplaukuma atblāzma un daudziem atpazīstams vaibsts Jūrmalas vaigā ir Lielupes panorāma ar Slokas papīrfabrikas korpusu drupām un skursteniem. Šī panorāma vienlīdz labi uztverama gan no Tītara dambja un bijušās pārceltuvēs vietas Salas pagasta pusē, gan no Ventspils šosejas, braucot pāri Lielupes tiltam, gan no dažādām vietām Lielupes kreisajā krastā – piemēram, no dambja pie Vecslocenes upītes ietekas vai no krastmalas pie Tirgus laukuma pašā Slokas centrā.

Citi uztveres punkti Lielupes labajā krastā – panorāmas skati uz Jūrmalu paveras no vairākām vietām, kur Jūrmalas apvedceļš (A10) pietuvojas Lielupei. Tāda vieta ir gan pie Varkaļu kanāla, kas ir Jūrmalas teritorijā, gan pie Spuņupes, kas jau atrodas Salas pagasta teritorijā.

Ielu perspektīvas – tā kā Jūrmala faktiski ir pilsēta mežā, tad arī taisnajos ielu posmos pāri koku lapotnēm, bet visbiežāk – mūžzaļajām priežu galotnēm nekādas augstbūvju aprises neizceļas, jo tās pārsvarā nav izvietotas tieši pie ielu sarkanajām līnijām. Tā veidojas atpazīstamā, nereti mazpilsētu atgādinošā Jūrmalas ainava ar kūrorta pilsētas un vasaras apbūves raksturu, papildinātu ar lieliem mežu masīviem, šaurām neasfaltētām ieliņām un mazām bodītēm. Perimetrālās apbūves fragmenti atrodami vien Slokas vēsturiskajā centrā un Majoros - Jomas ielā. Brīvstāvošas ēkas raksturīgas ne tikai savrupmāju un vasarnīcu rajonos, bet arī Kauguros, kur piecu un deviņu stāvu daudzdzīvokļu mājas ielu perspektīvās eksponējas perpendikulāri ielai.

Dzelzceļš ir Jūrmalai nozīmīgs transporta veids, tādēļ arī paši sliežu ceļi veido pilsētai raksturīgu panorāmu, kas uztverama gan no dzelzceļa stacijām, gan sliežu šķērsojumiem (pārvadiem, pārejām, pārbrauktvēm), gan arī no dzelzceļam paralēli izvietotajām ielām. Arī šajās panorāmās dominē koku “zaļā siena” ar atsevišķu ēku aprisēm virs un starp to. Pierasta ainava ir pa vilciena logu redzamie nereti nekoptie savrupmāju aizmugures pagalmi.

Dabas panorāma – tā kā Jūrmala ir ļoti zaļa pilsēta ar plašām dabas teritorijām, tajā skaitā daudzām īpaši aizsargājamām, par pilsētas identitātes zīmi uzskatāma gan jūra, pludmale un kāpas, gan Lielupes krasts ar ūdens ainavu un palienu pļavām, gan pilsētas meži un parki. Dabas elementi dažkārt spēcīgāk kā apbūve nosaka pilsētas ainavas raksturu, īpaši mazajās ainavu telpās un tuvajos skatos. Kā visu pilsētas ainavu pamats un vienlaikus – fons vērtējami meži kā ēnains patvērumums svelmainā saulē, kā arī jūras un Lielupes krasta plašās panorāmas ar efektīgo, mūžam mainīgo ūdens spoguli.

Neparastās skatu perspektīvas – staigājot vai braucot reizēm pamanāmas kādas īpašas, no apbūves vai stādījumiem brīvas zonas, kas atklāj skatus uz nozīmīgiem vai izteiksmīgiem objektiem, piemēram, Dubultu luterāņu baznīcu, Ķemeru viesnīcu un Dzintaru koncertzāli.

5.10. DABAS TERITORIJAS

Jūrmalas pilsēta ir viena no dabas apstākļu ziņā interesantākajām pilsētām Latvijā, ko nosaka lielā dabas apstākļu dažādība un izteiktās reljefa formas – jūras piekraste, upju ielejas un purvaines. īpaša loma ir Rīgas līča piekrastei, kas ir unikāls dabas rajons Latvijā, ar īpatnējiem, tikai jūras piekrastēm raksturīgiem veidojumiem. Dabas apstākļu radīto dažādību pastiprina ilgstošās cilvēka saimnieciskās darbības norises, kuru ietekmē veidojušās bioloģiski un vizuāli daudzveidīgas kultūrainavas.

Jūrmalas ģeogrāfiskais stāvoklis (atrašanās starp jūras krastu un Lielupes palieņu teritoriju), galvenokārt, noteicis to, ka pilsētas teritorijā ievērojamās platībās sastopami īpaši aizsargājami biotopi un izveidotas vairākas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, t.sk. Natura 2000 teritorijas.

Pēc publiski pieejamās Dabas datu pārvaldības sistēmas „Ozols” datiem, Jūrmalas pilsētā atrodas vairāki īpaši aizsargājami biotopi, kuri veidojušies dažādu faktoru ietekmē. Jūras piekrastē dominē embrionālās kāpas, priekškāpas un mežainas piejūras kāpas. Atsevišķās teritorijās sastopami īpaši aizsargājami biotopi, kas saistīti ar tiešu jūras ietekmi – smilts sēkļi jūrā un viengadīgu augu sabiedrības dūņainās un zemās smilšainās pludmalēs. Jūrmalas pilsētas rietumu daļā, kurā atrodas vairāki ezeri, sastopami saldūdens biotopi – distrofi ezeri un ezeri ar mieturaļgu augāju. Teritorijas hidroloģiskie apstākļi veicinājuši mitru apgabalu veidošanos, kuros sastopami purvu biotopi – neskarti augstie purvi, degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās, pārejas purvi un slīkšņas, kalķaini zāļu purvi. Rietumu daļā sastopami arī dažādi meža biotopi – veci vai dabiski boreāli meži, veci jaukti platlapju meži, un meži, kuru attīstību ietekmē ūdens režīms teritorijā – staignāju meži, purvaini meži un aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži). No zālāju biotopiem sastopami sausi zālāji kalķainās augsnēs, mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs un parkveida pļavas un ganības.

Lielupes krastos sastopami gan zālāju biotopi, gan mitri meža biotopi. No zālāju biotopiem, kas veidojas upes krastos, tās hidroloģiskā režīma ietekmē, sastopamas eitrofas augsto lakstaugu audzes, palieņu zālāji,

mēreni mitras pļavas, mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs. Lielupē ieplūstošā jūras ūdens ietekmē, applūstot upes palienēm, atsevišķas vietās veidojušies piejūras zālāji. Upes piekrastē sastopami arī sausi zālāji kalķainās augsnēs un sugām bagātas ganības un ganītas pļavas. No mežu biotopiem upes krastā sastopami staignāju meži (melnalkšņu staignāji) un aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži). Gandrīz visi iepriekš minētie biotopi ir iekļauti Latvijas īpaši aizsargājamo biotopu sarakstā.

Lai precizētu īpaši aizsargājamo biotopu izplatību un nodrošinātu to aizsardzību, 2014. gadā izstrādāts pētījums „Jūrmalas pludmales biotopu kartēšana pludmales joslai”. Turpmākajos pludmales zonas attīstības projektos tiek ņemti vērā šī pētījuma gaitā iegūtie dati. Būtisks stratēģiskais mērķis, nodrošinot kūrorta attīstības politikas īstenošanu, ir esošo dabas teritoriju un jo īpaši – to vērtību, saglabāšana.

Jūrmalas pilsētas dome 2015. gadā finansēja Jūrmalas pilsētas valsts nozīmes aizsargājamo koku un potenciāli aizsargājamo koku apsekošanu. Tika novērtēti 123 koki, kuru saraksts tapis vairāku gadu garumā. dokumentējot pilsētas kokus ar resnāko stumbra apkārtmēru. Saskaņā ar MK 16.03.2010. noteikumiem „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, Jūrmalā 43 koki atbilst aizsargājama koka jeb dižkoka statusam (29 vietējo sugu un 14 citzemju sugu koki). 78 koki vēl nav sasnieguši dižkoku apkārtmēru vai augstumu, taču ir novērtēts, ka tiem varētu noteikt vietējas nozīmes aizsargājama koka statusu, lai nākotnē tos varētu iekļaut dižkoku sarakstā. Pie apzinātajiem dižkokiem izvietotas informatīvās zīmes, koku apsekošana tiks turpināta, aicināti iesaistīties arī iedzīvotāji.

Pašvaldība ir finansējusi arī ligzdojošo putnu izplatības kartēšanu un informācijas apkopošanu, kas dod ieskatu par pilsētā izplatīto putnu sugu daudzveidību. Pēc pašvaldības pasūtījuma to veica Latvijas Ornitoloģijas biedrība. Pētījumā tika konstatēts, ka Jūrmalā katru gadu ligzdo 119 putnu sugas, kas ir vairāk nekā puse no visām Latvijā ligzdojošajām putnu sugām; 27 no tām ir īpaši aizsargājamas. Jūrmalā ligzdojošo putnu sugu lielā daudzveidība atspoguļo bagātīgo pilsētā sastopamo dzīivotņu daudzveidību, jo te mājo ne tikai apdzīvotām vietām raksturīgas putnu sugas, bet arī mežu, pļavu, ūdeņu un purvu putni.

Jūrmalā daudzi no īpaši aizsargājamiem biotopiem (16 % no kopējās teritorijas jeb aptuveni 16 km²) ir reti un apdraudēti, tādēļ tiem Latvijā un arī visā Eiropas Savienībā ir noteikts aizsardzības statuss. Pilsētā konstatēto īpaši aizsargājamo biotopu saraksts sniegs 4. tabulā (skatīt arī 2. attēlu).

4. tabula. Latvijā un Eiropas Savienībā aizsargājamo biotopu saraksts

Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamā biotopa		Latvijā īpaši aizsargājamā biotopa veida		Atrašanās Jūrmalā	
nosaukums ¹	klasifika-tora kods ¹	nosaukums ²	numurs ²	ĪADT	ārpus ĪADT
Priekškāpas	2120			+	+
Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas	2130*	Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas	6.6.	+	+
Jūrmalas pļavas	1630*	Jūrmalas pļavas	3.16.	+	
Kalķainas smiltāju pļavas	6120*	Kalķainas smiltāju pļavas	3.17.		+
Eitrofas augsto lakstaugu audzes	6430			+	+
Molīnijas pļavas kalķainām, kūdrainām vai mālainām augsnēm	6410	Zilganās molīnijas <i>Molinia caerulea</i> pļavas kalķainās, kūdrainās vai mālainās augsnēs	3.23.	+	+
Mēreni mitras pļavas	6510			+	+
Sausas pļavas kalķainās augsnēs	6210*	Sausas pļavas kalķainās augsnēs	3.21.	+	
Sugām bagātas atmatu pļavas	6270*			+	+
		Parastās purvmirtes <i>Myrica gale</i> audzes	1.3.	+	
Mežainas piejūras kāpas	2180	Mežainas piejūras kāpas	1.8.	+	+
Boreālie meži	9010*	Mežainas piejūras kāpas	1.8.	+	+
Melnalkšņu staignāji	9080*	Melnalkšņu staignāji	1.15.	+	+

Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamā biotopa		Latvijā īpaši aizsargājamā biotopa veida		Atrašanās Jūrmalā	
nosaukums ¹	klasifika-tora kods ¹	nosaukums ²	numurs ²	ĪADT	ārpus ĪADT
Pārmitri platlapju meži	91E0*	Pārmitri platlapju meži	1.11.	+	+

1 – Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīkla kods, Eiropas Padomes 21.05.1992. direktīvas „Par dabīgo biotopu, savvaļas augu un dzīvnieku aizsardzību” I pielikums

2 – atbilstoši MK 05.12.2000. noteikumu Nr. 421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” ar grozījumiem MK 25.01.2005. noteikumos Nr. 61 un MK 27.01.2009. noteikumos Nr. 74

* – Eiropas nozīmes prioritāri biotopi saskaņā ar Eiropas Padomes 21.05.1992. direktīvu „Par dabīgo biotopu, savvaļas augu un dzīvnieku aizsardzību” un MK 21.02.2006. noteikumu Nr. 153 „Noteikumi par Latvijā sastopamo prioritāro sugu un biotopu sarakstu” pielikumam

Projekta „ES nozīmes biotopu inventarizācija” ietvaros tika veikti apsekojumi dabā un aizpildītas biotopu inventarizācijas anketas. Atbilstoši Jūrmalas pilsētas domē saņemtajai Dabas aizsardzības pārvaldes 20.01.2020. vēstulei Nr. 1.17.20/260/2020-N, pārvalde informēja, ka informāciju par konstatētajiem ES nozīmes biotopiem tika sniepta zemes īpašniekiem. Tai pat laikā institūcija vēstulē norādīja, ka ES nozīmes biotopa kartēšanas fakts neuzliek pienākumus saglabāt aizsargājamos biotopus pilsētas teritorijā. Tādējādi tā norāda, ka izstrādājot teritorijas plānojuma grozījumus nav saistoši biotopu inventarizācijas dati.

2. attēls. ES aizsargājamie biotopi Jūrmalas pilsētas teritorijā

Avots: dabas datu pārvaldības sistēma „Ozols”, sagatavoja SIA „METRUM”

Jānorāda, ka īpaša pilsētas dabas bagātība ir kāpu meži, slapjie meži un palieņu pļavas. Nozīmīgākie īpaši aizsargājamie biotopi Jūrmalā ir mežainas piejūras kāpas, melnalkšņu staignāji, parastās purvmirtes audzes un aizsargājamie pļavu biotopi.

Bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgas vecas mežaudzes veido 16 % mežaudžu no kopējās meža platības pilsētā un ir vecākas par 150 gadiem, bet gandrīz 5 % mežaudžu ir vecākas par 200 gadiem. Kā atsevišķa un Jūrmalas pilsētai nozīmīga vērtība jāizdala bioloģiski vecie koki. Jūrmalā īpaši izplatītas ir vecās priedes. Šie koki ir gan ainaviski ļoti vērtīgi, gan nozīmīga dzīvesvieta specifiskām bezmugurkaulinieku sugām, kuru eksistence atkarīga tieši no šādiem kokiem. Vairākās vietās uz vecajām priedēm Jūrmalā konstatētas aizsargājamās vaboles skujkoku sveķotājkoksngrauža *Notorina punctata* darbības pēdas.

Bioloģiski vecās priedes sastopamas gan kā atsevišķi koki jaunākā mežaudzē, gan veido kompaktas teritorijas (mežu nogabalus). Nereti tās aug apbūvētās teritorijās, zaļajā zonā pie mājām, pagalmos un parkveida teritorijās.

Dravciemā aug bioloģiski vecu ozolu audze, kas ir arī vietējas nozīmes īpaši aizsargājamie koki.

Dabisko mežu biotopi identificējami vietās, kur lielākā blīvumā atzīmētas bioloģiski vecas priedes (arī ozoli). Tās sastopamas Ķemeru nacionālā parka mežos, Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargoslā, ozoliem Dravciemā (Slokas ielā 92) noteikts aizsargājamo koku statuss, taču bioloģiski vecu koku grupas Jaunkemeros uz austrumiem no Ķemeru nacionālā parka teritorijas, mežā starp Kaugurciemu un Vaivariem, pie Krastaciema, starp Valteriem un Mellužiem, starp Mellužiem, Dravciemu un Jaundubultiem, starp Majoriem, Dzintariem un Bulduriem, starp Lielupi, Stirnuragu un Buļļuciemu un arī

Vārnukroga apkārtnē atrodas ārpus teritorijām ar noteiktu aizsardzības statusu. Tādēļ vienīgais to saglabāšanas veids ir noteikt ierobežojumus to izciršanai teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos.

Pilsētas teritorijā izdalās vairāki nelieli mežaudžu masīvi, kurus veido aizsargājamo biotopu kompleksi un teritorijai tipiskas mežaudzes. Šīs teritorijas ir nepieciešams saglabāt nefragmentētas, nesamazinot to platības, lai nepazaudētu Jūrmalai patreiz vēl raksturīgās mežu biotopu vērtības. Nav pieļaujama arī jauna mežu masīvu malu apbūve, robežjoslas mežaudžu pārveidošana un transformācija. Lai gan bieži masīvu malās vērojama lielāka eitrofikācijas ietekme, bieza pameža veidošanās, šīs robežteritorijas ir ļoti svarīgas, jo kalpo kā buferzona aizsargājamajiem biotopiem, kas atrodas dzīlāk masīvā. Bioloģiski vērtīgās mežu teritorijas ir šādas:

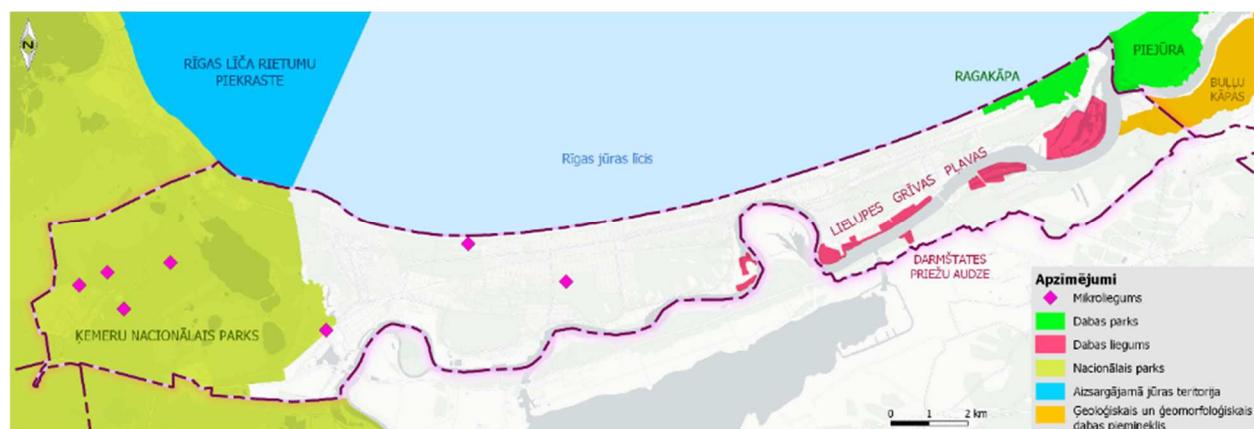
- starp Jaunķemeriem un Kaugurciemu no šosejas uz jūras pusī, ietverot arī sanatorijas „Dzintarkrasts” teritoriju;
- meži pie Slokas;
- Kraukļu kalni un visi meža masīvi pie Krastciema;
- meža masīvs starp Valteriem un Mellužiem (izņemot tā dienvidaustumu malu);
- daļa no meža masīva starp Druvciemu un Jaundubultiem (rietumu puse);
- meži abpus Dzintaru viaduktam (ziemeļu daļā ainaviska vērtība, dienvidu daļā biotopu vērtība);
- Sēnu kalns starp Stirnu ragu un Lielupi;
- Ragakāpas aizsargājamā teritorija (izcilas mežainās piejūras kāpas).

Lai aizsargātu un saglabātu dabas daudzveidību – īpaši aizsargājamus biotopus, retas un tipiskas dabas ekosistēmas, savdabīgas un tikai Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus, tiek veidotas īpaši aizsargājamās teritorijas (ĪADT). To aizsardzības pamatprincipus nosaka likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”. Lielākā daļa kartēto ES nozīmes aizsargājamo biotopu atrodas ĪADT, atsevišķos gadījumos ir noteikti mikroliegumi to aizsardzībai.

Jūrmalas pilsētā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizņem 37 % jeb 37,5 km² no Jūrmalas kopējās platības.

Jūrmalas pilsētas teritorijā atrodas šādas **īpaši aizsargājamās dabas teritorijas** (skatīt 3. attēlu):

- Ķemeru nacionālais parks (Natura 2000 teritorija),
- dabas liegums „Lielupes grīvas plavas” (Natura 2000 teritorija);
- dabas liegums „Darmštares priežu audze”;
- dabas parks „Ragakāpa” (Natura 2000 teritorija);
- aizsargājamā jūras teritorija „Rīgas līča rietumu piekraste” (Natura 2000 teritorija);
- ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Buļļu kāpas”.

3. attēls. ES aizsargājamie biotopi Jūrmalas pilsētas teritorijā

Avots: dabas datu pārvaldības sistēma „Ozols”, sagatavoja SIA „METRUM”

Ķemeru nacionālais parks (turpmāk – Ķemeru NP) dibināts 1997. gadā, iekļauts Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju NATURA 2000 sarakstā. Ķemeru NP – bioloģiski, kultūrvēsturiski un kurortoloģiski nozīmīga teritorija, kura izveidota, ar mērķi saglabāt dabas, kultūrvēstures un kurortoloģijas vērtības, veicināt nenoplicinošu saimniecisko darbību, tūrismu un vides izglītību. Nacionālais parks aizņem 36 180 ha, iekļaujot teritorijas no vairākiem novadiem, t.sk. Jūrmalas pilsētas rietumu daļu.

Nozīmīgākās dabas vērtības:

- neskarti augstie sūnu purvi, īpaši Lielais Ķemeru tīrelis;
- mitri un slapji meži (staignāji, purvainie meži);
- ligzdojošiem ūdensputniem bagāti seklie piekrastes ezeri – Kanieris un Slokas ezers;
- ar sausu priežu mežu klātas kāpas jūras piekrastē un iekšzemē;
- pļavas – palieņu pļavas, mitras pļavas kaļķainās augsnēs;
- kaļķaini zāļu purvi;
- sērūdeņu minerālūdens veidošanās vietas un avoti
- starptautiski nozīmīgas migrējošo putnu atpūtas vietas Kaniera ezers un Lielais Ķemeru tīrelis;
- retas un apdraudētas dzīvnieku sugas: vilks, lūsis, ūdris, melnais stārkis, jūras ērglis, mazais ērglis, grieze, dīķa naktsikspārnis, gludenā čūska un citas;
- 97 aizsargājamo augu sugas, tajā skaitā daudz orhideju, kā arī retas sūnu, ķerpju un sēnu sugas;
- ārstnieciskie minerālūdeni;
- dziedniecības dūņas;
- arhitektūras piemineklis – Ķemeru viesnīca.

No citām Latvijas un Eiropas aizsargājamām dabas teritorijām Ķemeru NP atšķir sēru saturošie minerālūdeni, kas veidojas zem Ķemeru apkārtnes purviem un vairāk nekā 30 avotos izplūst virszemē Ķemeru apkārtnē.

Ķemeru NP darbību un aizsardzību nosaka Ķemeru nacionālā parka likums, Ķemeru nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi u.c. Parkam ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns (tā darbības termiņš pagarināts līdz 2019. gada 31. decembrim), Ķemeru nacionālā parka ilgtspējīga tūrisma stratēģija un rīcības plāns.

Dabas lieguma „Lielupes grīvas pļavas” platība ir 277 ha, dibināts 2004. gadā. Lieguma aizsardzības statusu nosaka MK 15.06.1997. noteikumi Nr. 212 „Noteikumi par dabas liegumiem”, un MK 16.03.2010. noteikumi Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Dabas liegumam nav izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Teritorija veidota, lai aizsargātu Lielupes grīvā sastopamu Latvijā ļoti retu un izzūdošu pļavu veidu – jūrmalas pļavas, pļavas ar zilgano molīniju u.c. (kopā 11 veidu), gan arī īpaši retu augu sugu – purva mātsakni, kam šeit ir Latvijā bagātākā atradne.

Dabas liegumam ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns, kura darbības termiņš ir beidzies, bet tiek plānota tā atjaunošana. Īpaši aizsargājamā teritorija tiek izmantota makšķerēšanai un ūdens tūrismam. Tai ir arī būtiska nozīme palu un vēju plūdu uztveršanai. Dabas lieguma teritorijām nepieciešama regulāra apsaimniekošana, lai samazinātu to aizaugšanu, piesārņošanu ar atkritumiem, piekrastes zemsedzes nomīdīšanu u.c. Izvērtējot vides aspektus, atsevišķas dabas lieguma teritorijas var tikt izmantotas rekreācijai, lielākoties kā pieejas makšķerēšanas vietām, kā arī izveidot pastaigu vietas vides izglītības nolūkos ar atbilstošu infrastruktūru.

Lai saglabātu dabas daudzveidību un raksturīgo palieņu pļavu ainavu, nodrošinātu pieejamību dabas liegumā „Lielupes grīvas pļavas”, kura kopējā platība ir 277 ha, būtiska ir palieņu pļavu apsaimniekošana. Katru vasaru iedzīvotāju visvairāk apmeklētajās teritorijās pašvaldība nodrošina pļavu un niedrāju pļaušanu un krūmu izzāgēšanu.

Dabas lieguma „Darmštares priežu audze” platība ir 6 ha, dibināts 1977. gadā. Tāpat kā iepriekš minētajam, arī šim nav izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Teritorija dibināta, lai aizsargātu īpatnēju priežu audzi, kas sēta 20. gs. sākumā no Vācijas ievestām sēklām. Dabas liegumā priedes ir vairāk nekā 120 gadu vecas. Priežu audze ir neizdevies mēģinājums 20. gs. sākumā ieaudzēt Latvijas klimatiskajiem apstākļiem neatbilstošās Darmštares priedes. Dabas liegumam ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns laika periodam no 2010. līdz 2016. gadam.

Dabas liegumam ir rekreatīva nozīme, tā atrašanās pilsētas teritorijā un Lielupes krastā, veicina atpūtnieku pieaugumu un līdz ar to arī antropogēno ietekmi uz teritoriju (nesankcionētas ugunkuru vietas, atkritumu atstāšana, nomīdīta zemsedze, ugunsgrēku izraisīšana u.c.). Atpūtnieki peldas Lielupē, kura gan neatrodas dabas lieguma teritorijā. Tās krastā izveidota neoficiāla peldvieta un betonētās kāpnes uz to. Lai veicinātu

teritorijas dabas vērtību saglabāšanu, jāizveido pārdomāta tūrisma infrastruktūra, kas regulētu apmeklētāju plūsmu, kā arī jāveicina teritorijas izmantošana iedzīvotāju izglītošanai par dabas vērtībām lieguma teritorijā.

Dabas parka „Ragakāpa” platība ir 150 ha, bet tā dibināšanas gads – 1962. gads. Aizsardzības statusu nosaka MK 09.03.1999. noteikumi Nr. 83 „Noteikumi par dabas parkiem” un dabas parka „Ragakāpa” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kas apstiprināti ar MK 10.08.2004. noteikumiem Nr. 702. Dabas vērtības: Nozīmīga mežaino jūrmalas kāpu aizsardzības vieta. Vecas priežu audzes kāpās, kas vietām atbilst dabisko meža atslēgas biotopu kritērijiem. Teritorijai ir izstrādāts jauns dabas aizsardzības plāns 2019.-2031. gadam, tādējādi iepriekšējais ir zaudējis spēku.

Dabas parks atrodas Jūrmalas pilsētas austrumu daļā, Lielupes grīvas kreisajā krastā. MK noteikumi nosaka, ka neitrālā zona dabas parkā izveidota, lai attīstītu publiski pieejamu tūrisma un rekreācijas infrastruktūru (tajā ir spēkā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kas attiecas uz dabas parkiem, ja šajos noteikumos nav noteikts citādi). Dabas parks ir pievilcīgs Jūrmalas pilsētas rekreācijas resurss. Lai samazinātu antropogēno ietekmi uz dabas parku, nepieciešama tūrisma infrastruktūras izveide, attīstība un apsaimniekošana.

Jaunajā dabas aizsardzības plānā izvirzītais ilgtermiņa mērķis ir vērsti uz dabas parka dabas vērtību saglabāšanu, sabalansējot dabas aizsardzības un sabiedrības atpūtas nodrošināšanas funkcijas. Dabas parkam tiek noteikti pieci īstermiņa mērķi: novērst meža biotopu fragmentācijas palielināšanos, novērst kāpu biotopu pasliktināšanos, nodrošināt labvēlīgus apstākļus ES nozīmes īpaši aizsargājamo biotopu pastāvēšanai un attīstībai, veicināt īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu ilglaičību un uzturēšanu, kā arī sabalansēt dabas parkā esošo dabas vērtību un rekreācijas resursu attīstību, ciktāl tas nav pretrunā dabas aizsardzības mērķiem.

Jūrmalas pilsētai ziemeļrietumu daļā piekļaujas aizsargājama jūras teritorija **Rīgas līča rietumu piekraste**, kura izveidota zemūdens rifu un dzīvotņu aizsardzībai, kā arī putnu sugu aizsardzībai, kuru populācijas lielumi aizsargājamā jūras teritorijā sasniedz starptautiski nozīmīgas vietas kritēriju. Teritorijai ir izstrādāti MK 23.08.2011. noteikumi Nr. 653 „Aizsargājamās jūras teritorijas „Rīgas līča rietumu piekraste” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

Dabas lieguma zonā aizliegts veikt darbības, kas izraisa biotopa, akmeņainas grunts jūrā, mehānisku bojāšanu, t.sk. uzstādīt vēja elektrostacijas, iegūt derīgos izrakteņus, ierīkot jaunas grunts novietnes, veikt alģu un gliemeņu rūpniecisku ieguvu. Neitrālā zona noteikta, lai sekmētu teritorijas ilgtspējīgu izaugsmi (ostu darbību, tai nepieciešamā infrastruktūra, piekrastes apdzīvoto vietu saimnieciskā darbība un tūrisma infrastruktūras attīstība).

Geoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Buļļu kāpas” apstiprināts ar MK 17.12.2019. noteikumiem Nr. 684, „Geoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa „Buļļu kāpas” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi””. Izveidošanas mērķis – saglabāt Buļļu kāpas (ietverot Jūrmalas Balto kāpu, Vārnu kalnu un Bolderājas kāpu), kas veido Litorīnas laika valņveida kāpu un priekškāpu reljefu, kā arī augstāko un platāko mūsdienu kāpas atsegumu Lielupes krastā, kas orientēts šķērsām kāpu valnim. Dabas piemineklis ir noteiktas divas funkcionālās zonas: dabas lieguma zona un neitrālā zona. Šajā dabas piemineklī iekļauts arī ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Buļļu kāpas”, kuram Jūrmalas pilsētas dome 1991. gadā bija piešķirusi (apstiprinājusi) vietējas nozīmes aizsargājama ģeomorfoloģiskā dabas objekta statusu.

5.11. RISKA TERITORIJAS

Viens no pašvaldības uzdevumiem ir pasargāt iedzīvotājus, tautsaimniecību un vidi no iespējamo ārkārtējo situāciju potenciālajām briesmām, ko var izraisīt dabas un tehnogēnās katastrofas un avārijas. Ārkārtas situācijās Jūrmalas pilsētā veicamie civilās aizsardzības pasākumi ir ietverti Jūrmalas pilsētas civilās aizsardzības plānā.

Dabas apstākļu radītie riski ietver:

- Rīgas līča pamatkrasta erozijas teritorijas;

- Lielupes krasta erozijas teritorijas;
- Applūstošas teritorijas;
- Smilšu sanesumi Lielupes grīvā.

■ Rīgas līča pamatkrasta erozijas teritorijas

Jūrmalas pilsētas teritorijā spēcīgu vētru laikā notiek Rīgas līča pamatkrasta izskalošana gandrīz visā piekrastē (izņemot posmu no Lielupei rajona līdz Lielupes ietekai jūrā), veidojas erozijas kraujas. Tādēļ gandrīz visa pamatkrasta josla, izņemot nelielu posmu pirms Lielupes ietekas Rīgas līcī, teritorijas plānojumā ir atzīmēta kā dabas riska teritorija. Izskaloto krasta joslu platums ir atšķirīgs dažādās vietās Jūrmalā. Bulduru – Dubultu posmā ir izveidojusies paaugstināta erozijas riska vieta, jo krasta līnija no Pumpuriem līdz Bulduriem ir orientēta RA virzienā un pret to ZR vētru laikā ir vērsta spēcīga vilņu iedarbība. Pastiprināta pamatkrasta erozija notiek arī Kaugurciemā, īpaši lepreatim Kapteiņa Zolta ielai.

Periodos bez vētrām pārsvarā raksturīgi ilglaicīgi dinamiskā līdzvara apstākļi ar erodētās priekškāpas atjaunošanos, taču pēdējā desmitgadē ir biežāka spēcīgu vētru atkārtošanās, krastu atjaunošanās pilnībā nenotiek. Laikā no 1992. līdz 2007. gadam Rīgas līča krastam Jūrmalā kopumā raksturīgs krasta erozijas procesa pārsvars pār akumulācijas procesu: krasta posmos no Jaunkemeriem līdz Kaugurciemam un no Mellužiem līdz Bulduriem krasts ir atkāpies par 5 līdz 15 m, bet Dubultos un Kauguru ragā pat par 20 m. Smilšu akumulācija dominē atsevišķos posmos Lielupē un Raga kāpā, sanešu bilance ir tuvu neitrālai posmā no Kaugurciema līdz Vaivariem, Lielupē un Raga kāpā.

Jūrmalas TPG 2020 izstrādes procesā izstrādāti inženiertehniskie risinājumi pludmales kāpu un būvju nostiprināšanai, kas ietver šādas rekomendācijas:

- Pludmales kāpu nostiprināšanai ar kārklu stādījumiem un smilts piebērumiem;
- Pludmales kāpu nostiprināšanai un gājēju celiņu un kāpņu izvietojumam;
- Gājēju celiņu risinājumiem pludmalē;
- Inženiertehniskajiem risinājumiem pludmales kāpu un būvju nostiprināšanai ar atbalsta sienu;
- Inženiertehniskajiem risinājumiem pludmales kāpu un būvju nostiprināšanai ar laukakmeņiem un gabioniem.

■ Lielupes krasta erozijas teritorijas

Lielupe plūstot pilsētā, veido meandrus, kuros ūdens plūsmas rezultātā, it īpaši palu un intensīvu nokrišņu laikā, kā arī vējuzplūdu un vējatplūdu ietekmē, kad upe ieplūst lielas ūdens masas no jūras, tiek izskaloti krasti. Lielupes krasta erozijas teritorijas upes kreisajā krastā ir pie Krastciema, no Valteriem līdz Majoriem, īpaši stipra erozija vērojams pie Dubultiem un Majoriem, kā pie Druvciema un arī zem dzelzceļa tilta, labajā krastā – no Bražciema līdz Vārkurogam. Lai aizsargātu krastu un tajā esošās būves no erozijas, Lielupes krastos ir izbūvēti krasta stiprinājumi pie Slokas, Krastciema, Druvciema, Dubultiem un Majoriem kopā aptuveni 5 km garumā.

■ Applūstošas teritorijas

Pilsētas teritorijas applūšanu pārsvarā rada straujš ūdens pieplūdums pavasara palu vai intensīvu lietus gāžu laikā, vējuzplūdos un aplūdos, kad valdošo ziemelrietumu vēju ietekmē Lielupē ieplūst jūras ūdeņi, atsevišķos gadījumos ledus sablīvēšanās Lielupes seklajā grīvā, kas traucē ūdens plūsmu.

Ūdens līmeņa celšanās Lielupē līdz 2 m rada applūšanas draudu iespēju līdz 12 km^2 pilsētas platības. Lietus un nokrišņu daudzums 50 mm vai ilgāk par 12 stundām var izsaukt strauju ūdens līmeņa celšanos upēs, appludinot zemākās vietas, māju pagrabus u.c., tā radot apdraudējumu iedzīvotājiem, ēkām un īpašumiem. Civilās aizsardzības aspektā kritiskais ūdens līmenis Lielupē ir 1,75 m virs jūras līmeņa. Jūrmalas pilsētas teritorijā plašas applūstošās palieņu pļavu teritorijas tiek aizsargātas, ietverot tās dabas lieguma Lielupes grīvas teritorijā.

Nemot vērā šobrīd publiski pieejamos VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” hidroloģiskos datus, izstrādājot Jūrmalas TPG 2020 ir precīzētas applūstošo teritoriju robežas gar Lielupi, Sloceni un Vēršupīti. To robežas precīzētas arī balstoties uz fizisko un juridisko personu iesniegtajām LVGMC izziņām par applūstamību konkrētos zemesgabalos.

■ Smilšu sanesumi Lielupes grīvā

Lielupes grīvā esošajā kuģu ceļā (garums 400 m) no jūras regulāri tiek ieskalotas smiltis, seklākajās vietās dzījums ir 2,5 m vai pat mazāk, upes platum – 20 m. Smilšu sanesumi kuģu ceļā rada kuñošanai nedrošus apstākļus, Lielupes osta savu darbību ir slēgusi kopš 2004. gada. Jahtu ostas attīstības gaitā tiek veikta sanešu tīrīšana kuģu ceļā. Lai novērstu krasta izskalošanu aiz Lielupes ietekas, ieteicams veikt sanešu plūsmas modelēšanu, lai noteiktu optimālu izrakto smilšu masas novietošanas vietu, tā, lai nodrošinātu sanešu plūsmu aiz Lielupes grīvas.

6. ANTROPOGĒNĀ IETEKME

Kā antropogēno slodzi vai ietekmi definē tiešu vai netiešu cilvēku un viņu saimnieciskās darbības iedarbību uz dabu kopumā vai uz tās atsevišķiem komponentiem un elementiem (gaisu, ainavām, dabas resursiem u.tml.). Pārmērīga antropogēnā slodze var novest pie teritorijas dabisko īpašību zaudēšanas.

Pārsvarā kā antropogēno slodzi definē cilvēka darbības rezultātā radušos piesārņojumu, taču tā ir tikai daļa no antropogēnās slodzes jeb cilvēka radītās ietekmes uz vidi un dabu. Jūrmalā, kā kūrortpilsētā būtisku antropogēno slodzi uz dabas teritorijām rada apmeklētāji, kuru skaits vasarās būtiski pārsniedz iedzīvotāju skaitu. Nekontrolēta un neorganizēta liela apmeklētāju skaita pārvietošanās dabas teritorijās var radīt neatgriezenisku kaitējumu dabai. Īpaši tas aktuāli ir Jūrmalā, kur daba ir tieši un ilgstoši pakļauta cilvēka iedarbībai.

Plānojot pilsētas attīstību, kā vienu no nozīmīgākajiem uzdevumiem būtu jāizvirza tūrisma un rekreācijas infrastruktūras pilnveidošana un uzlabošana, nodrošinot ilgtspējīgu un līdzsvarotu balneoloģisko resursu un dabas vērtību apsaimniekošanu un izmantošanu.

Antropogēnā slodze ir cilvēka tiešās vai netiešās darbības ietekme gan uz dabu un vides stāvokli kopumā, gan atsevišķiem tās elementiem. Tās ietekmē pasliktinās vides stāvoklis, piemēram, piesārņots ūdens gaiss, augsne, tās ekoloģiskā kvalitāte (virszemes ūdeņi, purvi, mitrزمes nenodrošina savas ekoloģiskās funkcijas, samazinās bioloģiskā daudzveidība, izmainās tradicionālā ainava u.c. izmaiņas.

Analizējot antropogēno slodzi kādā konkrētā teritorijā, atkarībā no teritorijas jutīguma jāizvēlas antropogēno slodzi raksturojoši elementi:

- Jūrmalas pilsētas teritorijas jutīgākais vides elements ir Baltijas jūras piekraste. Kā raksturojoši faktori var tikt definēta jūras ūdens kvalitāte un piekrastes ģeoloģiskie procesi, to attīstība.
- Vides kvalitāti teritorijā būtiski ietekmē komunālo pakalpojumu pieejamība un kvalitāte, tai skaitā noteikudeņu apsaimniekošana, ilgtspējīga ūdensapgāde, atkritumu apsaimniekošana, racionāla un videi draudzīga siltumapgāde.
- Transporta infrastruktūras attīstība un labiekārtošana, sabiedriskā transporta pieejamība ir būtisks faktors, kas raksturo draudus gaisa kvalitātei vai tās aizsardzības uzlabošanos.
- Urbāno, apbūvēto zemju pieaugums lielā mērā ietekmē bioloģisko daudzveidību un ietekmē arī vides kvalitāti apbūves un tai piegulošajā teritorijā.
- Piesārņoto un potenciāli piesārņoto teritoriju skaita izmaiņas raksturo arī antropogēnā piesārņojuma slodzes izmaiņas.
- A un B kategorijas piesārņojošu darbību objektu, kā arī riska objektu skaits, to radīto izmešu gaisā un ūdens vidē apjoms raksturo punktveida slodzi uz gaisa un ūdens vidi.

Diemžēl ne visos gadījumos pašreiz publiski pieejamā informācija ir pietiekama antropogēnās slodzes faktoru identifikācijai un tās izmaiņu tendenču izvērtēšanai.

■ Ietekmes uz gaisa kvalitāti

Nozīmīgākais atmosfēras gaisa piesārņojuma avots Jūrmalā ir autotransports, kura emisijās piesārņojošas vielas ir slāpekļa oksīdi, putekļi un oglekļa monoksīds. Jūrmalas teritorijas plānojuma izstrādei 2009.–2021. gadam, ņemot vērā transporta intensitātes autoceļa A10 Rīga–Ventspils (2008. gada vidējā intensitāte – 29'100 transporta līdzekļi) un autoceļa P128 Sloka – Talsi ievadā Jūrmalā, maģistrālā ielu tīkla izvietojumu un transporta līdzekļu vecuma sastāvu, kā arī stacionāro avotu izmešus, ir veikta gaisa piesārņotājielus izkliežu modelēšana. Modelēšana veikta ar programmu *EnviMan* (versija Beta 3.0D), izmantojot Gausa matemātisko modeli.

MK 03.11.2009. noteikumi Nr. 1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti” (turpmāk – MK 03.11.2009. noteikumi Nr. 1290) ir noteikts, ka robežielumi cilvēka veselības aizsardzībai ir šādi:

- slāpekļa dioksīda (NO_2) gada vidējai koncentrācijai – $40 \mu\text{m}^3$;
- oglekļa oksīda (CO) maksimālai diennakts astoņu stundu koncentrācijai – 10 mg/m^3 ;
- cieto daļiņu (PM_{10}) diennakts koncentrācijai no 2010. gada 1. janvāra – 50 mg/m^3 ;

- cieto daļiņu (PM_{10}) gada vidējai koncentrācijai no 2010. gada 1. janvāra – 20 mg/m^3 ;

un ekosistēmu aizsardzībai:

- sēra dioksīda (SO_2) gada vidējai koncentrācijai – $20 \mu\text{m}^3$.

Pēc iegūtajiem aprēķinu rezultātiem var secināt, ka Jūrmalā gaisa piesārņojuma pārsniegumu pašlaik nav.

Gaisa kvalitātes novērojumu tīkls valstī ir organizēts, pamatojoties uz Gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa programmas 1. nodaļā minēto dokumentu prasībām. Atmosfēras monitoringa tīkls pašlaik ir veidots tā, lai tiktu uzkrāta nepieciešamā informācija par gaisa kvalitātes sākotnējo novērtējumu Latvijā saskaņā ar MK 03.11.2009. noteikumi Nr. 1290, kuros pārņemtas Direktīvas 2008/50/EK un Direktīvas 2004/107/EK noteiktās prasības.

Latvijā tiek izdalītas divas zonas gaisa kvalitātes novērtēšanai un pārvaldībai – Rīgas aglomerācija un pārējā Latvijas teritorija. Gaisa kvalitātes mēriņumi tiek veikti Rīgā, Liepājā, Ventspilī un Rēzeknē. Atbilstoši MK 03.11.2009. noteikumu Nr. 1290 prasībām LVGMC reizi trijos gados pārskata valsts teritorijas iedalījumu zonās un aglomerācijās, novērtējot gaisa kvalitāti. Ja aglomerācijās vai zonās ir notikušas būtiskas pārmaiņas, kas ietekmē gaisa piesārņojuma līmeni, atbildīgā institūcija organizē ārpuskārtas gaisa kvalitātes novērtējumu.

Gaisa monitoringa stacijas vietas izvēli nosaka, pamatojoties uz iepriekšminētā gaisa kvalitātes novērtējuma rezultātiem, kā arī ievērojot MK 03.11.2009. noteikumu Nr. 1290 noteiktos gaisa monitoringa staciju izvietojuma kritērijus un nosacījumus attiecībā uz paraugu ņemšanu. Rezultātā tiek sagatavoti priekšlikumi gaisa monitoringa tīkla turpmākai pilnveidošanai, kā arī izstrādāti gaisa monitoringu tīkla staciju apraksti ar kartēm un attēliem. Lai nodrošinātu gaisa monitoringa stacijas vietas atbilstību noteiktajiem kritērijiem, stacijas izvietojumu pārskata ne retāk kā reizi piecos gados.

Jūrmalā gaisa kvalitātes novērojumi valsts vides monitoringa ietvaros netiek veikti. Noteikts, ka Jūrmalas pilsētas gaisa kvalitāte atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Plānošanas dokumenta īstenošanas gaitā LVGMC nav konstatējis negatīvas gaisa kvalitātes izmaiņas, vai draudus normatīvajos aktos noteikto robežvērtību pārsniegšanai.

Jūrmalas pilsētas pašvaldībai ir apstiprināta ***Jūrmalas pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības programma 2013.-2020. gadam***, kurā ir izvirzīti šādi mērķi:

- 1) samazināt pilsētas radītās CO_2 emisijas par 20 %, salīdzinot ar 2008. gada emisiju līmeni;
- 2) samazināt energētikas patēriņu pašvaldības un dzīvojamajās ēkās par 10,5 % attiecībā pret 2012. gadu;
- 3) veicināt energētikas patēriņa samazinājumu dzīvojamajā sektorā par 0,4 %, īstenojot informatīvos pasākumus.

Izveiktais aplēses nosakot CO_2 emisiju pamatdatus, un 2012. gadā tās bija:

- centralizētā siltumapgāde, $tCO_2/\text{gadā} = 29'887$;
- vietējā un individuālā siltumapgāde, $tCO_2/\text{gadā} = 44'043$;
- pārējā dabasgāze, $tCO_2/\text{gadā} = 3433$;
- elektroenerģijas patēriņš, $tCO_2/\text{gadā} = 16'206$;
- autotransports, $tCO_2/\text{gadā} = 26'241$;
- KOPĀ, $tCO_2/\text{gadā} = 119'809$.

Enerģijas ražošana Jūrmalas pilsētā notiek trīs veidos:

- 1) centralizēti – Jūrmalā darbojas centralizētā siltumapgādes sistēma, kas siltumenerģijas patērētājus nodrošina ar savās katlu mājās saražoto siltumenerģiju;
- 2) vietējās katlu mājās – patērētāji, kas nav pieslēgti centralizētajai siltumapgādes sistēmai, bet ar vienu kopēju siltuma avotu nodrošina siltumenerģiju visai ēkai;
- 3) individuāli – patērētājs nav pieslēgts centralizētajai siltuma apgādes sistēmai un nav uzstādīts vietējs siltuma avots, bet siltumenerģija tiek iegūta individuāli, piemēram, dzīvoklī uzstādīts autonoms gāzes katls.

Jūrmalas pilsētas centralizēto siltumapgādes sistēmu veido:

- 12 dabasgāzes katlu mājas (pieder SIA „Jūrmalas siltums”), kā arī šķeldas katls (pieder SIA „LKP Solutions”);
- siltumtīkli 59 km garumā;
- siltumenerģijas patēriņtāji ar kopējo apkurināmo platību apmēram 850'000 m².

Lielākais punktveida gaisa piesārņojuma avots ir SIA „Jūrmalas siltums” katlu māja „Kauguri”, Lībiešu ielā 9. Pārējās katlu mājas ir nelielas un nerada nozīmīgu gaisa piesārņojumu pilsētā.

5. tabula. Jūrmalas pilsētas mazās katlu mājas

Avots: SIA „Jūrmalas siltums”

Nr. p.k.	Adrese	K/m jauda (MW)
1.	Slokas iela 47A	27.26
2.	Tukuma iela 10	0.28
3.	Dūņu ceļš 2	0.40
4.	E. Dārziņa iela 4	0.70
5.	Aizputes iela 1D	7.44
6.	J. Pliekšāna iela 80	6.02
7.	P. Stradiņa iela 6	0.05
8.	Viestura iela 27	0.58
9.	Ineša iela 6	0.99
10.	Dubultu prospeks 96A	0.18
11.	Meža prospeks 62	0.80

Katlu māju izmešos Jūrmalā galvenās piesārņojošās vielas ir oglekļa oksīds, slāpekļa oksīdi un oglekļa dioksīds. Daudzās katlu mājās pēdējos gados sēru saturošais kurināmais ir aizstāts ar dabas gāzi. Tādēļ stacionāro avotu izmešos sēra dioksīda daļa ir niecīga.

Degvielas uzpildes staciju izmešos ir petrolejas un benzīna, gāzes uzpildes staciju – propāna un butāna gāzes tvaiki. Autoservisos un ražotņu izmešu sastāvā ir krāsu un dažādu šķīdinātāju tvaiki, citi gaistošie savienojumi un putekļi.

Nemot vērā iepriekš minēto, var secināt, ka stacionārajiem avotiem ir nenozīmīga ietekme uz gaisa kvalitāti Jūrmalā. Lai nodrošinātu kvalitatīvu vidi kūrortu attīstībai pilsētā nākotnē katlu mājās vēlams pilnībā nomainīt sēru saturošo kurināmo pret videi draudzīgāku (dabas gāzi vai biomasu).

■ Slodze uz virszemes ūdeņiem

Antropogēno slodzi uz Jūrmalas lielāko un galveno ūdensobjektu – Lielupi nosaka robežķērsojošais un vēsturiskais piesārņojums, lietus ūdens noteces un meliorācijas sistēmu ekspluatācijas efektivitāte, attīrišanas iekārtu esamība, komunālo notekūdeņu attīrišanas kvalitāte, rūpniecisko notekūdeņu sastāvā esošās bīstamās vielas.

Jūrmalas pilsētas teritorijā kā būtiskākie slodzi uz virszemes ūdeņiem radošie aspekti SIVN ietvaros definēti notekūdeņu novadīšana virszemes ūdensobjektos. Notekūdeņu radītās ietekmes ir atkarīgas no attīrišanas iekārtu esamības un to kvalitatīvas darbības, komunālo notekūdeņu attīrišanas pakāpes, notekūdeņu sastāvā esošajām bīstamajām vielām un mehāniskajiem piemaisījumiem.

Saskaņā ar SIVN datiem plānošanas perioda sākumā – 2008. gadā centralizētā notekūdeņu savākšanas sistēma Jūrmalas pilsētā apkalpoja aptuveni 41 tūkstoti jeb 74 % Jūrmalas iedzīvotāju. Pārējie pilsētas iedzīvotāji un uzņēmumi izmanto individuālos kanalizācijas risinājumus. Pilsētas notekūdeņu savākšanas sistēmu apsaimnieko pašvaldības SIA „Jūrmalas ūdens”.

Kopējam no centralizētās kanalizācijas sistēmas apkārtējā vidē novadītajam notekūdeņu daudzumam Jūrmalā ir tendence samazināties 2008. gadā novadīto notekūdeņu daudzums, salīdzinot ar 2001. gadu, ir par 11 % mazāks.

Kopumā pilsētā centralizētos ūdensapgādes pakalpojumus, ko nodrošina SIA „Jūrmalas ūdens”, izmanto aptuveni 75 % iedzīvotāju, bet kanalizācijas pakalpojumus – aptuveni 74 % iedzīvotāji. Pēc Jūrmalas

ūdenssaimniecības attīstības projekta II kārtas īstenošanas pakalpojuma pārklājums aptver ūdensapgādes tīkliem 82 % un sadzīves kanalizācijas novadīšanai 79 % no visas pilsētas teritorijas, attiecīgi pēc projekta III kārtas ūdensapgāde – 87 %, bet sadzīves kanalizācija – 86 %. Plānots, ka pēc projekta IV kārtas realizācijas rādītājs abām komunikācijām pietuvosies 100 %.

Pavisam Jūrmalas pilsētas teritorijas virszemes ūdeņos notekūdeņi 2009. gadā tika izvadīti sešas vietās: normatīvi tīri komunālie notekūdeņi Lielupē no Slokas NAI (Nr. N100567, ar attīrišanu), Vecslocēnē no SIA „Saiva Textile” attīrišanas iekārtām (Nr. N100084, ar attīrišanu) un meliorācijas grāvī Vaivaros no nacionālā rehabilitācijas centra „Vaivari” attīrišanas iekārtām (Nr. N100073, ar attīrišanu), normatīvi tīri ražošanas ūdeņi Rīgas līcī no sanatorijas „Belorusija” (Nr. N100343, bez attīrišanas) un meliorācijas grāvī Jaunkemeros no sanatorijas „Jaunkemerī” (Nr. N100080, bez attīrišanas), normatīvi netīri komunālie notekūdeņi Lielupē no SIA „Sabiedrība SVA” attīrišanas iekārtām (Nr. N100085, ar attīrišanu, bijušo Slokas papīrfabrikas NAI, kurās līdz jauno Slokas NAI nodošanai ekspluatācijā veica arī pilsētā savāktos notekūdeņus attīrišanu). Šobrīd notekūdeņu izplūde saglabāta tikai viena – no Slokas attīrišanas iekārtām.

No Lielupes-Majoru sistēmas savāktie notekūdeņi (30 % no kopējā pilsētas notekūdeņu daudzuma) tiek pārsūknēti attīrišanai uz Rīgas notekūdeņu attīrišanas ierīcēm „Daugavgrīva”. Dubultu-Ķemeru sistēmā savāktos (70 % no kopējā daudzuma) uzņēmums attīra 2009. gadā ekspluatācijā nodotajās Slokas notekūdeņu attīrišanas iekārtās. To būvniecība ir veikta Jūrmalas ūdenssaimniecības projekta I kārtas ietvaros. Attīrišanas iekārtu jauda 9050 m³/diennaktī. Notekūdeņi Slokas NAI tiek attīrīti bioloģiski nepārtrauktā aktīvo dūnu procesā ar bioloģisku fosforu un slāpekļa atdalīšanu, izmantojot divpakāpju attīrišanas tehnoloģiju bez ķīmiskās nogulsnēšanās (otrējā attīrišana).

Līdz ar Slokas NAI attīrišanas iekārtu darbības uzsākšanu Jūrmalā ir uzlabota notekūdeņu attīrišanas efektivitāte, no tām Lielupē tiek novadīti notekūdeņi, kuru kvalitāte atbilst normatīvo aktu prasībām. Ķemeru notekūdeņu sistēma 2007. gadā ir pieslēgta Slokas jaunajām NAI, Ķemeru NAI darbība un nepietiekami attīrīto notekūdeņu izplūde Vēršupītē ir slēgta.

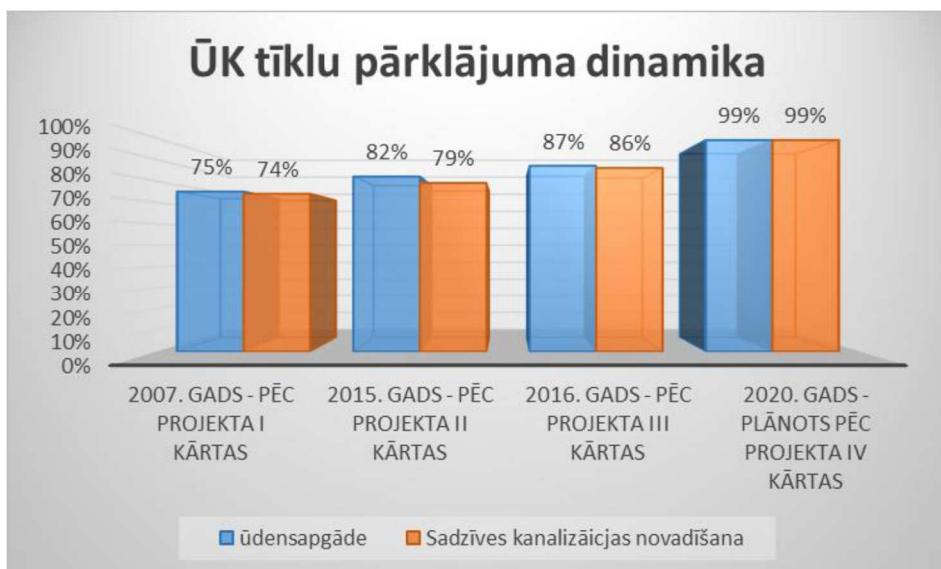
Pilsētas notekūdeņi tiek attīrīti divās NAI – Slokas NAI un SIA „Rīgas ūdens” piederošajās NAI „Daugavgrīva”. Aptuveni 70 % notekūdeņu tiek attīrīti Slokas NAI, bet atlikušie 30 % – Daugavgrīvas NAI. SIA „Jūrmalas ūdens” vidēja termiņa darbības stratēģija 2016.-2018. gadam 11 Slokas NAI tehnoloģiskais process nodrošina nepārtrauktu aktīvo dūnu procesu ar bioloģisku fosforu un slāpekļa atdalīšanu, izmantojot divpakāpju denitrifikāciju bez ķīmiskās nogulsnēšanās. Viss notekūdeņu apjoms, kas tiek attīrīts un attiecīgi izvadīts Lielupē un Daugavā atbilst Latvijas un ES normatīvajos aktos izvirzītajām notekūdeņu attīrišanas prasībām.

Notekūdeņu pieplūdi sastāda infiltrācija un tiešā ieplūde. Infiltrācija rodas sakarā ar apstākli, ka Jūrmalas pilsētā liela daļa tīklu atrodas zem gruntsūdens līmeņa, un caur bojājumiem cauruļvados, cauruļvadu savienojumos un pieslēgumos pie akām un pašās akās kanalizācijas sistēmā ieplūst gruntsūdeņi. Konsekvento notekūdeņu daudzuma samazinājumu pie abonentu skaita pieauguma nodrošina investīciju projektu ietvaros veiktā kanalizācijas tīklu pārbūve, nodrošinot to hermētiskumu un novēršot gruntsūdeņu pieplūdes.

6. tabula. Slokas NAI attīrišanas procesa efektivitāte
Avots: SIA „Jūrmalas ūdens”

Rādītājs	Piesārņojošo vielu koncentrācija pirms ieplūdes attīrišanas iekārtās (mg/l)	Piesārņojošo vielu koncentrācija notekūdeņu izplūdē (mg/l)	Attīrišanas efektivitāte (%)
Suspendētās vielas	4402,6	2,6	99,4
BSP5	440	7	98,4
ĶSP	760	30	96,1
Nkop	44	10,5	76,1
Pkop	9,9	0,2	97

Saskaņā ar SIA „Jūrmalas ūdens” sniegto informāciju novadīto notekūdeņu kvalitāte atbilst normatīvajos aktos un B kategorijas piesārņojošas darbības atļaujā noteiktajām prasībām. Normatīvajos aktos noteikto robežvērtību pārsniegumi nav konstatēti.

4. attēls. Kanalizācijas pakalpojumu pieejamība (% no iedzīvotāju skaita)

Avots: SIA „Jūrmalas ūdens”

■ Trokšņa emisijas

Galvenie akustiskā trokšņa avoti Jūrmalā ir autotransports un dzelzceļš. Ražošana Jūrmalā nav attīstīta, tās ietekme uz trokšņa līmeni ir nenozīmīga. Lidostas „Rīga” lidmašīnu trokšņa radītā ietekmes zona ir orientēta Mārupes pagasta un Buļļu salas (Rīgā) virzienā. Lidmašīnu radītā trokšņa pārsniegumu zona līdz 5 dB Jūrmalā nedaudz skar Vārnukrogu. Taču tā kā aprēķinātie pārsniegumi nav lieli un tie pārsniedz tikai naktij noteiktos trokšņa robežlielumus, tad lidostas „Rīga” radītā trokšņa ietekme uz pilsētu ir vērtējama kā nebūtiska.

Informāciju par trokšņa līmeniem pilsētā galvenokārt sniedz Rīgas aglomerācijas stratēģiskās trokšņu kartes, kurās ietverta arī Jūrmalas pilsētas teritorija no tās austrumu malas līdz Majoriem (ieskaitot), un nelielā pilsētas daļā Bražuciemā – VAS „Latvijas Valsts ceļi” trokšņu stratēģiskās kartes valsts autoceļam A10. Tās atspogulo situāciju 2006. gadā.

Kartētajā Jūrmalas daļā maģistrālo ielu un dzelzceļa līnijas Torņakalns-Tukums II apkārtnē pārsvarā ir konstatēti trokšņu robežlielumu pārsniegumi no 5 līdz 10 dB. Lielāki trokšņa robežlielumu pārsniegumi ir vakaros – līdz pat 20 dB vakaros un naktīs – 25 dB naktīs. Dienā maģistrālo ielu krustojumu apkārtnē trokšņa robežlielumi tiek pārsniegti par 15 dB. Plašāku teritoriju trokšņa robežlielumu pārsniegumi skar Majoros Lienes ielas, Jomas, ielas un Z. Meierovica prospektu apkārtnē. Izvērtējot iegūtos trokšņa kartēšanas rezultātus, šī teritorija ir izdalīta III prioritātes aglomerācijas nozīmes akustiskā diskomforta zonā. Jūrmalā ir arī klusie rajoni: Rīgas līča piekrastes joslā Majoros, Dzintaros, Bulduros, Lielupes austrumu daļā, Stirnuragā, Buļļuciemā, dabas parkā „Ragakāpa”, no Priedaines austrumu daļas līdz Vārnukrogam (kopā 1587 ha), kur katram trokšņa avotam trokšņa rādītāju vērtība ir mazāka par robežlielumu.

Autoceļa A10 ievada apkārtnē Bražuciemā apmēram 350 m platā joslā no autoceļa trokšņa līmenis pārsniedz 55 dB, apmēram 100 m attālumā – 65 dB, sasniedz 75 dB – autoceļa nodalījumā. Izvērtējot autoceļa A10 radīto troksni, Bražuciema teritorijā uz austrumiem no autoceļa A10 ir izdalīta akustiskā trokšņa diskomforta zona.

Teritorijas plānojuma izstrādes laikā Rīgas aglomerācijai un valsts autoceļam A10 ir sagatavoti rīcības plāni vides trokšņa samazināšanai. Jūrmalā akustiskā diskomforta zonā Dzintaros un Dubultos ir plānota trokšņa līmeņa samazināšana no dzelzceļa, rekomendēta kustības ātruma precizēšana un samazināšana, citi pasākumi (prettrokšņa ekrānu izbūve, stādījumu joslu izveide, prettrokšņa risinājumi ēku fasādēm) nav plānoti. Akustiskā trokšņa diskomforta zonā Bražuciemā rīcības plānā ietverta prettrokšņa ekrānu (augstums 4 m, kopējais garums – 232 m) izvietošana dzīvojamā ēku tuvumā autoceļa A10 labajā pusē. Šos pasākumus iespējams realizēt autoceļa A10 Rīgas-Ventspils posma Priedaine-Sloka-Ķemeri paplašināšanas ietvaros. Pašlaik minētajai autoceļa paplašināšanai notiek skriču projekta izstrāde un

ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojuma izstrāde, kuru ietvaros arī tiek veikta trokšņu izpēte un prettrocšņa pasākumu plānošana un projektēšana.

Trokšņa kartēšana Jūrmalā nav veikta no Dubultiem līdz pilsētas rietumu robežai, taču, ievērojot maģistrālo ielu un dzelzceļa izvietojumu, var secināt, ka to apkārtne arī iespējami trokšņa līmenu pārsniegumi un ka Dubultos līdzīgi kā Majoros ir iespējama trokšņa diskomforta zona.

6.1. PIESĀRNOTĀS UN POTENCIĀLI PIESĀRNOTĀS VIETAS

Augsnes un grunts piesārņojumu Jūrmalas pilsētā galvenokārt veido bijušās rūpnīcas, katlu mājas, mehāniskās darbnīcas, degvielas uzpildes stacijas, naftas bāzes un ķīmikāliju noliktavas. Lielākā daļa reģiona augsnes un grunts bijušo un esošo piesārnotāju minēti LVGMC uzturētajā Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā.

Jūrmalas pilsētā atrodas 7 piesārņotas vietas (skatīt 7. tabulu) un 24 potenciāli piesārņotas vietas (skatīt 8. tabulu).

7. tabula. Piesārnotās vietas Jūrmalas pilsētas teritorijā

Avots: LVGMC

Nosaukums	Adrese Jūrmalā	Piesārņojuma veids
Katlu mājas mazuta glabātuve Ķemeros	Tūristu iela 18, 18A	Katlu mājas mazuta glabātavas avārijas vieta. Naftas produktu noplūde gruntī
IU „Zanda”	Ventspils šoseja 64	Bijusī naftas produktu glabātuve. Naftas produkti gruntī
SIA „ATF Jūrmala SV”	Ķemeru iela 26	Autobusu parka degvielas uzpildes stacija. Gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem
SIA „Metāla konstrukcijas”, SIA „Privats”	Lielupes iela 28	Demontējama DUS. Naftas produkti gruntī un gruntsūdenī
Sadzīves atkritumu poligons „Priedaine”	Priedaine 2501	Sadzīves atkritumu poligons, 10 ha, piesārñojošas vielas: kopējais slāpeklis, amonjaks, naftas produkti, cinks un svins, kā arī to savienojumi
SIA „Latimpeks auto” DUS	Staiceles iela 3	Degvielas uzpildes stacija. Naftas produkti gruntsūdenī
PVAS „Latvijas nafta”	Talsu šoseja 1	Degvielas uzpildes stacija. Naftas produktu piesārņojums gruntsūdenī

8. tabula. Potenciāli piesārnotās vietas Jūrmalas pilsētas teritorijā

Avots: LVGMC

Vietas nosaukums	Adrese	Piesārņojuma veids
Jūrmala (Kūdra) Melnezera 10	Melnezera iela 10	Naftas produkti
SIA „Neste Latvija” DUS	Viestura iela 21	Naftas produkti
SIA „Latvija Statoil” DUS	Dubultu prospekts 42	Naftas produkti
SIA „OptiLat”	Meistaru iela 1	iekārtas krāsu, laku vai līmes ražošanai
SIA „Degvielas apgāds”	Jūrkalnes iela 10	Naftas bāzes un termināli
Alderis, Lielupes krasts	Lāču iela 16	Aldera būvlaukums. Ar naftas produktiem piesārņota grunts atvesta no katlu mājas teritorijas, un izbērta Lielupes krastā
Bijusī cementa rūpnīca	Dzirnavu iela 100	Ilgstoši rūpnieciski noslogota teritorija
Nelegāla izgāztuve Zvejas ielā	Zvejas ielas galā	Būvgruži, naftas produkti
Bij. „Marienbāde” katlu mājas teritorija	Bulduru prospekts 146	Nojaukta, būvbedrē konstatēti naftas produkti
SIA „Brīze” bijusī veļas mazgātuve un katlu māja	Slokas iela 64	Iespējams piesārņojums ar naftas produktiem un ķīmiskām vielām, šķidrais kurināmais, degvielas glabātuve
Slokas komunālās daļas bijušās noteikūdeņu attīrišanas iekārtas	Mežmalas iela 35	Grunts piesārņojums ar noteikūdeņiem
Bij. „Marienbāde” garāžas	Lielupes iela, Stirnurags	Grunts piesārņota ar naftas produktiem

Vietas nosaukums	Adrese	Piesārņojuma veids
SIA „Slokas papīru apstrādes uzņēmums”	Fabrikas iela 2	Iespējams piesārņojums ar naftas produktiem un citām ķīmiskām vielām, demontēta mazuta saimniecība
Slokas attīrišanas iekārtas ar dūņu laukiem	Mežmalas iela 41	Iespējams piesārņojums ar ķīmiskām vielām
Jahtklubs „Vikings”	Vikingu iela 10	Iespējams naftas produktu piesārņojums
Bij. AS „Jūraslīcis”	Lašu iela 10	Katlu māja ar mazutu, kuģu degvielas glabāšana un uzpilde
Druvciema vecās bioloģiskās attīrišanas iekārtas	Ražas un Slokas ielas stūris	Iespējams piesārņojums ar ķīmiskām vielām
Vecās noteķudeņu attīrišanas iekārtas „Lielupe”	Vikingu iela 40A	Grunts un gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem, nosēddīki, emšeri
SIA Jūrmalas ATU	Slokas iela 69B	Iespējams naftas produktu piesārņojums
Asfaltbetona rūpnīca, I.U. „Liktenis”	Dzirnavu iela 1	Iespējams naftas produktu piesārņojums, asfalta betona rūpnīcas kurināmā tvertnes, bituma bedres
Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests	Rīgas iela	Iespējams naftas produktu piesārņojums, ir bijusi arī liela putu noplūde gruntī, degvielas glabātuve, ugunsdzēsības putu glabātuve
Miera ielas noliktavas	Miera iela 10	Iespējams piesārņojums ar ķīmiskām vielām. Bijusī SES noliktava dažādām indēm, mehāniskās darbnīcas
Slokas CPF attīrišanas iekārtu vecie dūņu lauki	Mežmalas iela 35	Iespējams piesārņojums ar ķīmiskām vielām
Bij. „Marienbāde” saimniecības bloks	Ērgļu iela 2A	Grunts piesārņota ar naftas produktiem

Jānorāda, ka reģistrā kā piesārņota vieta ir iekļauts nekustamais īpašums Tūristu iela 18A (katlu māja Ķemeros). 2019. gadā zemesgabalā būvprojekta „Būvju nojaukšana Tūristu ielā 18A” ietvaros tika veikti teritorijas sakārtošanas darbi, t.sk. nojauktas (demontētas) tur esošās ēkas (katlu mājas), kā arī veikta grunts kvalitātes izpēte. Rezultātā ir saņemts arī speciālista atzinums par grunts kvalitāti. Saskaņā ar izpētes rezultātiem, naftas produktu piesārņojums pētītās teritorijas gruntīs nav konstatēts, līdz ar to Jūrmalas pilsētas pašvaldība ir lūgusi institūciju mainīt reģistrā tās kategoriju uz “vieta nav piesārņota”.

Galvenās piesārñojošās vielas piesārņotajās vietās ir naftas produkti, sadzīves atkritumu poligonā „Priedaine” arī citas: kopējais slāpeklis, amonjaks, kā arī cinks un svins un to savienojumi, potenciāli piesārņotajās vietās lielākajā daļā objektu – naftas produkti, atkarībā no saimnieciskā darbības veida atsevišķas vietās – piesārņojums ar dažādām ķīmiskām vielām, būvgruži, kā arī citi ražošanas procesu atkritumi.

Sadzīves atkritumu izgāztuve „Priedaine” darbība tika slēgta ar 2009. gada 1. augustu, SIA „Slokas papīru apstrādes uzņēmuma” teritorijā darbojas vairāki nelieli uzņēmumi, vairāki uzņēmumi (SIA „OptiLAT”, SIA „Jūrmalas ATU”, Asfaltbetona rūpnīca, „Liktenis”, SIA „Statoil” DUS, SIA „Neste Latvija” DUS) turpina darbību atbilstoši tiem izsniegtajām atļaujām ieviešot vides aizsardzības pasākumus piesārņojuma mazināšanā.

Pārsvarā piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu detalizēta izpēte nav veikta, nav pieņemti arī lēmumi par sanācijas vai citu teritorijas rekultivācijas pasākumu nepieciešamību.

6.2. ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA

Atkritumu apsaimniekošanas nodrošināšana ir viens no būtiskiem antropogēnās ietekmes uz vidi samazināšanas pasākumiem, ko īsteno pašvaldība.

Atkritumu apsaimniekošanu Jūrmalas pilsētā centralizēti nodrošina SIA „Jūrmalas namsaimnieks” sadarbībā ar SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrību „Piejūra””. Jūrmalas pilsētā tiek nodrošināta daļīta atkritumu vākšana, 144-139 atkritumu savākšanas laukumos bez kopējā atkritumu konteinera

izvietoti konteineri stikla un PET (jeb polietilēna) atkritumu savākšanai. Teritorijas plānojuma īstenošanas laikā šo punktu skaits nenozīmīgi mainās, punktu izvietojums aptver visu pilsētas teritoriju. Peldsezonas laikā atkritumu konteineru skaits pludmalē tiek palielināts.

Jūrmalas atkritumu pārkraušanas un šķirošanas stacija izveidota Ventspils šosejā 61. Šeit gan fiziskās, gan juridiskās personas bez maksas var nodot: kartonu, makulatūru, tetrapakas (skalotas), logu stiklu, pudeļu stiklu, plastmasas iepakojuma izstrādājumus (PET pudeles (plastmasas), polietilēna plēves, iepakojuma maisiņus, tosola, eļļas, vējstiklu šķidruma taru, minerālmēslu maisus, dārzniecībā izmantoto plēvi, lopbarības ietinamo plēvi un sietus, kā arī plastmasas kannas u.tml. iepakojumus), sadzīves elektronikas preces (ledusskapji, plītis, veļas mazgājamās mašīnas, televizori, datori), luminiscentās lampas (dienas gaismas spuldzes) un metāllūžus (metāla iepakojumus).

Par samaksu: cietos sadzīves atkritumus, autoriepas, būvgružus – pārkraušanas stacijās, bet poligonā „Janvāri”: lielgabariņa atkritumus (mēbeles, santehnika u.tml.), bioloģiskos atkritumus, azbestu saturošus būvniecības atkritumus (šiferi), arī drēbes un audumus. Nepieņem tādus bīstamos atkritumus kā ķimikālijas, medicīnās atkritumus, naftas produktus u.tml.). Bīstamo atkritumu apsaimniekošanu atbilstoši individuāliem līgumiem nodrošina AS „BAO”.

Pēc atkritumu šķirošanas tiek nodrošināta to utilizācija, t.sk. bioloģisko atkritumu kompostēšana. Sadzīves atkritumi tiek nodoti deponēšanai reģionālajā Ceto sadzīves atkritumu poligonā „Janvāri” Talsos. Agrāk eksistējušās Jūrmalas atkritumu izgāztuvēs Priedainē un Kūdrā ir slēgtas un rekultivētas.

6.3. TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA

Jūrmalas īpatnība ir tās izolētība un lineārais raksturs. Pilsētu nodala Lielupe; pilsētai ir trīs galvenie pievienojumi (pieslēgumi) valsts autoceļu tīklam – Priedainē pie Lielupes autotilta, Slokā pie Lielupes autotilta, un Ķemeros. Visi esošie pievienojumi pie valsts galvenā autoceļa A10 ir aktualizēti izstrādājot Jūrmalas TPG 2020, nemot vērā VAS „Latvijas valsts ceļi” sniegto informāciju.

Reģiona kontekstā Jūrmala ir izteikts braucienu galamērķis. Tranzīta satiksmes daļībnieki dod priekšroku apbraukt pilsētu pa autoceļu A10/E-22 Rīga-Ventspils. Šī tendence pieauga, īstenojot autoceļa Rīgas-Ventspils pārbūvi un tālākā perspektīvā izbūvējot plānotā Rīgas Ziemeļu transporta koridora 3. un 4. posmu.

Jūrmalas saikni ar Rīgu nodrošina četru joslu autoceļš un dzelzceļš ar samērā intensīvu pasažieru vilcienu kustību. No Rīgas uz Jūrmalu ved iecienīts veloceļš. Tomēr vasarā, arī populāru pasākumu reizēs, autosatiksmes intensitāte un pasažieru daudzums sabiedriskajā transportā pārsniedz tā kapacitāti. Veidojas sastrēgumi pie Priedaines caurlaižu punkta un ielu krustojumos, trūkst autostāvvietu, bet vilcieni ir pārpildīti. Atbilstoši statistikai, arī lielākā daļa ceļu satiksmes negadījumu notiek vasarā.

Sabiedriskā transporta funkcijas Jūrmalā lielā mērā ir pārņemis dzelzceļš. Aptuveni 45 % Jūrmalas apbūvēto teritoriju atrodas 10 minūšu gājiena attālumā no dzelzceļa stacijām. Jūrmalas pilsētas teritoriju šķērso dzelzceļa līnija Torņakalns-Tukums II, kas ir daļa no Rīgas piepilsētas elektrofīcētā dzelzceļa tīkla. Pilsētai augot, apbūve tuvinājusies dzelzceļam un pašlaik dzelzceļa līnija faktiski iezīmē pilsētas apbūves centrālo asi. Dzelzceļš savieno gandrīz visas Jūrmalas pilsētas daļas, un ir būtiska pilsētas sabiedriskā transporta sastāvdaļa. Pārējā teritorijā pasažieru pārvadājumus veic starppilsētu maršrutu autobusi, pilsētas maršrutu autobusi, mikroautobusi, taksometri.

Sabiedriskā transporta pakalpojumu saņemšana ir apgrūtināta teritorijās, kur kursē tikai pilsētas maršrutu autobusi, kas kursē reti un nedublējas ar starppilsētu maršrutu autobusiem vai dzelzceļu, īpaši Buļļuciemā, kā arī dzīvojamos rajonos pie Lielupes.

Jūrmalas ielu kopgarums 2016. gadā bija 381 km.

Lielupes un Rīgas līča tiešais tuvums ir potenciāls ūdenstransporta attīstībai Jūrmalā, bet pagaidām tam ir niecīga nozīme. Lielupes grīva ir aizsērējusi, Lielupes osta nedarbojas. Trūkst piestātņu upes krastos, piekļūšana krastiem ir slikta.

Vasarā no Rīgas līdz Majoriem kursē upju kuģīši. Jahtas Lielupē no Rīgas var ienākt pa Buļļupi līdz dzelzceļa tiltam, kur to kustību ierobežo dzelzceļa tilts (4,7 m), tālāk arī autotilts (5,2 m). Upi izmanto motorlaivas, airu laivas un kuteri.

Lielupes krastmala, lai arī atrodas pilsētas teritorijā, ir grūti izmantojama. Lielā daļā krastmalas teritoriju ir spēkā aizsargājamas dabas teritorijas režīms, liela daļa ir applūstoša, kā arī dalēji tās pieejamību ierobežo privātie zemes īpašumi. Gar Lielupes krastu Jūrmalas pilsētas teritorijā izvietojas ap 20 laivu piestātņu.

6.4. RŪPnieciskās un citas saimnieciskās darbības riski

■ Paaugstināta bīstamības objekti

MK 30.04.2013. noteikumi Nr. 240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk tekstā – MK 30.04.2013. noteikumi Nr. 240) nosaka, ka, izstrādājot teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, ir jāņem vērā paaugstinātas bīstamības objekti. Paaugstinātās bīstamības objektu apdraudētās teritorijas nosaka balstoties uz riska novērtējuma rezultātiem un tās attēlo grafiski. Saskaņā MK 30.04.2013. noteikumiem Nr. 240, pašvaldības avāriju riska zonā var noteikt ierobežojumus esošās apbūves blīvuma palielināšanai un jaunu objektu izvietošanai, kas var izraisīt rūpniecisko avāriju iespējamību. Diemžēl šie MK noteikumi nenosaka paaugstinātā riska kritērijus, līdz ar to Latvijā nav vienotas pieejas paaugstinātā riska zonu noteikšanai, to kartogrāfiskajai attēlošanai un teritorijas ierobežojumu noteikšanai.²

Pašlaik paaugstinātās bīstamības objektu apzināšanu un klasifikāciju regulē MK 19.09.2017. noteikumi Nr. 563 „Paaugstinātās bīstamības objektu apzināšanas un noteikšanas, kā arī civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldišanas plānošanas un īstenošanas kārtība” (turpmāk tekstā – MK 19.09.2017. noteikumi Nr. 563). Saskaņā ar minētajiem noteikumiem, paaugstinātās bīstamības objektus iedala trīs kategorijās: A, B un C kategorijā³. Šie noteikumi nosaka, ka informācija par objektiem ir jāapzina un jāaktualizē katru gadu līdz 20. janvārim.

MK 11.09.2018. noteikumos Nr. 568 „Paaugstinātās bīstamības objektu saraksts” ir iekļauti 432 objekti, kuru vidū pārsvarā ir degvielas uzpildes stacijas, naftas produktu bāzes, minerālmēslu ražotnes, kā arī dzelzceļa termināli. Šajā sarakstā 2018. gadā ir iekļauti B kategorijas pieci objekti, kas atrodas Jūrmalas pilsētā (naftas produktu bāze, degvielas un gāzes uzpildes stacijas).

Sarakstā iekļautajam paaugstinātās bīstamības objektam SIA „RDZ Energy” (Jūrkalnes iela 10), atbilstoši ar MK 01.03.2016. noteikumu Nr. 131 „Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” 15. punkta prasībām, ir jāizstrādā rūpniecisko avāriju novēršanas programma. Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā (ar grozījumiem) šim objektam ir noteikta un attēlotā drošības aizsargjosla.

■ Bīstamo kravu pārvadājumi

Bīstamo kravu pārvadājumi Jūrmalā tiek veikti pa valsts autoceļu A10 Rīga–Ventspils, kas izvietojas pilsētā 28 km garumā: Lielupes kreisajā krastā meža teritorijās, Šķērso Varkaļu kanālu un posmā no Slokas līdz Ķemeriem. Pa autoceļu pārvadātie kravu apjomī netiek uzskaitīti.

Pa dzelzceļu pilsētā tiek veikti pasažieru pārvadājumi. Pēc VAS „Latvijas dzelzceļš” sniegtās informācijas, kravu pārvadājumi cauri Jūrmalas pilsētai notiek reti īpašos gadījumos, kad dzelzceļa līnija Jelgava–Ventspils ir pārslogota, taču bīstamās kravas nekad netiek transportētas cauri pilsētai. Uzņēmumiem, kuri darbojas Slokā, kravu nosūtīšana notiek caur Slokas staciju no pārejas punkta Ķemeri-Tukums. Pārkrauto kravu apjomam Slokas stacijā ir tendence samazināties. Galvenie kravu veidi ir papīrs un kokvilna. No bīstamo kravu veidiem dīzeļdegviela veido nenozīmīgu daļu – līdz 5 % no kopēja kravu apjoma, tādēļ arī

² „Vadlīnijas rūpniecisko avāriju riska objektu izvietošanas minimālo drošības attālumu un teritorijas izmantošanas un apbūves ierobežojumu noteikšanai teritorijas plānošanas dokumentos”, biedrība „Latvijas Vides pārvaldības asociācija”, Valsts vides dienests un biedrība „Latvijas Riska vadības asociācija”, 2016

³ Iepriekš spēkā esošie MK 18.09.2007. noteikumi Nr. 626 „Noteikumi par paaugstinātās bīstamības objektu noteikšanas kritērijiem un šo objektu īpašnieku (valdītāju, apsaimniekotāju) pienākumiem riska samazināšanas pasākumu nodrošināšanai” noteica citādu iedalījumu – valsts nozīmes un reģionālās nozīmes paaugstinātā riska objekti

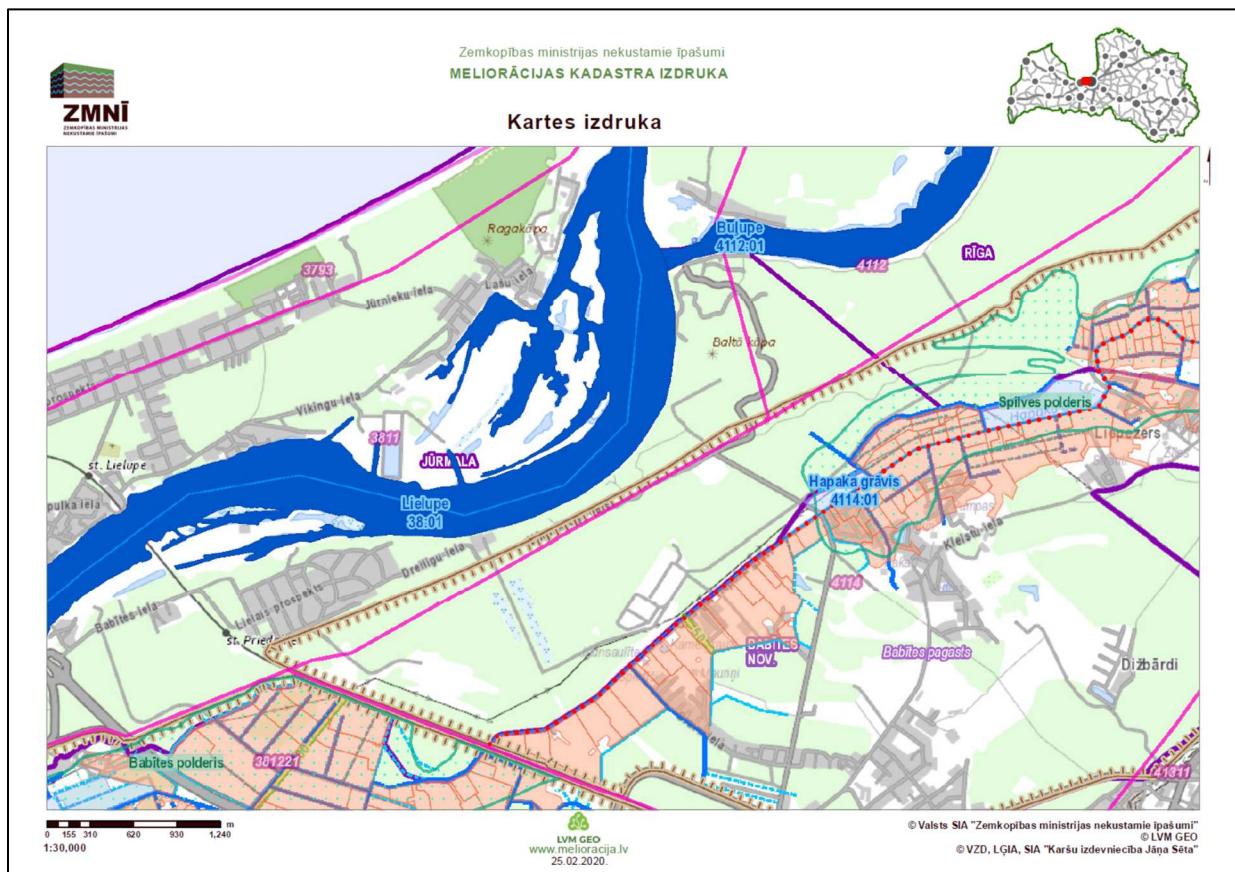
risks, ko rada bīstamo kravu pārvadājumi ir niecīgs. Šis risks Jūrmalā ir attiecināms uz dzelzceļa posmu Ķemeri–Sloka.

6.5. POLDERU TERITORIJAS

Jūrmalas pilsētas teritorijā atrodas Jāņupītes poldera un tā sateces baseina lielākā daļa, Spilves poldera un sateces baseina teritorijas daļa, kā arī pavism liela Babītes poldera sateces baseina daļa. Visi trīs polderi ir ziemas polderi – teritorijas, kurās no augstajiem ūdens līmeņiem ūdensnotekā vai ūdenstilpē pilnīgi pasargātas ar nepārplūstošiem aizsargdambjiem. Hidrotehniskās būves ir projektētas caurplūdumam ar atkārtošanās varbūtību 1 reizi 100 gados, bet platību mitruma režīma nodrošināšanai sūkņu stacijas jaudas projektētas kā lauksaimnieciski izmantojamām zemēm ar caurplūduma atkārtošanās varbūtību 1 reizi 10 gados (atbilstoši poldera izbūves laikā pastāvošajiem normatīviem un zemes lietojuma veidam).

Spilves poldera platību veido ar aizsargdambjiem aizsargātā teritorija, kuras zemes virsmas atzīme ir zemāka par aplēses ūdens līmeni (atrodas ārpus Jūrmalas teritorijas). Spilves polderis nodots ekspluatācijā 1961. gadā.

Rīgas pilsētas teritorijā atrodas daļa no Spilves poldera platības, daļa atrodas Jūrmalas pilsētas un daļa Babītes novada teritorijās. Jūrmalas pilsētā Spilves poldera dala atrodas Vārnukroga rajonā, pilsētas austrumu daļā, pie robežas ar Rīgas pilsētu un Babītes novadu. Kopējā poldera platība ir 833 ha, poldera baseins – 2835 ha, bet aizsargdambja kopgarums ir 2,2 km. Spilves poldera sūkņu stacija atrodas Kleistos pie Kleistu ielas un Hapaka grāvja šķērsojuma. Kā poldera maģistrālais novadgrāvis kalpo Hapaka grāvis, kura augsgals sākas pie Rīgas-Tukuma dzelzceļa uzbēruma Spilves poldera robežās (Babītes novada teritorijā, kur tā robežojas ar Jūrmalas pilsētu). Pamatojoties uz MK rīkojumu 2008. gadā valsts īpašumā esošie Spilves poldera aizsargdambji un sūkņu stacija no Zemkopības ministrijas tika nodoti Rīgas pilsētas

5. attēls. Spilves poldera un tā sateces baseina teritorijas daļa

Avots: Valsts meliorācijas kadastrs, www.melioracija.lv

pašvaldības īpašumā. 2011. gadā ar Rīgas domes priekšsēdētāja rīkojumu Spilves polderis nodots Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta faktiskajā valdījumā.

VIDES PĀRSKATS JŪRMALAS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪJUMIEM 2020

Pēc Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Vides pārvaldes sniegtās informācijas (2015. gadā, detālpālojuma izstrādes vajadzībām Rīgā, Kleistu apkaimē), Spilves poldera sūkņu stacija tiek ekspluatēta ar sekojošiem ūdens līmeņiem:

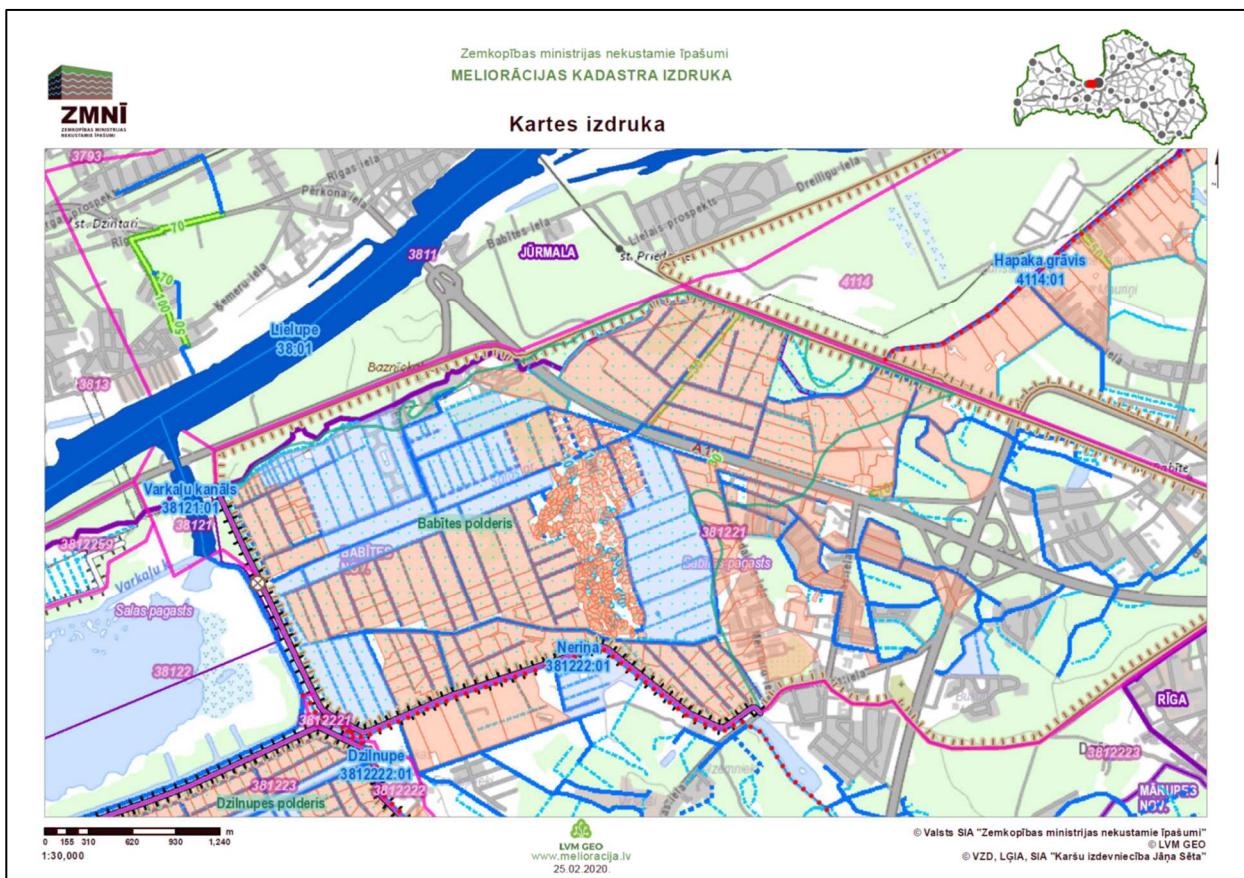
- augstākais ekspluatācijas ūdens līmenis "+0,55"m LAS-2000,5;
- zemākais ekspluatācijas ūdens līmenis "-0,85"m LAS-2000,5.

Spilves poldera teritorija (riska teritorija) Jūrmalas pilsētā ir plānota kā Dabas un apstādījumu teritorija (DA), reāli dabā mežs un to šķērso plānotā Ziemeļu transporta koridora attīstībai rezervētā trase (Rīgas ziemeļu transporta koridora 4. posms). Spilves polderis (riska teritorija) neskar esošās vai plānotās apbūves teritorijas Jūrmalas pilsētā, līdz ar to nav nepieciešami papildus nosacījumi poldera platības ekspluatācijai vai aizsardzībai.

Spilves poldera sateces baseina daļa ietver lielāku Jūrmalas pilsētas teritorijas daļu Vārnukrogā un Piedainē, līdz Rīgas-Tukuma dzelzceļa līnijai, bet arī šajā teritorijā pārsvarā atrodas meži un purvi, atsevišķas vēsturiskās viensētas (savrupmājas), slēgtā un rekultivētā atkritumu izgāztuve „Priedaine” un SIA „Eko Terra” bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukums. Arī Spilves poldera sateces baseina daļu šķērso plānotā Ziemeļu transporta koridora attīstībai rezervētā trase (Rīgas ziemeļu transporta koridora 4. posms).

Babītes polderis atrodas Babītes ezera austrumu galā starp valsts galveno autoceļu A10, Babītes ezeru, Neriņas upi, Salienas ciemu un dzelzceļa līniju Rīga-Ventspils. Babītes poldera hidrotehniskās būves ir Babītes pašvaldības īpašums.

Babītes polderis bija pirmais lauksaimniecības nozīmes polderis Latvijā, kuru uzsāka izbūvēt 1939. gadā, ar mērķi nosusināt un iekultivēt pļavas Pierīgas teritorijā. Kopējā Babītes poldera platība ir 910 ha, poldera sateces baseins 1628 ha, kopējais aizsargdambju kopgarums ir 5,1 km. Ūdensnoteka uz Babītes ezeru, Lielupes upes baseins. Nosusināšanas sistēmas ir vairākkārtīgi pārbūvētas.

6. attēls. Babītes poldera un tā sateces baseina teritorijas daļa

Avots: Valsts meliorācijas kadastrs, www.melioracija.lv

VIDES PĀRSKATS
JŪRMALAS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪJUMIEM 2020

Babītes ezera vidējais ūdens līmenis ir noteikts 0.2 m BAS, zemes virsas atzīmes poldera platībās ir robežās no -0.8m līdz +2.2 m. Dabīga ūdens notece šajā situācijā gandrīz nav iespējama, tādēļ liekais ūdens ir jāpārsūknē ar sūkņu stacijas palīdzību.

Babītes novadam iespējamais applūdums sagaidāms no Lielupes un Babītes ezera. Aplēsēs pavasara plūdu maksimālais ūdens līmenis pieņemts ar ikgadējo pārsniegšanas varbūtību 1 %, vienu reizi 100 gados, un tas ir 2.5 m B.S. pie Lielupes (Spuņupes) līdz 2.3 m B.S. Babītes ezera austrumu krastā.

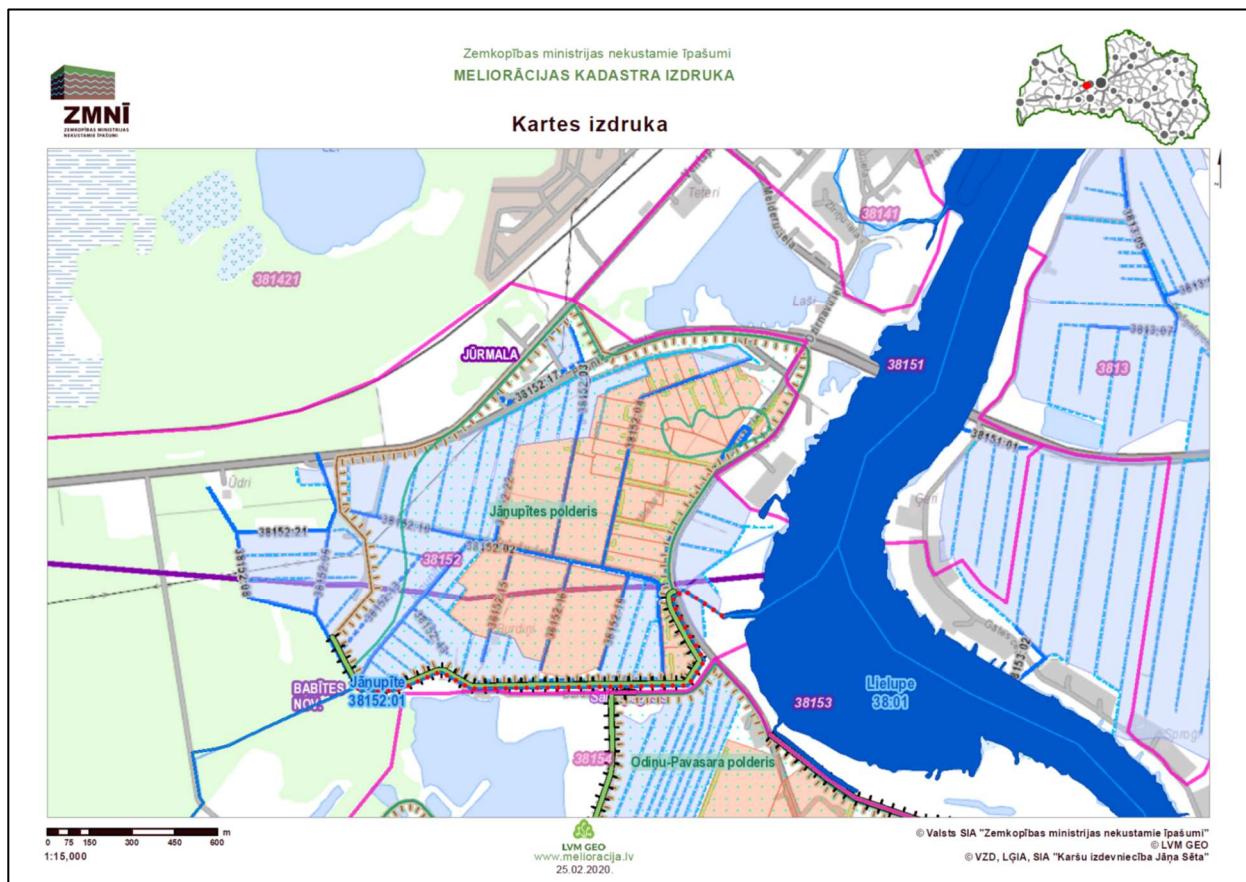
Poldera tehniskais stāvoklis labs. Sūkņu stacija „Babīte” ir labā stāvoklī. Laika posmā no 2011. gada līdz 2013. gadam veikta sūkņu stacijas „Babīte” pārbūve, nodrošinot projektētos sūkņu stacijas ekspluatācijas līmeņus, padziļināts krājbaseins u.c. darbi. Projekta īstenošanas rezultātā tika samazināta plūdu izraisīta nelabvēlīga ietekme.

Jūrmalas pilsētā atrodas tikai neliela daļa no Babītes poldera – meža nogabalā, uz dienvidiem no Rīgas-Tukuma dzelzceļa līnijas, kā arī neliela daļa no poldera sateces baseina – mežs uz dienvidiem no Rīgas-Tukuma dzelzceļa līnijas un pilsētas teritorijas daļa starp autoceļu A10, augstsrieguma elektrolīniju un pilsētas dienvidu robežu Bražciemā.

Babītes poldera teritorija (riska teritorija) un poldera sateces baseina daļa Jūrmalas pilsētā ir plānota kā Dabas un apstādījumu teritorija (DA), reāli dabā mežs. Babītes polderis un tā sateces baseins neskar esošās vai plānotās apbūves teritorijas Jūrmalas pilsētā, līdz ar to nav nepieciešami papildus nosacījumi poldera platības ekspluatācijai vai aizsardzībai.

Jāņupītes polderis atrodas Lielupes kreisajā krastā starp Jāņupīti un autoceļu A10. Polderis ir nacionālas nozīmes laukumsaimniecības teritorija.

Babītes novada teritorijā atrodas aptuveni $\frac{1}{4}$ daļa no Jāņupītes poldera teritorijas. Lielākā daļa poldera un tā sateces baseina teritorijas atrodas Jūrmalas pilsētas teritorijā. Polderis izbūvēts 1992. gadā. Tehniskais stāvoklis apmierinošs. Sūkņu stacija „Jāņupīte” apmierinošā stāvoklī, atrodas Babītes novadā, bet ir valsts īpašums. Aizsargdambis arī atrodas Babītes novadā, tā garums 1,8 km, stāvoklis apmierinošs.

7. attēls. Jāņupītes poldera un tā sateces baseina teritorijas daļa
Avots: Valsts meliorācijas kadastrs, www.melioracija.lv

Jāņupītes poldera teritorija (riska teritorija) un poldera sateces baseina daļa Jūrmalas pilsētā ir plānota galvenokārt kā Lauksaimniecības teritorija (L1), t.sk, vēsturiskās viensētas, un kā Dabas un apstādījumu teritorija (DA3). Esošās apbūves kvartāls starp Auzu un Linu ielām noteikts kā Jaukta centra apbūves teritorija (JC17), bet atsevišķi neapbūvēti zemesgabali noteikti kā Jaukta centra apbūves teritorija (JC31).

MK 28.05.2013. noteikumi Nr. 291 „Noteikumi par nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijām” nosaka nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas un to izmantošanas nosacījumus. Noteikumu pielikumā ir noteikti polderi, kas ir nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas, tostarp Jāņupītes polderis. Atbilstoši noteikumu 9. punktam, vietējās pašvaldības, kuru teritorijā atrodas šo noteikumu pielikumā minētie polderi, ir tiesīgas mainīt polderu izmantošanu uz tādu, kas primāri saistīta ar apbūvi, ja vietējā pašvaldība no valsts ir pārņēmusi poldera hidrotehnisko būvju uzturēšanu un apsaimniekošanu.

Ņemot vērā, ka ne Jūrmalas pilsētas pašvaldība, ne arī Babītes novada pašvaldība, kuras teritorijā atrodas Jāņupītes poldera hidrotehniskās būves, nav pārņēmušas no valsts Jāņupītes poldera hidrotehnisko būvju uzturēšanu un apsaimniekošanu, izstrādājot Jūrmalas TPG 2020 projektu, netika atbalstīti zemes īpašnieku priekšlikumi funkcionālā zonējuma maiņai no Lauksaimniecības teritorijas (L1) uz citu izmantošanu, kas primāri saistīta ar apbūvi. Jūrmalas TPG 2020 projektā Jāņupītes polderis noteikts kā teritorija ar īpašiem noteikumiem TIN116, izvirzot konkrētas prasības turpmākajai plānošanai poldera teritorijā.

7. IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTA GROZĪJUMI NETIKTU ĪSTENOTI

Atbilstoši Teritorijas attīstības plānošanas likuma 23. panta piektajai un septītajai daļai pašvaldība izvērtē nepieciešamību izdarīt grozījumus teritorijas plānojumā, ja spēkā stājas jauni ar vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā ietveramo informāciju saistīti normatīvie akti ar augstāku juridisko spēku, kā arī jauni augstāka līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumenti:

- 1) Pamatojoties uz Būvniecības likumu, kas stājās spēkā 2014. gada 1. oktobrī (pēdējie grozījumi spēkā no 2019. gada 13. marta), laika posmā līdz 2020. gadam izdota virkne normatīvo aktu būvniecības jomā. Gan Būvniecības likumā, gan arī uz tā pamata izdotajos Ministru kabineta noteikumos ir vairākkārt veikti grozījumi. Nenemot to vērā, nepieciešams veikt Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma (ar grozījumiem) sastāvā esošo Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu izvērtēšanu saistībā ar veiktajām izmaiņām ar augstāku juridisku spēku esošajos normatīvajos aktos.
- 2) No 2015. gada 1. maija spēkā ir „Zemes pārvaldības likums”, kura pēdējie grozījumi ir spēkā no 2019. gada 4. aprīļa. Atbilstoši likuma prasībām nepieciešams pārskatīt teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, kā arī ņemt vērā teritorijas plānojuma grozījumu izstrādē kopumā.
- 3) Aizsargoslu likuma pēdējie grozījumi ir spēkā no 2016. gada 20. jūnija, un tie jāņem vērā konkrētu aizsargoslu noteikšanā un aktualizācijā.
- 4) Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” ir spēkā no 1992. gada 10. marta, bet likuma pēdējie grozījumi stājās spēkā 2018. gada 12. oktobrī, kas jāņem vērā Jūrmalas TPG 2020 izstrādes procesā, izvērtējot Jūrmalā esošo (līdz šim noteikto) kultūras pieminekļu aizsargoslu (aizsardzības zonu) atbilstību likumam.
- 5) 2018. gada 30. oktobrī tika apstiprināti grozījumi MK 14.10.2014. noteikumos Nr. 628. Līdz ar veiktajām izmaiņām normatīvajā regulējumā, nepieciešams pārskatīt prasības, kuras regulē detālplānojumu izstrādi.
- 6) Ir noteikts jauns ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Bulļu kāpas” un 2019. gada 17. decembrī ir stājušies spēkā MK noteikumi Nr. 684 „Ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa „Bulļu kāpas” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

Kā jau tas tika norādīts Vides pārskata 1. nodaļā, papildus normatīvo aktu izmaiņām, pamatojums teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzsākšanai bija arī saņemtie priekšlikumi par lokālplānojumu izstrādi un citu pašvaldības teritorijas plānošanas dokumentu – Jūrmalas IAS aktualizēšana un jaunas Jūrmalas AP izstrāde.

Viens no pamatojumiem grozījumu izstrādei tika noteikts arī tas, ka, pamatojoties uz Zemes pārvaldības likumu (2015), Valsts zemes dienests Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā ar 2017. gada 1. janvāri ir izveidojis zemes vienību ar nosaukumu “jūras piekrastes ūdeņi”, un Jūrmalas teritorijas plānojumā (ar grozījumiem) nav iekļauta šī zemes vienība. Taču attiecībā uz šo, Jūrmalas TPG 2020 izstrādes gaitā tika secināts, ka zemes vienības “jūras piekrastes ūdeņi” attēlošana Grafiskās daļas kartē „Funkcionālais zonējums, apgrūtinājumi un aprobežojumi” un noteikumu izstrāde šīs zemes vienības atlautajai teritorijas izmantošanai šobrīd nav realizējama, jo likumdošanas prasības nosaka, ka teritorijas plānojums vai tā grozījumi tiek izstrādāti pašvaldības administratīvās teritorijas vai tās daļas robežas, bet zemes vienība “jūras piekrastes ūdeņi” atrodas ārpus Jūrmalas administratīvās teritorijas.

Teritorijas plānojuma atsevišķu daļu vai noteikumu neatbilstība atsevišķu/jaunāko normatīvo aktu prasībām un esošajai situācijai pilsētā var novest pie likumdošanas pārkāpumiem vides aizsardzībā, dabas resursu ieguvē un citās valsts un pašvaldības pārraudzībā esošās jomās. Normatīvo aktu pielāgošana un pretrunu novēršana prasītu vairāk pūļu un resursu no pašvaldības, iedzīvotāju un uzņēmēju puses, it īpaši uzsākot jaunu, vai paplašinot esošo saimniecisko darbību.

Savukārt, vērtējot t.s. Nulles scenārija ietekmi uz vidi, var izdalīt šādus galvenos aspektus: ierobežotas iespējas ekonomiskajai attīstībai, riski dabas resursu saglabāšanai un aizsardzībai, pilsētas daļu un teritoriju pieejamības nodrošināšanas problēmas un vides kvalitātes saglabāšanas un uzlabošanas problēmas.

8. TERITORIJAS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT UN AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTIE VIDES ASPEKTI

Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojums un ar to saistītie dokumenti ir izstrādāti, lai pēc iespējas samazinātu ietekmes un saglabātu vai uzlabotu esošo vides stāvokli. Plānojums ar tajā veiktajiem grozījumiem (2016. un 2020. gadā) ir cieši saistīti ar Jūrmalas pilsētas attīstības stratēģiju 2010.–2030. gadam (Jūrmalas IAS).

Izstrādājot Jūrmalas IAS tika sagatavota SVID analīze, kur akcentēti arī dažādi ar vidi saistīti aspekti.

Pie Jūrmalas **stiprajām pusēm** minēti šādi ar vidi saistīti aspekti: Lielupe kā nozīmīgs resurss; esošā tūrisma un atpūtas infrastruktūra; dzelzceļa loma sabiedriskā transporta funkciju veikšanā un laba sasniedzamība lielākajā daļā pilsētas teritorijas. Kā **vājās pulses** minēta apbūves teritorijas ar nepietiekamu (vai neesošu) inženiertehniskās apgādes infrastruktūras nodrošinājumu; pamestās, neizmantotās ēkas – „grausti” un teritorijas (padomju laika sanatorijas, Slokas un Kūdras degradētās teritorijas, atsevišķi jaunie projekti), kas negatīvi ietekmē kūrortpilsētas vizuālo tēlu un investīciju vidi.

Savukārt kā **iespējas** SVID analīzē tiek minētas iespējas attīstīt Lielupes ostu un ūdenssporta veidus; vispusīgi, radoši un dabai draudzīgā veidā izmantot plaši pieejamos ūdeņu resursus (īpaši līdz šim maz izmantoto Lielupi un tās ūdensmalas), kā arī izbūvēt publisko infrastruktūru ūdeņu u.c. dabas resursu pilnvērtīgai un saudzīgai izmantošanai. Kā **draudī** minēti vides un dabas resursu noplicināšana; krastu erozijas procesu turpināšanās, un pilsētas inženiertehniskās apgādes infrastruktūras fiziskā nolietošanās, sabrukšana.

Ar Jūrmalas pilsētas attīstību saistīti šādi būtiskākie vides aspekti:

- **Virszemes ūdens kvalitāte**, t.sk. arī hidroloģiskais režīms un meliorācijas sistēmu darbība; Jūrmalas TPG 2020 TIAN sadaļa 2.6. Meliorācijas sistēmas, poldera infrastruktūra un dabīgās noteces ietver prasības un nosacījumus meliorācijas būvju apsaimniekošanai un būvniecībai. Sadaļa 2.8. Aizsargjoslas un tauvas josla detalizē Aizsargjoslu likumā noteiktās prasības un nosaka to realizācijas kārtību. Sadaļa 3.1.8. Nosacījumi labiekārtotu ūdensmalu ierīkošanai un izmantošanai ietver prasības krastmalu labiekārtoja elementiem. Sadaļa 3.1.9. Nosacījumi laivu un jahtu piestātnēm un peldbūvēm ietver regulējumu šo objektu izveidei un izvietošanai. Jāņupītes poldera teritorija TIN116 ir izbūvēta poldera daļa, kas no augstajiem ūdens līmeņiem Lielupē ir pasargāta ar nepārplūstošajiem aizsargdambiem, bet hidrotehnisko būvju avārijas gadījumā ir arī plūdu riska teritorija. Tādējādi Jūrmalas TPG 2020 identificē problēmas, kas saistītas ar virszemes ūdeņu kvalitāti un hidroloģiskā režīma izmaiņām, bet risinājumi vērsti uz identificēto problēmu mazināšanu vai novēršanu.
- **Gaisa kvalitāte**, kur kā būtiskākais faktors jāmin autotransporta radītais gaisa piesārnojums. Teritorijas plānojumā paredzēto vietējo centru veidošana mazina nepieciešamību pēc pārvietošanās; plānots uzlabot sabiedrisko transportu un vietu sasniedzamību; tiek paredzēta iespēja izveidot dažādas sociālo pakalpojumu sniedzošas iestādes vietējos centros. Pasākumi minētajos virzienos potenciāli atstās pozitīvu ietekmi uz vides kvalitāti. Tāpat teritorijas plānojums (ar grozījumiem) paredz rezervēt teritorijas satiksmes infrastruktūrai Lielupes labajā krastā, lai nākotnē izbūvētu jaunu pievadceļu Jūrmalai. Jauni satiksmes infrastruktūras risinājumi potenciāli var samazināt tranzīta autotransporta plūsmu, kā arī samazināt ar autotransportu saistīto atmosfēras gaisa piesārnojumu noteiktās pilsētas daļās. TIAN ietver prasības, kas vērstas uz gaisa kvalitātes uzlabošanu un siltumnīcefekta gāzu izmešu samazināšanu, t.sk. jauna veloceliņa izbūvi, prasības ielu uzturēšanai, apkures sistēmām u.c.
- **Trokšņu līmenis un vibrācijas**. Galvenie akustiskā trokšņa avoti Jūrmalā ir autotransports un dzelzceļš, t.sk. maģistrālās ielas un dzelzceļa līnijas Tornakalns-Tukums II apkārtnē, kur pārsvarā ir konstatēti trokšņu robežlielumu pārsniegumi no 5 līdz 25 dB. Plašāku teritoriju trokšņa robežlielumu pārsniegumi skar Majoros Lienes ielas, Jomas, ielas un Z. Meierovica prospektu apkārtnē. Jūrmalā ir arī klusie rajoni: Rīgas līča piekrastes joslā Majoros, Dzintaros, Bulduros, Lielupes austrumu daļā, Stirnuragā, Buļļuciemā, dabas parkā „Ragakāpa”, no Priedaines austrumu daļas līdz Vārnukrogam (kopā 1587 ha), kur katram trokšņa avotam trokšņa rādītāju vērtība ir mazāka par robežlielumu. Lidostas „Rīga” lidmašīnu trokšņa radītā ietekmes zona ir orientēta Mārupes pagasta un Bulļu salas (Rīgā) virzienā, taču kopumā tie pārsniedz tikai naktij noteiktos trokšņa robežlielumus. Pašlaik zināmājā Jūrmalā akustiskā diskomforta zonā Dzintaros un Dubultos ir plānota trokšņa līmeņa samazināšana no dzelzceļa, rekomendēta kustības

ātruma precizēšana un samazināšana, bet Bražuciemā rīcības plānā ietverta prettroksnā ekrānu. Trokšņu samazināšanas pasākumi plānoti arī citās diskomforta zonās, kurās notiek projektu izstrāde atbilstoši MK 29.04.2002. noteikumu Nr. 468 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 016-03 „Būvakustika”” prasībām. Lapmežciema virziens ir svarīgs no tranzīta kustības viedokļa – Kauguru apvedceļa izbūve novirzīs daļu satiksmes, kas dodas uz Rīgas līča Kurzemes piekrastes ciemiem, no Ķemeriem un vienlaikus netraucēs Kauguriem. TIAN sadaļa 3.8. Aizsardzība pret troksni nosaka prasības troksnā līmeņa noteikšanai un pasākumiem tā samazināšanai atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām robežvērtībām. Kopumā Jūrmalas TPG 2020 vērsti uz troksnā līmeņa mazināšanu.

- **Ainavas.** Jūrmalas TPG 2020 paredz saglabāt gan piekrastes ainavu, gan pilsētbūvniecības ainavu veidot ilgtspējīgu ainavu politiku. Plānojot jaunu attīstību pludmales tuvumā, pilsētas vārtos, upju krastos jāparedz tādas apbūves veidošana, kas nedegradētu ainavu ne fiziski, ne vizuāli (nebojātu skatus, neveidotu vizuālas barjeras). Teritorijas plānojums (ar grozījumiem) paredz nepieciešamību veikt vizuālās ietekmes analīzi (VIA) plānojot būvniecību noteiktās pilsētas daļās. Šī prasība lielākoties attiecas uz apbūvi, kuras apbūves augstums pārsniedz trīs stāvus. Tāpat ir noteiktas dažādas prasības pilsētbūvnieciskās ainavas saglabāšanai un veidošanai. Minētās prasības kopumā veicina ainavas veidošanu un uzlabos ainavas kvalitāti.
- **Dabas resursu aizsardzība.** Tā kā Jūrmala plāno attīstīties kā kūrortpilsēta, tam nepieciešams nodrošināt dabas resursu aizsardzību. Kā būtiskākos dabas resursus var definēt – svaigu gaisu, pludmali, kāpu joslu, mežus, minerālūdeņus un ārstnieciskās dūņas. TIAN noteiktās Dabas un apstādījumu teritorijas, prasības pludmaļu un piekrastes zonu izmantošanai, kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem „Dziedniecisko dūņu ieguves teritorija” (TIN11) noteikšana apbūvei, ko veido inženiertehniskā infrastruktūra, dziedniecisko dūņu reģenerācijai nepieciešamās būves un iekārtas, kopumā vērsta uz dabas resursu aizsardzību, racionālu un ilgtspējīgu apsaimniekošanu.
- **Dabas teritoriju aizsardzība un saglabāšana.** Jūrmalas TPG 2020 neskar īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, saglabājot līdzinējo statusu un konfigurāciju. Ar grozījumiem teritorijas plānojumā tiek ietverts jaunizveidotais ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Buļļu kāpa”. Tādējādi, kopumā esošais Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojums (ar grozījumiem) nodrošina aizsargājamo teritoriju aizsardzību un ilgtspējīgu apsaimniekošanu.
- **Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana.** Pilsētas teritorijā ir izveidojušās Eiropā un visā pasaulē unikālas dabas struktūras, atrodamas apdraudētas augu un dzīvnieku sugas. Kā būtiskākais uzdevums ir īpaši aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzība ārpus īpaši aizsargājamo dabas teritoriju robežām. Jūrmalas TPG 2020 definē un detalizē dabas aizsardzības prasības nosakot zonējumu Dabas un apstādījumu teritorija. Tajās ietverti tādi īpaši aizsargājamie biotopi kā „Mežainas piejūras kāpas”, Lielupes palieņu pļavas, Ķemeru parks u.c. Spēkā esošais Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojums (ar grozījumiem) tajā vērsti uz bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu pilsētas teritorijā.
- **Jūras erozijas riski** ir aktuāli praktiski visā Jūrmalas pilsētas Rīgas jūras līča piekrastē. Esošā teritorijas plānojuma īstenošanas laikā, labiekārtojot pludmales uzmanība tiek pievērsta iespējamajiem erozijas riskiem, izvēloties risinājumus, kas erozijas draudus mazina. Tai skaitā tiek veikta smilšu piebēršana un kārkuļu stādījumu izveidošana Kauguru pludmalē, kas ir viena no apdraudētākajām Jūrmalas pludmalēm un noslogotākajā pludmales daļā Majoros. TIAN ir ietverti nosacījumi krastmalas labiekāršanai, t.sk. pievēršot uzmanību erozijas riski novēršanai vai samazināšanai. Jūrmalas TPG 2020 TIAN 10. pielikums detalizē plānotās izejas uz pludmali, nobrauktuves un krasta stiprinājumus. Savukārt TIAN 9. pielikums ietver rekomendācijas inženiertehniskajiem risinājumiem pludmales kāpu un būvju nostiprināšanai. Jūrmalas TPG 2020 vērsti uz erozijas risku mazināšanu un pludmales ilgtspējīgu apsaimniekošanu.
- **Applūšanas riska teritorijas.** Grozījumu izstrādei tika saņemti vairāki priekšlikumi, kuros tiek ierosināts mainīt funkcionālo zonējumu atsevišķiem nekustamajiem īpašumiem, kas šobrīd iekļaujas spēkā esošā teritorijas plānojuma grafiskajā daļā attēlotajās applūstošajās teritorijās (ar applūšanas varbūtību 10 %).

Nemot vērā šobrīd publiski pieejamos LVGMC hidroloģiskos datus, Jūrmalas TPG 2020 grafiskajā daļā tika precizētas applūstošo teritoriju robežas gar Lielupi, Sloceni un Vēršupīti. Vienlaikus precizējumi tika veikti balstoties uz fizisko un juridisko personu iesniegtajām iepriekš minētās institūcijas izziņām par applūstamību konkrētos zemesgabalos. Līdz ar to daļa no priekšlikumiem tika atbalstīti, atsevišķos

zemesgabalos mainot funkcionālo zonējumu uz apbūves teritorijām. Pārskatu par veiktajām izmaiņām skatīt 9. tabulā.

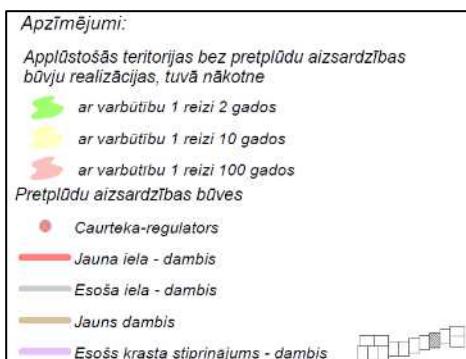
Līdzšinējā plānošanas periodā tika veikta izpēte un Lielupes lejteces plūsmas matemātiskā modelēšana projekta „Applūduma riska izpēte un prognozēšana Jūrmalas pilsētas teritorijā pie virszemes ūdensobjekta „Lielupe” un rekomendāciju izstrāde plūdu riska samazināšanai un teritorijas aizsardzībai” (2012. gads PAIC) (turpmāk tekstā un 9. tabulā – pētījums „Applūduma riska izpēte”).

Pētījuma „Applūduma riska izpēte” mērķis bija izveidot hidrodinamiskās modelēšanas sistēmu Jūrmalas pilsētas teritorijai ap ūdensobjektu Lielupe un ar tās paīdzību veikt applūstošo teritoriju aprēķinu dažādiem (gan pēc atkārtojamības, gan klimatiskajiem apstākļiem – mūsdienām un tuvajai nākotnei) plūdu scenārijiem. Ar izveidoto modelēšanas sistēmu tika (1) veikta ar klimata pārmaiņām saistīto hidroloģisko procesu izpēte un prognozēšana Jūrmalas pilsētā Lielupes upei pieguļošajās teritorijās, (2) noteiktas teritorijas Jūrmalas pilsētā, kas ir pakļautas applūšanas riskam, kā arī (3) izvērtēti piemērotākie risinājumi to aizsardzībai un modelēta šo risinājumu ietekme uz plūdu situācijām. Atbilstoši pētījuma rezultātiem, tika izstrādātas rekomendācijas plūdu riska samazināšanai un teritoriju aizsardzībai.

Tā kā pētījums tika izstrādāts vienlaicīgi ar Jūrmalas TP 2012, tad pētījumā piedāvātā pretplūdu aizsardzība tika saskaņota ar minētā plānojuma risinājumiem 2011./2012. gadā. Vairākos posmos dambju trases tika plānotas pa teritoriju izmantošanas veidu robežām, kas ne vienmēr ir optimālakais variants no hidrotehnikas viedokļa. Neskatos uz to, tika secināts, ka kopumā hidrotehniski šos dambjus ir iespējams izbūvēt piedāvātajā konfigurācijā, taču tehniskās projektēšanas stadijā katrs specifiskais mezgls būs jāizvērtē atsevišķi, lai ieprojektētu atbilstošus dambju ģeometriskos parametrus un nostiprinājumus.

Vides pārskata ietvaros tika vērtēti Jūrmalas TPG 2020 projektā atbalstītie grozījumi atsevišķos zemesgabalos, mainot funkcionālo zonējumu no „Dabas un apstādījumu teritorijas” uz apbūves teritorijām, ņemot vērā precizēto Lielupes aizsargjoslu un applūstošo teritoriju robežu gar Lielupi, kontekstā ar 2012. gadā izstrādāto pētījumu „Applūduma riska izpēte”.

9. tabulā iekļautie pētījuma „Applūduma riska izpēte” fragmenti ir no kartes „Tuva nākotne (2021.-2050. gads) bez pretplūdu aizsardzības būvju realizācijas”, kurā papildus attēlotas pētījumā ierosinātās pretplūdu aizsardzības būves. Kartes fragmentu apzīmējumi ir šādi:

Kopumā var secināt, ka visi Jūrmalas TPG 2020 projektā atbalstītie grozījumi ir veikti ņemot vērā plānojumā precizēto 10 % applūduma riska teritorijas robežu atbilstoši Aizsargjoslu likuma prasībām. Izvērtējot grozījumus kontekstā ar 2012. gadā izstrādāto pētījumu „Applūduma riska izpēte”, jāsecina, ka atsevišķos gadījumos nav ņemtas vērā pētījumā iekļautās prognozes vai 2012. gadā fiksētā situācija attiecībā uz teritoriju applūstamības risku pirms 2012. gada. Nosakot jaunas, apbūvei paredzētās funkcionālās zonas Lielupes krastā, ieteicams ņemt vērā Pētījumā ierosināto pretplūdu aizsardzības būvju izvietojumu, kā arī pašvaldībai izvērtēt iespējas nākotnē šādas būves ierīkot. Čāpi jāpievērš uzmanība teritorijām, kurās tiek prognozēts 10 % un biežāks applūduma risks, jo nevienā no šiem gadījumiem nav iespējama atsevišķu zemesgabalu pretplūdu aizsardzība, neveicot būtisku zemes līmeņa paaugstināšanu, kas savukārt būtiski var ietekmēt plūdu risku visā Jūrmalas pilsētas teritorijā kopumā.

9. tabula. Pārskats par veiktajiem grozījumiem līdz šim noteiktajās applūstošajās teritorijās

Grozījumu priekšlikuma teritorija (adrese/kadasters)	Grozījumi Jūrmalas TPG 2020 redakcijā	Grozījumu priekšlikuma teritorija Jūrmalas TPG 2020 Grafiskajā daļā	Grozījumu priekšlikuma teritorija projektā „Applūduma riska izpēte”	Komentārs par veiktajiem grozījumiem
Dzintari				
Turaidas iela 73A <u>1300 008 8923</u> Turaidas iela 73B <u>1300 008 8924</u> un Turaidas iela 73C <u>1300 008 8925</u> Turaidas iela 73D <u>1300 008 8926</u>	Papildus nēmts vērā arī iespējamais vējuaplūdu apdraudējums Dzintaru palieņu plavās un pie Turaidas ielas. Tā kā daļa no platības tomēr neaplūst, FZ grozīta uz DzS20 teritorijas daļai, kas neaplūst, bet pārējā saglabāts DA3, kur apbūve nav atļauta.			Grozījumi veikti pamatojoties uz precizēto 10 % applūduma riska teritorijas robežu (papildus nēmot vērā arī 10% vējuaplūdus), kā Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritoriju nosakot tikai zemes vienību dajas, kuras šobrīd neatrodas Lielupes aizsargjoslā. Tomēr ilgtermiņā applūšanas risks šajās zemes vienībās palielināsies (10 % applūšanas riska zona būtiski palielinās) un jau tuvā nākotnē iespējams būs nepieciešama pretplūdu aizsardzības būvju izbūve.
Druviems				
Druvciems 1120 <u>1300 013 1120</u>	Applūstošās teritorijas robeža gar Lielupi TPG Grafiskajā daļā precizēta vienlaicīgi ar blakus zemesgabaliem, izmantojot publiski pieejamos datus.			Grozījumi veikti pamatojoties uz precizēto 10 % applūduma riska teritorijas robežu, kā Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritoriju nosakot tikai zemes vienības daļu, kas šobrīd neatrodas Lielupes aizsargjoslā. Tomēr ilgtermiņā applūšanas risks šajā zemes vienībā palielināsies (10 % applūšanas riska zona palielinās) un, lai realizētu apbūvi, jāveic zemes līmeņa paaugstināšana un jau tuvā nākotnē būs nepieciešama pretplūdu aizsardzības būvju izbūve.

VIDES PĀRSKATS
JŪRMALAS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪJUMIEM 2020

Druvciems 1201 <u>1300 013 1201</u> Druvciems 1203 <u>1300 013 1203</u>	FZ grozīta uz JC13 zemesgabalu daļām, kas neapplūst, bet pārējās saglabāts DA3.	 	<p>Grozījumi veikti pamatojoties uz precizēto 10 % applūduma riska teritorijas robežu, kā Jauktas centra apbūves teritoriju nosakot tikai zemes vienību daļas, kas šobrīd neatrodas Lielupes aizsargjoslā, nemot vērā vislielāko riska zonas attālumu no Lielupes. Tomēr ilgtermiņā applūšanas risks šajās zemes vienībās palielināsies, t.sk. applūšanas risks reizi 2 gados, un, lai realizētu apbūvi, jāveic zemes līmeņa paaugstināšana. Jau tuvā nākotnē būs nepieciešama pretplūdu aizsardzības būvju izbūve.</p>
Valteri			
Ganu iela 2 <u>1300 015 3348</u> Ganu iela 4 <u>1300 015 3349</u> Slokas iela 107 <u>1300 015 3306</u> Slokas iela 107A <u>1300 015 3347</u>	Precizējot applūstošās teritorijas robežu, FZ grozīta uz DzS11.	 	<p>Grozījumi veikti pamatojoties uz precizēto 10 % applūduma riska teritorijas robežu, visā kvartālā nosakot Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritoriju. Lai arī ilgtermiņā applūšanas risks Lielupes krastā palielināsies, tomēr šajā kvartālā tas nepārsniegs 1 % robežas. Līdz ar to, šī kvartāla aizsardzībai nebūs nepieciešama pretplūdu aizsardzības būvju izbūve.</p>
Lūšu iela 6 <u>1300 015 3332</u> Lūšu iela 8 <u>1300 015 3333</u>	Precizējot applūstošās teritorijas robežu, FZ grozīta uz DzS12 zemesgabala daļai, kas neapplūst, bet pārējā saglabāts DA3, kur apbūve nav atļauta.	 	<p>Grozījumi veikti pamatojoties uz precizēto 10 % applūduma riska teritorijas robežu, kā Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritoriju nosakot tikai zemes vienību daļas, apbūves līniju saskaņojot ar blakus esošo zemes vienību. Risinājums atbilst sākotnēji izstrādātam teritorijas detālplānojumam, kas bija par pamatu teritorijas attīstībai. Nemot vērā, ka jau vēsturiski teritorijas daļa gar Lielupi atradās augstāk par vidusdaļu, tuvākajā nākotnē nebūs nepieciešama pretplūdu aizsardzības būvju izbūve.</p>

Krastciems			
Rītupes iela 1B <u>1300 018 1916</u> Rītupes iela 1C <u>1300 018 1917</u> Sienāžu iela 1 <u>1300 018 2213</u> Sienāžu iela 3 <u>1300 018 2212</u> Sienāžu iela 5 <u>1300 018 2211</u> Sienāžu iela 7 <u>1300 018 2210</u> Skudru iela 1 <u>1300 018 2209</u> Skudru iela 3 <u>1300 018 2208</u> Skudru iela 5 <u>1300 018 2207</u> Skudru iela 7 <u>1300 018 2206</u> Oļu iela 5 <u>1300 018 0011</u>	Precizējot applūstošās teritorijas robežu, FZ grozīta uz DzS11.		
Grozījumi veikti pamatojoties uz precizēto 10% applūduma riska teritorijas robežu, kā Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritoriju nosakot zemes reformas laikā izveidotos apbūves zemes gabalus starp Oļu, Skudru un Sienāžu ielām. Lai arī ilgtermiņā applūšanas risks Lielupes krastā palielināsies, tomēr apbūves kvartālos starp Rītupes un Sienāžu ielām tas nepārsniegs 1% robežas. Līdz ar to, šo kvartālu aizsardzībai nebūs nepieciešama pretplūdu aizsardzības būvju izbūve.			
Atšķirīga situācija ir kvartālā starp Sienāžu ielu Lielupi, kur applūšanas risks būtiski palielināsies (gan 10 % applūšanas riska zona, gan applūšanas risks reizi 2 gados) un lai realizētu apbūvi šajā kvartālā, jāveic zemes līmeņa paaugstināšana un jau tuvā nākotnē būs nepieciešama pretplūdu aizsardzības būvju izbūve.			
Brankciems			
Griķu iela 2 <u>1300 023 0608</u>	Precizējot applūstošās teritorijas robežu, FZ grozīta uz DzS17 zemesgabala neapplūstošajā teritorijas daļā.		
Grozījumi veikti pamatojoties uz precizēto 10 % applūduma riska teritorijas robežu, kā Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritoriju nosakot zemes vienības daļu, kas šobrīd neatrodas Lielupes aizsargjoslā, un saskaņā ar saņemto informāciju – neapplūst. 2012. gada pētījumā visā zemes gabala platībā tika noteikts 10 % applūšanas risks, t.sk. daļā ar varbūtību – reizi 2 gados. Visa zemesgabala teritorija tika prognozēta kā applūstoša reizi 2 gados.			

9. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

■ Tiešās un netiešās ietekmes

Tiešās ietekmes ir tādas izmaiņas vidē, kas iedarbojas uz vidi tieši un nepastarpināti, piemēram, piesārņojums, emisijas novadot vidē, mežu izciršana u.c.

Netiešās ietekmes veidojas mijiedarbības starp vidi un tiešām ietekmēm rezultātā, piemēram, skābo lietu veidošanās rūpnieciskos izmešus ievadot atmosfērā.

■ Īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaičīgās ietekmes

Īslaicīgās ietekmes rada visa veida būvniecība un pārbūve, transporta infrastruktūras (ceļu, dzelzceļu) paplašināšana, dažāda veida inženiertehnisko komunikāciju ierīkošana, it sevišķi, ja darbība tiek veikta cilvēka darbības neizmainītā vidē.

Šādas darbības izraisa relatīvi īslaicīgu traucējumu un pēc to pabeigšanas nerodas būtiski pēcefekti, ja vien darbības ir veiktas atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Galvenās ietekmes ir zemsedzes bojāumi, troksnis, putekļu emisijas, atkritumu koncentrēšanās vienuviet. Ietekmi var mazināt lokalizējot īslaicīgo piesārņojumu. Par īslaicīgu ietekmi uz vidi var uzskatīt arī apmeklētāju skaita sezonālās svārstības, kas rodas pateicoties tūrismam un rekreācijai. Katrā noteiktā gadījumā ir jāizvērtē, vai īslaicīgās ietekmes rezultātā netiek iznīcinātas sugas vai biotopi.

Vidēji ilga un ilglaičīga ietekme ir saistīta ar zemes transformāciju no viena zemes izmantošanas mērķa citā, ūdensobjektu morfoloģijas izmaiņām (upju taisnošana, dambju ierīkošana).

Plānošanas dokumentā ietverto uzdevumu īstenošanā konsekventi jāievēro normatīvo aktu izvirzīto nosacījumu ievērošana, pretējā gadījumā īslaicīgās un vidēji ilgās ietekmes var pārvērsties ilglaičīgajās ietekmēs. Tieši ilglaičīgās ietekmes var atstāt būtiskāko ietekmi uz cilvēku veselību, ainavu, saimnieciskās darbības iespējamību teritorijā.

■ Summārās (kumulatīvās) ietekmes

Summārās ietekmes uz vidi ir ietekmu kopums, kurš rodas īstenojot plānošanas dokumentā paredzētās darbības visā plānošanas perioda laikā.

SIVN laikā tiek detalizētas problēmsituācijas teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var ietekmēt. Īpaša vērība pievērsta teritorijām ar paaugstinātu antropogēno slodzi (dažāda veida apbūves teritorijas, piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas, pazemes ūdens atradnes un to aizsargjoslas, derīgo izrakteņu atradnes), kā arī pret antropogēno slodzi jutīgas teritorijas – virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas, meža teritorijas, apstādījumu un rekreācijas teritorijas.

APBŪVES TERITORIJAS

Apbūves teritoriju noteikšana ir viens no svarīgākajiem teritorijas plānošanas uzdevumiem. Neplānota būvniecības attīstība veicina haotisku teritorijas attīstību, kā arī negatīvi ietekmē apkārtējo vidi. Apbūves platībām ir jābūt koncentrētām, jo atvieglo pašvaldības un valsts iestāžu iespējas nodrošināt iedzīvotājus ar nepieciešamajiem pakalpojumiem, jaup daudz efektīvāk sakārtot un uzlabot attīstītas sabiedrības dzīvei nepieciešamo atkritumsaimniecības un ūdenssaimniecības infrastruktūru, nodrošinājumu ar ceļu un inženiertehnisko infrastruktūru u.c.

Novērtējumā tika skatīta Jūrmalas TPG 2020 Grafiskās daļas karte „Funkcionālais zonējums, apgrūtinājumi un aprobežojumi”, kurā attēlotā informācija norāda galvenokārt uz plānoto izmantošanu un aprobežojumiem, un tur iezīmētās aizsargjoslas norāda uz normatīvajos aktos noteiktiem aprobežojumiem dažādām darbībām.

Teritorijas plānojuma tiešā ietekme uz vidi visvairāk saistīta ar zemes izmantošanas veidu maiņu un, pirmkārt, jau ar apbūves teritoriju paplašināšanu. Izvērtējot Jūrmalas TPG 2020 salīdzinājumā ar Jūrmalas pilsētas teritorijas pamatk dokumentu no 2012. gada (t.sk. ar 2016. gada grozījumiem), konstatēts, ka jaunas apbūves teritorijas plānotas salīdzinoši nelielā apjomā un uzmanība pievērsta atbilstošas

infrastruktūras nepieciešamībai, iepriekš plānoto izmantošanas veidu un apbūves parametru pārskatīšanai. Tādējādi 2020. gada grozījumu ietvaros pārskatītas ielu kategorijas atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, atsevišķos gadījumos precizētas esošo ielu un piebraucamo ceļu sarkanās līnijas, pārskatītas līdz šim noteiktā funkcionālā zonējuma apakšzonas un tajās ietvertās prasības attiecībā uz apbūves parametriem un atļautajiem teritorijas izmantošanas veidiem. 2018. gadā ir veikti grozījumi MK 14.10.2014. noteikumos Nr. 628, kas nosaka gadījumus, kad pirms plānotās attīstības ieceres īstenošanas obligāti jāveic detālplānojuma izstrādi. Nemot to vērā, Jūrmalas TPG 2020, papildus normatīvos noteiktajam, pārskatīti un precizēti gadījumi, kad obligāti izstrādājams detālplānojums. TIAN izveidota jauna nodaļa, kas papildināta ar prasībām gadījumiem, kad ir jāizstrādā lokālplānojums. Minētie un citi Jūrmalas TPG 2020 ietvertie risinājumi saistībā ar apbūvi un nosacījumiem jaunas apbūves veidošanai rada būtisku pozitīvu ietekmi uz vidi.

Savrupmāju apbūves teritorija (DzS) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju savrupam dzīvesveidam, paredzot atbilstošu infrastruktūru, un kuras galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju un vasarnīcu apbūve.

Atbilstoši esošajai apbūvei un vēsturiskajām apbūves tradīcijām kopumā ir noteiktas 23 apakšzonas, kurās TIAN ietvertais regulējums galvenokārt nosaka atšķirīgas minimālās jaunveidojamu zemesgabalu platības, apbūves blīvumu, papildizmantošanas veidus, kā arī definē atšķirīgu pielaujamo apbūves intensitāti, apbūves augstumu, stāvu skaitu, minimālo brīvās zālās teritorijas rādītājs.

Ar Jūrmalas TPG 2020 Savrupmāju apbūves teritoriju platība tiek palielināta par ~4,8 ha. Pārsvarā gadījumu tas veikts nemot vērā esošu apbūvi un precizējot robežas. Atsevišķas jaunas savrupmāju apbūves teritorijas noteiktas Lielupes krastā (Dzintaros, Druvciemā, Krastciemā u.c.), precizējot Lielupes applūstošo teritoriju robežas. Jaunas apbūves veidošanai noteiktas prasības, kas ietver arī vides aizsardzības prasības, t.sk. atbilstošas infrastruktūras izveidi, atsevišķos gadījumos nosakot nepieciešamību izstrādāt detālplānojumus.

Īstenojot Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumu līdz šim nav konstatētas būtiskas vides problēmas savrupmāju apbūves teritorijās. Nozīmīgākās ir noteikūdeņu apsaimniekošanas un ūdensapgādes risinājumi vēsturiskajās apbūves teritorijās, kā arī tas, ka dažviet tās izveidotas neveicot teritorijas padziļinātu inženierģeoloģisko izpēti un neīstenojot nepieciešamos meliorācijas pasākumus. TIAN ietver būtisku informatīvo materiālu un prasības (t.sk. vides aizsardzībai un inženiertehniskās apgādes infrastruktūrai), kas ievērojamas veidojot jaunu apbūvi vai pārbūvējot esošo. Tas nozīmē, ka Jūrmalas TPG 2020 atstās neutrālu vai ilglaicīgu pozitīvu ietekmi teritorijās, kas noteiktas par savrupmāju apbūves teritorijām.

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM) ir funkcionālā zona ar apbūvi līdz trijiem stāviem, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru. Ievērojot vēsturiskās apbūves tradīcijas, esošo infrastruktūru, vides stāvokli u.c. aspektus. Kopumā noteiktas piecas Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas apakšzonas. Katrā no tām noteikti atšķirīgi teritorijas papildizmantošanas veidi un apbūves parametri.

Visās zonās ir analogs teritorijas iespējamās izmantošanas definējums: Savrupmāju apbūve: dzīvojamā apbūve, ko veido savrupmājas (brīvi stāvošas individuālās dzīvojamās mājas), dvīņu mājas (divas bloķetas, arhitektoniski vienotas un simetriskas individuālās dzīvojamās mājas ar identisku plānojumu) un divu dzīvokļu mājas – brīvi stāvošas vai savienotas (dvīņu, rindu vai sekciju tipa) dzīvojamās mājas ar divām dzīvojamo telpu grupām, ietverot nepieciešamās palīgbūves un labiekārtojumu; Rindu māju apbūve.

Atsevišķos gadījumos pieļaujot arī Daudzdzīvokļu māju apbūvi: triju vai vairāku dzīvokļu mājas – brīvi stāvošas vai savienotas (rindu vai sekciju tipa) dzīvojamās mājas ar trijām vai vairākām dzīvojamo telpu grupām.

Samērā plašs ir atļautās papildizmantošanas veidu klāsts, kas galvenokārt saistīts ar tirdzniecības un sabiedrisko pakalpojumu objektiem, sociālās aprūpes, atpūtas, sporta un izglītības objektiem un veselības aprūpes objektiem. Papildizmantošana neietver ražošanas objektus.

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas faktiski ir saglabātas iepriekšējos apjomos, tikai precizējot funkcionālo zonējumu atbilstoši esošajai apbūvei atsevišķos zemesgabalošos (piemēram, esoša rindu māju apbūve Dzintaros un Slokā, un esoša mazstāvu daudzdzīvokļu māju apbūve Lielupē), detalizējot un precizējot apbūves nosacījumus un atļautos papildizmantošanas veidus. Līdz šim, īstenojot Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumu nav konstatētas būtiskas vides problēmas mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās.

Ievērojot TIAN ietvertās prasības un normatīvajos aktos noteiktās prasības, nav prognozējama būtiska negatīva ietekme uz vidi īstenojot šis apbūves.

Īslaicīgas negatīvas ietekmes var radīt jaunu ēku vai infrastruktūras objektu būvniecība. TIAN ietver būtisku informatīvo materiālu un prasības (t.sk. vides aizsardzībai un inženiertehniskās apgādes infrastruktūrai), kas ievērojamas veidojot jaunu apbūvi vai rekonstruejot esošo. Tādējādi Jūrmalas TPG 2020 atstās neitrālu vai ilglaicīgu pozitīvu ietekmi teritorijās, kas noteiktas par Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijām.

Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzD) ir funkcionālā zona ar apbūvi no četriem un vairāk stāviem, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi: Rindu māju apbūve, Daudzdzīvokļu māju apbūve.

Ir noteikts samērā plašs atļautās teritorijas papildizmantošanas veidu spektrs, kas ietver kā biroju, valsts un pašvaldības pakalpojumu objektu, tirdzniecības un sabiedrisko pakalpojumu objektu, kultūras iestāžu, sporta un izglītības objektu, veselības aizsardzības un sociālās aprūpes iestāžu objektus, labiekārtotu publisko ārtelpu un publisko ārtelpu bez labiekārtojuma.

Ar Jūrmalas TPG 2020 netiek mainītas šīs funkcionālās zonas robežas un platība. Detalizējot esošo apbūvi un plānoto ir noteiktas sešas apakšzonus ar atšķirīgiem apbūves parametriem un detalizētu atļauto papildizmantošanu. Kā arī noteikts, ka daudzstāvu daudzdzīvokļu mājas būvniecības ieceres sastāvā ietver sociālās infrastruktūras nodrošinājuma novērtējumu.

Īstenojot Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumu līdz šim nav konstatētas būtiskas negatīvas ietekmes uz vidi teritorijās, kuru zonējums noteikts par Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju.

Ievērojot TIAN ietvertās prasības un normatīvajos aktos noteiktās prasības, nav prognozējama būtiska negatīva ietekme uz vidi arī turpmāk šajās apbūves zonās.

Īslaicīgas negatīvas ietekmes var radīt jaunu ēku vai infrastruktūras objektu būvniecība vai pārbūve. TIAN ietver būtisku informatīvo materiālu un prasības (t.sk. vides aizsardzībai un inženiertehniskās apgādes infrastruktūrai), kas ievērojamas veidojot jaunu apbūvi vai pārbūvējot esošo. Jūrmalas TPG 2020 atstās neitrālu vai ilglaicīgu pozitīvu ietekmi teritorijās, kas noteiktas par Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijām.

Publiskās apbūves teritorija (P) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu gan komerciālu, gan nekomerciālu publiskā rakstura iestāžu un objektu izvietošanu, paredzot atbilstošu infrastruktūru. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi: Biroju ēku apbūve, Tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve, Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, Kultūras iestāžu apbūve, Sporta ēku un būvju apbūve, Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve, Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve, Veselības aizsardzības iestāžu apbūve, Sociālās aprūpes iestāžu apbūve, Relīģisko organizāciju ēku apbūve, kā arī Labiekārtota publiskā ārtelpa, izņemot kapsētas un dzīvnieku kapsētas.

Jūrmalas TPG 2020 nenosaka jaunas publiskās apbūves teritorijas, bet tikai paplašina divas esošās Publiskās apbūves teritorijas (P8) – Slokas stadiona attīstībai Slokā un Vaivaru pamatskolas un Vaivaru rehabilitācijas centra attīstībai Vaivaros. Līdz ar to ir precizētas šīs funkcionālās zonas robežas un tā detalizēta apakšzonās ar atšķirīgiem apbūves parametriem un papildus prasībām, izstrādāt detālplānojumus. Kopumā noteiktas 65 atsevišķas publiskās apbūves apakšzonus. To atšķirības veidojušās vēsturiski un šajos teritorijas plānojuma grozījumos veikta apkopošana un prasību detalizācija.

Īstenojot Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumu, līdz šim nav konstatētas būtiskas negatīvas ietekmes uz vidi teritorijās, kuru zonējums noteikts par Publiskās apbūves teritorijām.

Ievērojot TIAN ietvertās prasības un normatīvajos aktos noteiktās prasības, nav prognozējama būtiska negatīva ietekme uz vidi arī turpmāk šajās apbūves zonās.

Īslaicīgas negatīvas ietekmes var radīt jaunu ēku vai infrastruktūras objektu būvniecība vai pārbūve. TIAN ietver būtisku informatīvo materiālu un prasības (t.sk. vides aizsardzībai un inženiertehniskās apgādes infrastruktūrai), kas ievērojamas veidojot jaunu apbūvi vai pārbūvējot esošo. Jūrmalas TPG 2020 atstās neitrālu vai ilglaicīgu pozitīvu ietekmi teritorijās, kas noteiktas par Publiskās apbūves teritorijām.

Jaukta centra apbūves teritorija (JC) ir funkcionālā zona, ko nosaka teritorijai, kurā vēsturiski ir izveidojies plašs jauktu izmantošanu spektrs vai, kas kalpo kā pilsētas, ciema vai apkaimes centrs, kā arī apbūves teritorijās, ko plānots attīstīt par šādiem centriem. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ietver plašu spektru, kā publiskās apbūves, tā dzīvojamās apbūves iespējas.

Kopumā, izstrādājot Jūrmalas TPG 2020 un izvērtējot vēsturiski izveidoto centra apbūves teritoriju funkcijas, kā arī analizējot spēkā esošajos pilsētas attīstības plānošanas dokumentos noteiktos attīstības virzienus, ir noteiktas 63 Jauktas centra apbūves teritoriju funkcionālās apakšzonas. Tajās noteikti atšķirīgi apbūves parametri, teritorijas galvenie un papildizmantošanas veidi, kā arī definētas atsevišķas specifiskas prasības, t.sk. nosakot gadījumus, kad nepieciešama detālplānojumu izstrāde attīstot kādu no funkcijām vai veidojot jaunus apbūves objektus.

Jaunas jaukta centra apbūves teritorijas statuss noteikts daļai no bijušās Slokas papīrfabrikas teritorijas ar indeksu JC67. Šajā teritorijā sākotnēji veicama vidi degradējošo objektu likvidācija un teritorijas revitalizācija. Atsevišķos gadījumos Rūpnieciskās apbūves zonējuma teritorijām mainīts statuss uz jauktas centra apbūves teritoriju. Jaukta centra apbūves teritorija ar indeksu JC67 izveidota no jauna un atšķirībā no citām šajā funkcionālajā zonā noteiktajām funkcionālajām apakšzonām, JC67 nav atļauta dzīvojamās apbūves attīstība, bet ir pieļaujams attīstīt vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūvi.

Otra no jauna izveidotā Jauktas centra apbūves teritorijas funkcionālā apakšzona ir JC66, kas noteikta tikai dalai no Bulduru dārzkopības vidusskolas saimnieciski izmantojamai teritorijai Bulduros, papildinot esošo izmantošanu ar vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūvi.

Kopā no Rūpnieciskās apbūves teritorijas uz Jauktas centra apbūves teritoriju zonējums mainīts Dubultos – ~2,4 ha; Slokā – ~3 ha; Ķemeros – ~2 ha. Kopējā teritorijas platība, kurai mainīts zonējums – ~35 ha.

Nemot vērā to, ka Jūrmalā nav un netiek attīstīta rūpnieciskā ražošana, pozitīvi vērtējama bijušo rūpniecības teritoriju revitalizācija un izmantošana citos nolūkos. It īpaši tas attiecināms uz bijušās Slokas papīrfabrikas teritoriju, tās revitalizācija atstās būtisku labvēlīgu ietekmi uz vidi, ainavu, kā arī mazinās potenciālus piesārņojuma draudus degradētajā teritorijā.

Rūpnieciskās apbūves teritorija (R) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru.

Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir Vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve, Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve, Inženiertehniskā infrastruktūra, Transporta apkalpojošā infrastruktūra, Noliktavu apbūve, Energoapgādes uzņēmumu apbūve.

Kā papildizmantošana tiek definēta Biroju ēku apbūve, Tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve, Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve.

Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve (13002) atļauta tikai zonā R1 Slokā, kur vēsturiski atrodas rūpniecības uzņēmumi. Tai pat laikā visā pilsētas teritorijā ir aizliegts veidot karjerus būvmateriālu un melnzemes iegūšanai, kā arī veikt rūpniecisko ražošanu, kam nepieciešama A kategorijas piesārņojošas darbības atļauja, izņemot energoapgādes uzņēmumus.

Rūpnieciskās apbūves teritorijas ir noteiktas to vēsturiskajās atrašanās vietās, galvenokārt Slokā. Teritorijas plānojuma grozījumi, izvērtējot esošo situāciju un plānoto attīstību, nosaka divas rūpnieciskās apbūves apakšzonas, kas atšķiras ar atļauto izmantošanu un papildizmantošanas veidiem.

Rūpnieciskās apbūves teritorija ir būtiski samazināta, salīdzinot ar šobrīd spēkā esošo teritorijas plānojumu. Šādai zonējuma un teritorijas izmantošanas veidu maiņai ir būtiska pozitīva ilglaicīga ietekme uz vidi.

Transporta infrastruktūras teritorija (TR). Jūrmalas TPG 2020 nosaka 5 atšķirīgus transporta infrastruktūras teritorijas zonējumus.

Transporta infrastruktūras teritorija (TR1) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu visu veidu sauszemes autotransporta transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamo infrastruktūru.

Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir Inženiertehniskā infrastruktūra: virszemes un pazemes inženierkomunikācijas un inženiertīkli, siltumenerģijas, elektroenerģijas, gāzes, elektronisko sakaru, ūdens, naftas produktu un citu resursu pārvadei, uzglabāšanai, sadalei un pievadei, ietverot aprīkojumu, iekārtas, ierīces un citas darbībai nepieciešamās būves (piemēram, cauruļvadi un kabeļi).

Transporta lineārā infrastruktūra: autoceļi, ielas un citas kompleksas transporta inženierbūves, tai skaitā tilti, estakādes, tuneli un citas līdzīgas būves, kas veido lineāru transporta infrastruktūru.

Transporta apkalpojošā infrastruktūra: Ēkas sauszemes, gaisa un ūdens satiksmes pakalpojumu nodrošināšanai, t.sk. atsevišķi iekārtotas atklātās autostāvvietas un velostāvvietas.

Kopumā transporta infrastruktūras teritorijas zonējums atbilst šobrīd spēkā esošajā transporta infrastruktūras teritorijām.

Plānota jauna gājēju iela – Kauguru parka gājēju ceļš, posmā no Mazās Nometņu ielas līdz Telšu ielai, kur galvenās funkcijas ir gājēju un velosipēdistu tranzīta satiksme, piekļūšana parkam un sabiedriskā objekta teritorijai P8, kā arī īslaicīga atpūta. Velosipēdu ceļš iekļaujas pilsētas kopējā veloceļu tīklā un kalpo galvenokārt kā lietišķais velosipēdu ceļš.

Jauna veloceliņa un gājēju ielas izveidei ir prognozējama nebūtiska īslaicīga, negatīva ietekme uz vidi būvniecības laikā, ko iespējams minimizēt organizējot būvdarbus videi draudzīgā veidā, kā arī ievērojot visas TIAN un normatīvajos aktos ietvertās prasības. Turpmākajā veloceliņa un gājēju ielas izveidei ir būtiska, ilglaicīga pozitīva ietekme uz vidi, jo rada iespējas paplašināt velosipēda izmantošanu ikdienā, tādējādi samazinot autotransporta slodzi.

Transporta infrastruktūras teritorija (TR2) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu dzelzceļa infrastruktūras darbību un attīstību. Satiksmes infrastruktūras objektu attīstībai nepieciešamā teritorija TIN72 ietver plānoto valsts galveno, reģionālas vai vietējas nozīmes autoceļu attīstībai nepieciešamo teritoriju, t.sk. perspektīvo B un C kategorijas grupu ielu attīstībai nepieciešamo teritoriju. Transporta infrastruktūras attīstībai ir prognozējama nebūtiska īslaicīga, negatīva ietekme uz vidi būvniecības laikā, ko iespējams minimizējot būvdarbus videi draudzīgā veidā, kā arī ievērojot visas TIAN un normatīvajos aktos ietvertās prasības. Tai pat laikā mazinot sastrēgumus un uzlabojot ielu/ceļu segumu iespējams samazināt negatīvo ietekmi uz gaisa kvalitāti pilsētā.

Transporta infrastruktūras teritorija (TR3) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu ūdens un sauszemes transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamo infrastruktūru Lielupes krastmalā. Šajā zonā ar Jūrmalas TPG 2020 nav veiktas izmaiņas attiecībā pret teritorijas plānojuma pamatdokumentu.

Transporta infrastruktūras teritorija (TR4) ir funkcionālā zona, ko nosaka, ūdens un sauszemes transportlīdzekļu un gājēju satiksmei nepieciešamo infrastruktūru Lielupes ostā un krastmalā, kā arī, lai nodrošinātu Lielupes ostas uzņēmumu darbību un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un inženiertehnisko apgādi. Šajā zonā nav veiktas izmaiņas attiecībā pret teritorijas plānojuma pamatdokumentu.

Transporta infrastruktūras teritorija (TR5) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu visu veidu transportlīdzekļu satiksmei un apkalpei nepieciešamo infrastruktūru, un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un inženiertehnisko apgādi. Šī apakšzona ir izveidota no jauna, nodrošinot iespēju teritorijā attīstīt tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūvi, t.sk. degvielas uzpildes stacijas un automobiļu un motociklu apkopes uzņēmumus, izņemot ražošanas objektus.

Jaunā funkcionālā apakšzona TR5 Jūrmalas TPG 2020 piemērota atsevišķām zemes vienībām vai to daļām, kurās atrodas esošas degvielas uzpildes stacijas.

Jūrmalas TPG 2020 atstās neitrālu ietekmi teritorijās, kas noteiktas par Transporta infrastruktūras teritorijām (TR).

Tehniskās apbūves teritorija (TA) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izbūvei, uzturēšanai, funkcionēšanai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un transporta infrastruktūru.

Ir noteiktas trīs tehniskās apbūves teritorijas apakšzonas.

TA1 teritorijas izmantošanas veids – Inženiertehniskā infrastruktūra, Transporta apkalpojošā infrastruktūra, t.sk. ēkas sauszemes, gaisa un ūdens satiksmes pakalpojumu nodrošināšanai, t.sk. garāžas, atsevišķi iekārtotas atklātās autostāvvietas, stāvparki un daudzstāvu autostāvvietas.

TA2 teritorijas izmantošanas veids – Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve, Energoapgādes uzņēmumu apbūve: enerģijas ražošanas un energoapgādes uzņēmumu apbūve.

TA3 teritorijas izmantošanas veids Inženiertehniskā infrastruktūra: apbūve, ko veido inženiertehniskā infrastruktūra, dziedniecisko dūnu reģenerācijai nepieciešamās būves un iekārtas.

Jūrmalas TPG 2020 nemaina tehniskās apbūves teritoriju platības vai atļauto izmantošanu.

DABAS TERITORIJAS

Dabas un apstādījumu teritorija (DA) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves. Izvērtējot līdzšinējo pieredzi dabas teritoriju apsaimniekošanā un izmantošanā, atsevišķu teritoriju specifiskas aizsardzības nepieciešamību u.c. faktorus, ar Jūrmalas TPG 2020 noteiktas astoņas apakšzonas. Veiktie grozījumi vērsti uz Dabas teritoriju pilnvērtīgu apsaimniekošanu, ilgtspējīgu izmantošanu, aizsargājot dabas vērtības un nodrošinot to saglabāšanu.

No jauna noteikta **Dabas un apstādījumu teritorija (DA9, pilnveidotajā redakcijā mainīts no DA7)**, kas paredzēta kapsētu ierīkošanai un uzturēšanai, kā arī piemītas vietu uzturēšanai. Teritorijā atļauta apbedījumu ierīkošana, ar šo funkciju saistītais labiekārtojums, apstādījumi un būves. Spēkā esošajā plānojumā esošās kapsētu teritorijas ir noteiktas kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN16), kas pēc būtības neatbilst spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, kas paredz kapsētas kā vienu no atļautajiem galvenās izmantošanas veidiem Dabas un apstādījumu teritorijās.

Jūrmalas TPG 2020 nemaina esošo kapsētu apbūves teritoriju platības vai atļauto izmantošanu pēc būtības.

Daļēji no jauna noteikta arī **Dabas un apstādījumu teritorija (DA8)**, kas paredzēta vēsturiskā Ķemeru parka saglabāšanai un uzturēšanai. Arī šī funkcionālā apakšzona pēc būtības nemaina esošā vēsturiskā Ķemeru parka teritoriju vai atļauto izmantošanu, jo funkcionālā apakšzona noteikta spēkā esošajā plānojumā noteiktās teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN14) vietā.

Lauksaimniecības teritorija (L) ir funkcionālā zona, ko nosaka lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes, kā resursa, racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visa veida lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir Viensētu apbūve un Lauksaimnieciska izmantošana.

Pilsētā lauksaimniecības zemu platības ir salīdzinoši nelielas, galvenokārt izvietotas Brankciemā – Jāņupītes poldera teritorijā, Bažciemā, Kūdrā un Dzintaros – mazdārziņi. Pārsvarā tās ir izmantotas dārziņu ierīkošanai ar un bez dārza mājām. TIAN nosaka trīs atšķirīgas lauksaimniecības zemu apakšzonas, kur L2 ir mazdārziņu teritorija ar dārza māju apbūvi, bet L3 ir atļauta dārziņu ierīkošana bez apbūves (jauna funkcionālā apakšzona Dzintaros). Jūrmalas TPG 2020 būtiski nemaina lauksaimniecības zemu platības, saglabājot gan esošās lauksaimniecības zemes, gan arī mazdārziņus, tādējādi nodrošinot ilgtspējīgu

lauksaimniecības zemju apsaimniekošanu un izmantošanu, minimizējot riskus, ka tās tiek pārvērstas par apbūves teritorijām.

Ūdeņu teritorija (Ū) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai izplānotu un nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu ūdeņu resursu izmantošanu saimnieciskai darbībai, transportam, rekreācijai un vides aizsardzībai. Jūrmalas pilsētā ir plašas ūdeņu teritorijas ar būtiski atšķirīgu izmantošanu.

TIAN noteikts, ka:

- Ūdeņu teritorijā, kas robežojas ar Priedaines tiltu Lielupes augštecē no tilta, attīstības pirmajā kārtā izbūvē ūdenssporta infrastruktūru (airēšanas sporta bāzi).
- Atļauto izmantošanu Lielupē veic atbilstoši prasībām, kas noteiktas atsevišķos pašvaldības saistošajos noteikumos.
- Ūdensobjektos Ķemeru nacionālajā parkā atļautas vienīgi darbības, saskaņā ar spēkā esošo vides aizsardzības jomas normatīvo aktu prasībām.

Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā un tā grozījumos ietvertās prasības vērstas uz ūdens teritoriju ilgtspējīgu apsaimniekošanu un izmantošanu. Prasību ievērošana samazina antropogēno slodzi uz virszemes ūdeņiem pilsētas teritorijā.

TERITORIJAS AR ĪPAŠIEM NOSACĪJUMIEM (TIN) Jūrmalas TPG 2020 kopumā definētas 14 teritorijas ar īpašiem nosacījumiem. Galvenokārt tās nodrošina dabas un vides aizsardzības jautājumu ilgtspējīgu risinājumu. Teritorijas ar īpašiem nosacījumiem noteiktas:

- Dziedniecisko dūņu ieguves teritorijas (TIN11), kas paredzētas balneoloģisko resursu ieguvei un atjaunošanai.
- Pludmales apkalpes teritorijas (TIN15), kur atļauts izvietot īslaicīgas lietošanas, saliekamas, vieglu konstrukciju būves sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumiem, sportam, atpūtas, izklaides u.tml. publiskām funkcijām saistībā ar blakusesošajiem pastāvīgajiem pakalpojumu objektiem.
- Plānotās kapsētu teritorijas (TIN16).
- Jaukta kūrorta teritorija (TIN13), paredzēta jauktas kūrorta teritorijas apbūvē, nosakot prasības attiecībā uz funkciju (izmantošanas veidu) procentuālo dalījumu.
- Kūrorta teritorijas (TIN17), kurās kā obligāta prasība noteikts, ka, lai novērtētu objekta ietekmi uz kultūrvēsturisko vidi, detālpālojuma sastāvā veic plānotās apbūves vizuālās ietekmes analīzi no detālpālojuma darba uzdevumā noteiktajiem skatu punktiem, ietverot pilsētbūvnieciskās kompozīcijas un silueta koncepciju detālpālojuma darba uzdevumā noteiktajā izpētes teritorijā.
- Jaundubultu attīstības teritorija (TIN12) – Dubultu rajona dienvidu daļā gar Lielupi.
- Lielupes mola teritorija (TIN19) noteikta Lielupes mola un ar to saistītās infrastruktūras attīstībai un izbūvei rezervētā teritorija, kas nepieciešama Jūrmalas ostas darbības nodrošināšanai.
- Jaunā ostmala izveidota (TIN110), lai radītu iespējas ūdens transporta un ūdens sporta aktivitāšu attīstībai.
- Ūdensmalas teritorijas (TIN113) kā teritorija ar īpašiem nosacījumiem noteikta novēršot haotisku ūdensmalu izmantošanu rekreācijā un ūdens sporta aktivitātēm nodrošinot, ka tiek regulēta apmeklētāju plūsma un izveidota atbilstoša infrastruktūra Vasarnīcu apbūve priežu parkā teritorija noteikta esošas vēsturiskas vasarnīcu apbūves teritorijā Vārnukrogā, lai rastu iespēju vidi degradējošo objektu demontāžai vides sakopšanai un nodrošinātu ilgtspējīgu teritorijas apsaimniekošanu.
- Vasarnīcu apbūve priežu parkā (TIN114), kuru atļauts izmantot kā vasarnīcu apbūves teritoriju, noteikts tikai esošām/vēsturiski izveidotām vasarnīcu teritorijām Lielupes labajā krastā – Vārnukrogā.
- Jaunkemeru kūrorta parks (TIN115) – kā teritorija ar īpašiem noteikumiem noteikta teritorija Jaunkemeros plānotā Jaunkemeru parka izveidošanai un uzturēšanai.
- Jāņupītes poldera teritorija (TIN116) – no jauna noteiktā teritorija ar īpašiem noteikumiem – noteikta Jāņupītes poldera daļā starp autoceļu A10 un pilsētas dienvidu robežu, kas no augstajiem

ūdens līmeņiem Lielupē ir pasargāta ar nepārplūstošajiem aizsargdambjiem, bet hidrotehnisko būvju avārijas gadījumā ir arī plūdu riska teritorija.

- TIN117 – no jauna izveidota teritorijai Priedainē ap autotiltu – Priedaines tilta apkārtnes pilsētainavas teritorija. Šajā teritorijā iepriekš noteiktie izmantošanas noteikumi pārcelti no FZ P23 un P66.
- Satiksmes infrastruktūras objektu attīstībai nepieciešamā teritorija (TIN72) ietver plānoto valsts galveno, reģionālas vai vietējas nozīmes autoceļu attīstībai nepieciešamo teritoriju, t.sk. perspektīvo B un C kategorijas grupu ielu attīstībai nepieciešamo teritoriju.

Summārās ietekmes uz vidi ir ietekmju kopums, kas rodas, īstenojot plānošanas dokumentā paredzētās darbības visā plānošanas periodā.

Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojums pēc Jūrmalas TPG 2020 apstiprināšanas kalpos par pamatu turpmākai politisku un saimnieciska rakstura lēmumu pieņemšanai. Īstenojot plānošanas dokumentu, kā galvenais mērķis ir pilsētas ilgtspējīga attīstība, kas nozīmē, ka viens no būtiskiem aspektiem, kas visās rīcībās un darbībās tiks ņemts vērā, ir vides aspekts.

Veicot plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās ietekmes uz vidi novērtējumu, ir analizētas Jūrmalas TPG 2020 ietvertās izmaiņas salīdzinot ar pašlaik spēkā esošajā teritorijas plānojumā noteikto. Kopumā **var secināt, ka veiktās izmaiņas, papildinājumi un precizējumi ir vai nu ar neutrālu vai pozitīvu un būtisku pozitīvu ietekmi uz vidi un dabas vērtībām.**

Šajā plānošanas periodā nav iespējams detalizēt iespējamās ietekmes uz vidi teritoriālo piesaisti, kā arī kvantitatīvo ietekmi, kas nepieciešams, lai izvērtētu summāro ietekmi, jo Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojums dod iespēju būvniecībai tajā vai citā funkcionālajā zonā, taču nav informācijas par to kādas, cik lielā mērā un kā šīs iespējas tiks īstenotas. Līdzinējā īstenošanas pieredze liecina, ka liela daļa teritorijas plānojumā ietvertajās apbūves teritorijās tā arī nav uzsākta būvniecība, nav realizēti detālplānojumi u.tml.

Šajā plānošanas stadijā, izvērtējot plānošanas dokumentā ietvertos mērķus, prioritātes un plānoto (atļauto) zemes lietošanas veidu, netika konstatētas iespējamas negatīvas kumulatīvās ietekmes, kas varētu tikt prognozētas plānoto darbību īstenošanas rezultātā.

Jebkurā gadījumā, īstenojot atsevišķus projektus, jāievēro vides aizsardzības normatīvo aktu prasības, t.sk. likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un tam pakārtotie normatīvie akti, kas nodrošina ietekmju novērtējumu pirms paredzētās darbības uzsākšanas un nodrošina lēmuma pieņemējam nepieciešamo informāciju, tādējādi novēršot vai maksimāli samazinot kā katram konkrētam projekta ietekmes, tā summārās ietekmes.

Vērtējot veiktos grozījumus Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā, var secināt ka summārā šī plānošanas dokumenta īstenošanas ietekme uz vidi un dabas vērtībām prognozējama kā ilglaicīga un pozitīva.

10. RISINĀJUMI NEGATĪVO IETEKMJU NOVĒRŠANAI UN MAZINĀŠANAI

Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojums (ar grozījumiem), t.sk. tā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, ietver virkni pasākumu un nosacījumu, kas vērsti uz zemes izmantošanas, ietverot visa veida būvniecības negatīvo ietekmjus uz vidi novēršanu vai samazināšanu.

Galvenokārt prasības, kas vērstas uz ietekmjus uz vidi mazināšanu definētas atsevišķās Jūrmalas TIAN nodaļās:

- 1) nodaļā „Prasības visas teritorijas izmantošanai” tiek definēta teritorijas aizliegtā izmantošana, zemes vienību veidošana, prasības vides pieejamības nodrošināšanai, meliorācijas sistēmu, poldera infrastruktūras apsaimniekošanai un dabīgās notecees nodrošināšanai, definētas reljefa un augsnes virskārtas aizsardzības prasības, noteikti un uzskaitīti aprobežojumi un agrūtinājumi (t.i., aizsargjoslas, tauvas josla un citi teritorijas izmantošanas aprobežojumi, kas mazina antropogēno ietekmi uz vidi).
- 2) nodaļā „Vispārīgas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei” ietver virkni vides aizsardzības prasību, t.sk.: prasības transporta infrastruktūrai, prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem, prasības apbūvei, prasības teritorijas labiekārtojumam, prasības vides risku samazināšanai, piesārņoto un potenciāli piesārņoto teritoriju inženiertehniskā sagatavošanas un izmantošanas nosacījumi, krastu, applūstošo teritoriju un plūdu riska teritoriju inženiertehniskās sagatavošanas un izmantošanas nosacījumi, aizsardzības pret troksni risinājumi. Noteikumos precizētas prasības apbūves izvietojuma plānošanai Baltijas jūras un Rīgas līča krasta kāpu aizsargjoslā, kas jānosaka detālplānojumā, nosakot, ka apbūves zonas jāizvieto āpus īpaši aizsargājamo biotopu teritorijām un teritorijām ar izteiku dabisku reljefu. Ēku un būvju izvietojums jāaplāno tādā attālumā no saglabājamām vērtībām, kas nodrošina to aizsardzību, veicot būvdarbus un apbūves ekspluatāciju.
- 3) nodaļā „Prasības teritorijas izmantošanai un apbūves parametriem katrā funkcionālajā zonā”, konkrētas funkcionālās zonas vai apakšzonas noteikumos, sadaļā „Citi noteikumi” ir ietvertas arī atsevišķas prasības, kas vērstas uz vides aizsardzību.
- 4) nodaļā „Teritorijas ar īpašiem noteikumiem” noteiktas vairākas šādas teritorijas, tieši vides aspektu novērtējuma un vides aizsardzības apsvērumu rezultātā, piemēram, dziedniecisko dūnu ieguves teritorija, Jāņupītes poldera teritorija, Lielupes mola teritorija, jaunās ostmalas teritorija, ūdensmalas teritorija, vasarnīcu apbūves priežu parkā teritorija un Jaunkemeru kūrorta parka teritorija.
- 5) Nodaļā 7.1. definētas prasības kultūras mantojuma saglabāšanai. Definējot valsts aizsargājamos kultūras pieminekļus, valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļus, vietējas nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļus, valsts aizsargājamos arhitektūras, arheoloģijas, mākslas un vēstures pieminekļus un to aizsargjoslu teritorijas, kā arī būvēm kurām Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā noteikts kultūrvēsturiskās vērtības līmenis. Šīs būves definētas TIAN 7. pielikumā.
- 6) TIAN 5. pielikumā definētas prasības izpētes darbiem, kas veicami pirms jaunas būvniecības vai pārbūves darbu uzsākšanas. Tās ietver: inženierizpēti, biotopu izpēti, vizuālās ietekmes analīzi, objekta ietekmes novērtēšana uz autosatiksmes intensitāti, trokšņu līmeņa modelēšanu, sociālās infrastruktūras aprēķinu, būvju (ēku) kultūrvēsturiskās vērtības līmeņa noteikšanu. Tas nozīmē, ka konkrētas teritorijas attīstības ieceres īstenošana nav iespējama neņemot vērā minētos aspektus.
- 7) TIAN 9. pielikumā sniegti priekšlikumi pludmales kāpu un būvju nostiprināšanas inženiertehniskajiem risinājumiem. Šādā veidā tiek piedāvāts veidot sistēmisku un vienotu pieejumu pludmales, kāpu un būvju aizsardzībai erozijas riska teritorijās.

Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā (ar tajā veiktajiem grozījumiem) noteiktais funkcionālais zonējums un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi vērsti uz pilsētas ilgtspējīgu attīstību un tajos ietvertās vides aizsardzības prasības atbilst normatīvo aktu prasībām un nodrošina videi draudzīgu un ilgtspējīgu attīstību visā pilsētas teritorijā.

Izvērtējot Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ietvertās prasības un nosacījumus SIVN procesā, izstrādātas šādas rekomendācijas:

- 1) Plānojot piesārņojošas darbības, pretplūdu pasākumus, būvniecību vai zemes izmantošanas veida maiņu tiešā ūdensobjektu tuvumā, t.sk. ūdensobjektu aizsargjoslā ieteicams izvērtēt paredzēto darbību ietekmi uz visu ūdensobjektu kopumā.
- 2) TIAN nav ietvertas prasības zemes siltumenerģijas izmantošanai. Ieteicams ietvert prasības siltumsūķu zemes kolektorus atļaut izvietot zemes īpašumos, kuru platība ir vismaz 2000 m², kā arī ievērojot minimālo attālumu 3 m no to ārējās kontūras līdz blakus zemes vienības robežai. Šo attālumu var samazināt, ja panākta rakstiska vienošanās ar blakus esošās zemes vienības īpašnieku. Siltumsūķu kolektoru ierīkošana nebūtu pieļaujama pazemes ūdens atradņu ķīmiskajā aizsargjoslā. Šobrīd normatīvajos aktos nav regulējuma šādu iekārtu ierīkošanai, ekspluatācijai un likvidācijai. Pārsvarā tiek izmantotas iekārtas, kurās cirkulē siltummaiņu nodrošinos šķidrums, bieži etilēnglikols u.tml., šo šķidrumu izplūšana gruntsūdens un artēziskā ūdens horizontos var radīt būtiskus draudus pazemes ūdens resursiem un apkārtējai ūdensapgādei. Kompleksi nepieciešams izvērtēt dziļumus, kādos atļauts šādas iekārtas izbūvēt. Būtu vēlams noteikt prasību šādas būves reģistrēt pašvaldības būvvaldē.
- 3) Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā un tā grozījumos nav definētas ainaviski vērtīgas teritorijas, kas būtu aizsargājamas pilsētas mērogā. Šādu teritoriju un skatu punktu definēšana ļautu mazināt negatīvu ietekmi uz ainavām, kā arī, veidojot vienotas prasības ainavu novērtēšanai, nodrošinātu vienotu pieeju to aizsardzībai.
- 4) Būtu izvērtējama nepieciešamība izstrādāt vienotas prasības atjaunojamo energoresursu (saules un vēja enerģija) izmantošanai.

11. ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS UN IZVĒRTĒJUMS

Jūrmalas TPG 2020 iekļautie risinājumi ir balstīti uz Jūrmalas IAS, kā arī tās sastāvā ietilpst otrs Telpiskās attīstības perspektīvu, nemitis vērā izmaiņas normatīvajā regulējamā, kā arī spēkā esošie detālplānojumi un lokālplānojumi.

Jūrmalas pilsētas telpiskās attīstības struktūru nosaka teritorijas dabiskie apstākļi, infrastruktūra un izvirzītie pilsētas ilgtermiņa attīstības mērķi – nostiprināt Jūrmalas kā tūrisma un kūrorta pilsētas lomu un radīt kvalitatīvus dzīves un darba apstākļus vietējiem iedzīvotājiem. Jūrmalas IAS virza pilsētas attīstību noteiktā virzienā – dodot nepārprotamu uzstādījumu par Jūrmalu kā kūrortpilsētu, taču vienlaikus uzsver nepieciešamību nodrošināt kvalitatīvu dzīves telpu un pakalpojumu pieejamību pilsētas iedzīvotājiem.

Teritorijas plānošanā ietilpst precīzētie TIAN nosaka, ka nekustamo īpašumu atļauts izmantot un apbūvēt saskaņā ar prasībām, kas noteiktas funkcionālajā zonā atbilstoši Grafiskās daļas kartei „Funkcionālais zonējums, apgrūtinājumi un aprobežojumi”.

Izstrādājot Jūrmalas TPG 2020, Jūrmalas pilsētas domes izveidotā darba grupa izskatīja lielu skaitu (vairāk kā 400) fizisku un juridisku personu iesniegumus un katrā individuālā gadījumā bija iespējami divi alternatīvi varianti – nemt vērā iesniegumā ietverto prasību, vai saglabāt līdzšinējo regulējumu un iesniegto priekšlikumu noraidīt. Atsevišķos gadījumos tika meklēti alternatīvi risinājumi, konkrēto priekšlikumu atbalstot daļēji, t.i., noraidot atsevišķus iesniegumā minētos priekšlikumus, grozot funkcionālo zonējumu tikai zemes gabala daļai, piemēram – daļu saglabājot kā Dabas un apstādījumu teritoriju vai piedāvājot citu funkcionālo apakšzonu, sniedzot iespēju vismaz daļēji sasniegt izvēlēto mērķi.

Nemot vērā, ka vairumā iesniegumu ietverti lūgumi mainīt nosacījumus tās pašas funkcionālās zonas ietvaros no vienas apakšzonas uz citu (piemēram, no DzS7 uz DzS14 u.tml.), kas nerada būtisku ietekmi uz vidi (palielinās stāvu augstums vai izmainās citi nosacījumi), tie netiek analizēti Vides pārskatā. Netika analizēti arī tādi funkcionālo zonu grozījumi, kas tika veikti starp dažādām dzīvojamās un/vai publiskās apbūves funkcionālajām zonām, kurās apbūve ir primāra, bet nav atļauta ražošanas objektu attīstība.

Vides pārskatā kā alternatīvās izvēles pamatojums ir analizēta funkcionālo zonu vai apakšzonu maiņa saistībā ar Dabas un apstādījumu teritorijām (DA), ar Lauksaimniecības teritorijām (L) un ar Rūpnieciskās apbūves teritorijām (R), ietverot arī funkcionālās apakšzonas, kurās ir atļauta vieglās ražošanas uzņēmumu apbūve, jo šo funkcionālo zonu maiņai ir vislielākā ietekme uz vidi.

Funkcionālo apakšzonu maiņai starp dažādām Dabas un apstādījumu teritorijas funkcionālajām apakšzonām ir salīdzinoši vismazākā ietekme uz vidi, tomēr grozot apakšzonas mainās atļautā labiekārtojuma apjoms vai tiek atļauta vai aizliegta apbūve kopumā.

Kopumā deviņi iesniegumi (par astoņām zemes vienībām) saņemti ar lūgumu mainīt funkcionālo apakšzonu no vienas DA apakšzonas uz citu. Tos izvērtējot, nemot vērā dabas aizsardzības prasības pieņemts lēmums neatbalstīt četrus iesniegumus, bet daļēji atbalstīt piecus, pieļaujot atsevišķos gadījumos teritorijās ar esošu apbūvi noteikt publiskās apbūves iespējamību un teritorijas izmantošanu, bet saglabājot to kā dabas un apstādījumu teritoriju.

Priekšlikumi tika iesniegti šādos rajonos: Buļļuciems, Priedaine, Bulduri, Dzintari un Kaugurciems, un daļēji atbalstītie iesniegumi ir par zemes vienībām Priedainē, Bulduros un Kaugurciemā. Daļēji tika atbalstīts priekšlikums Priedainē – par jauna parka izveidi, nosakot funkcionālo apakšzonu DA4, bet noraidot priekšlikumu par funkcionālā zonējuma maiņu uz Publiskās apbūves teritoriju (P). Atbalstītie priekšlikumi Bulduros ir saistīti ar spēkā esoša teritorijas detālplānojuma „Bulduri 1001” integrāciju teritorijas plānojumā, t.i., grozījumos ir noteikti kvartāli, kuros ir atļauta apbūve (kā DA5), un kvartāli kuros ir aizliegta apbūve (kā DA3). Kaugurciemā tika noraidīta iecere kāpu zonā ierīkot kempingu, bet atbalstīts priekšlikums par jauna parka izveidi, nosakot apakšzonu DA5.

8., 9. attēls. Izvērtētie iesniegumi par DA teritorijas izmantošanas nosacījumu maiņu

47 iesniegumos ietverts lūgums mainīt funkcionālo zonējumu no DA teritorijas uz dažāda veida apbūves teritorijām, t.i., citām funkcionālajām zonām.

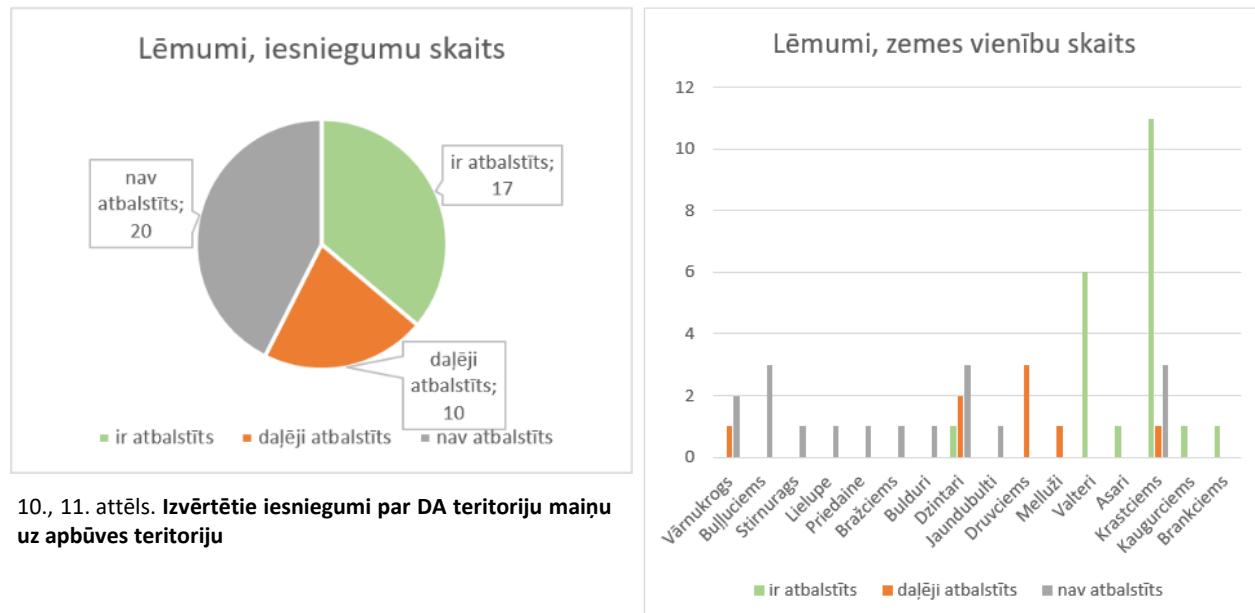
Izvērtējot katru gadījumu individuāli, 17 gadījumos pieļauta zonējuma maiņa, pārsvarā tad, ja teritorija ir vēsturiski apbūvēta, dajēji atbalstīti 10 iesniegumi, kur zonējums mainīts daļai teritorijas. Atbalstīto iesniegumu lielākais skaits un būtiskākie grozījumi veikti Druvciema, Valteru un Krastciema rajonos, kas galvenokārt saistīti ar Lielupes applūstošās teritorijas robežas precizēšanu. 20 gadījumos priekšlikums par funkcionālā zonējuma maiņu nav atbalstīts, kā prioritāti nosakot dabas teritorijas saglabāšanu.

Nozīmīgākie alternatīvie risinājumi izskatīti Vārnukroga teritorijā, kur ir samērā plašas, vēsturiski saglabājušās, padomju laika vasarnīcu teritorijas. Vārnukroga teritorijā 19 iesniegumos lūgts samazināt jaunveidojama zemes gabala platību. Izvērtējot visus apstākļus, t.sk. to, ka teritorija šobrīd ir ar retinātu apbūvi priežu mežā, bez atbilstošas infrastruktūras, pieņemts lēmums noraidīt šo prasību, saglabājot esošo zonējumu DzS9, kur minimālā jaunveidojama zemes gabala platība ir 3000 m^2 , un nepieļaujot papildus zemes gabalu sadalīšanu. Tāpat Vārnukroga teritorijā noraidīti lūgumi esošu meža vai vasarnīcu teritoriju noteikt par Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritoriju Lielupes labā krasta teritorijā starp Priedaini un jaunizveidoto ģeoloģisko un ģeomorfoloģisko dabas pieminekli „Bulļu kāpas”. Pieņemot lēmumu saglabāt līdzšinējo – Dabas un apstādījumu teritorijas funkcionālo zonējumu, nemts vērā tas, ka šajās teritorijās nav atbilstošas infrastruktūras (nav izbūvētas ielas un ceļi, un šobrīd netiek plānots attīstīt centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas tīklus), kā arī iesniegtie priekšlikumi neatbilst Jūrmalas IAS.

Vārnukroga rajonā paplašināta teritorija ar īpašiem nosacījumiem – Vasarnīcu apbūve priežu parkā (TIN114). Vasarnīcu apbūves priežu parkā teritorijā ir spēkā šo noteikumu prasības, kas noteiktas teritorijai DA3 līdz šajos noteikumos noteikto pasākumu veikšanai. Prasības Vasarnīcu apbūves teritorijas priežu parkā TIN114 izmantošanai un apbūvei nosaka, ka teritoriju atļauts izmantot kā Vasarnīcu apbūves teritoriju priežu parkā, kurā atļauts būvēt vienīgi brīvstāvošas vieglas koka konstrukcijas vasarnīcas bez lentveida pamatiem un pagraba, ar maksimālo apbūves laukumu 50 m^2 , papildus nosakot, ka izstrādājams

vienots detālplānojums, izstrādājami vienoti infrastruktūras risinājumi, izstrādājama kārtība vidi degradējošo objektu nojaukšanai un rekultivācijai, teritorijas funkcionālās organizācijas risinājumam jāietver publiski pieejamu joslu gar Lielupi pastaigu ceļam vismaz 15 m platumā, mērot no upes krasta nogāzes augšējās krants u.c. prasības. Vasarnīcu apbūve priežu parkā (TIN114) noteikta tikai esošām/vēsturiski izveidotām vasarnīcu teritorijām Lielupes labajā krastā – Vārnukrogā, izņemot esošo vasarnīcu apbūvi, kas atrodas 2019. gadā jaunizveidotā ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa „Bullu kāpa” teritorijā.

Izvēlētie alternatīvie risinājumi nodrošina papildus aizsardzību ģeoloģiskajam un ģeomorfoloģiskajam dabas piemineklim „Bullu kāpa”, ar kuru robežojas Vārnukroga savrupmāju apbūves teritorija. Kā arī saglabā retināto apbūvi priežu mežā un nodrošina labiekārtotu pieeju Lielupei, organizējot apmeklētāju plūsmu, šādā veidā samazinot iespējamo kaitējumu upes krastiem un upes ūdens kvalitātei.

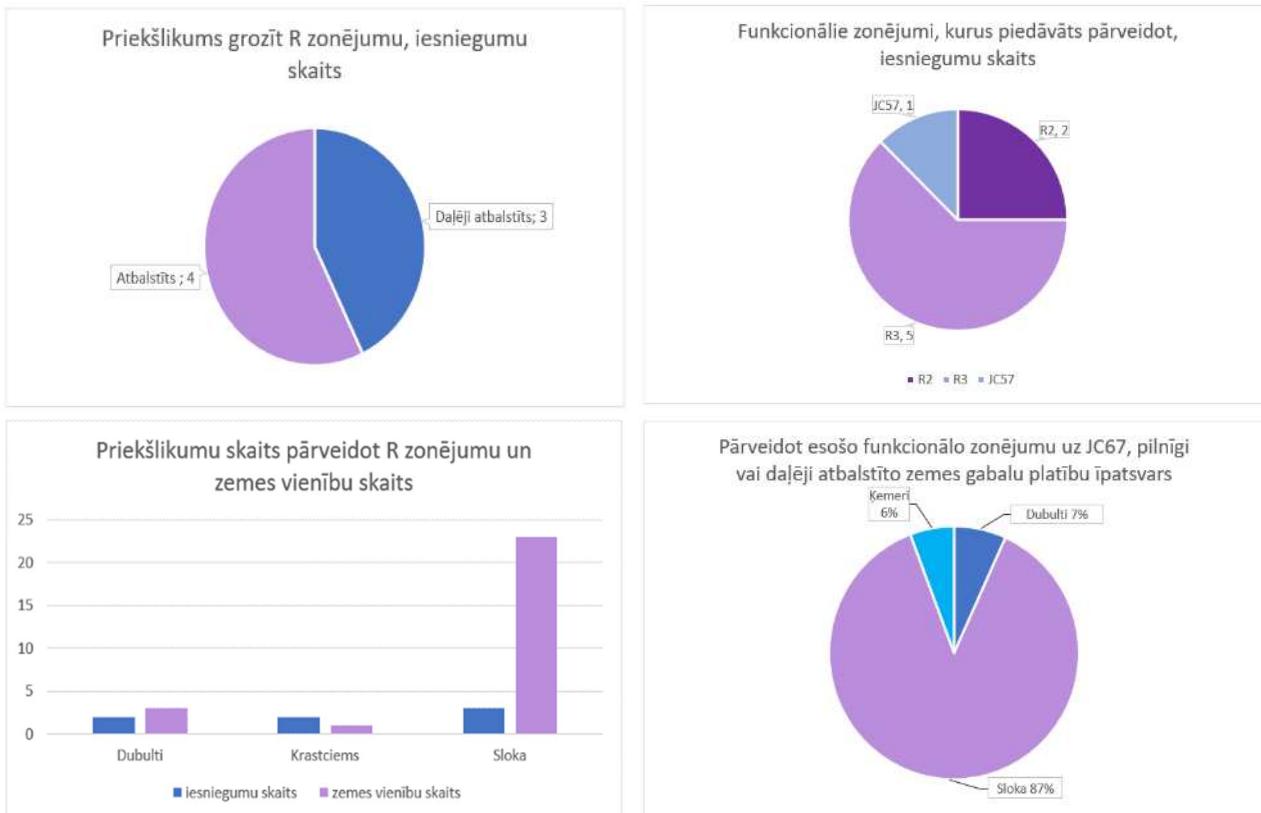

10., 11. attēls. Izvērtētie iesniegumi par DA teritoriju maiņu uz apbūves teritoriju

Detalizēti tika izvērtēti iesniegumi, kas saistīti ar prasībām esošās lauksaimniecības zemes noteikt par dažāda veida apbūves teritorijām (kopā ~3,5 ha platībā). Daļa iesniegumu skar Jāņupītes poldera teritoriju Brankciemā. Pieņemot lēmumu saglabāt līdzšinējo – lauksaimniecības zemju funkcionālo zonējumu, ņemts vērā tas, ka šajās teritorijās nav atbilstošas infrastruktūras (nav izbūvētas ielas un ceļi, un šobrīd netiek plānots attīstīt centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas tīklus), tajās pastāv plūdu risks, kā arī ņemot vērā MK 28.05.2013. noteikumu Nr. 291 „Noteikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām” 9. punkta prasības. Veidojot jaunas apbūves teritorijas šajās platībās, iespējama negatīva ietekme uz Lielupes ūdens kvalitāti. Līdz ar to pieņemtais lēmums atbalstāms arī no vides aizsardzības viedokļa.

Attiecībā uz Rūpnieciskās apbūves teritorijām tika saņemti septiņi priekšlikumi (Slokā, Dubultos un Krastciemā), četri no tiem tika atbalstīti, bet trīs – dajēji atbalstīti. Divi priekšlikumi ir atbalstīti, grozot iepriekš noteikto funkcionālo zonu uz funkcionālo apakšzonu R2 (vienā gadījumā dajēji R2 un TA1). Abas priekšlikumu teritorijas atrodas Slokā. Tas nozīmē, ka šī funkcionālā zona tiek palielināta par ~1,4 ha, taču tā kā abas teritorijas vēsturiski ir bijušas saistītas ar šāda veida teritorijas izmantošanu, var uzskatīt, ka būtiska negatīva ietekme uz vides stāvokli nav paredzama (R2 apakšzonā nav atļauta Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve).

Kā pozitīvas izmaiņas vērtējamas saņemtie priekšlikumi attiecībā uz Slokas papīrfabrikas teritoriju, kur esošais funkcionālais zonējums (R3) grozīts uz Jauktas centra apbūves teritoriju (JC67), ar mērķi sakārtot šobrīd piesārņotu vietu, un tādējādi nodrošinātu šīs teritorijas daudzfunkcionālas attīstības iespējas nākotnē.

12., 13. attēls. Izvērtētie iesniegumi par R teritoriju

14., 15. attēls. Izvērtētie iesniegumi par grozījumiem uz JC67

Divi priekšlikumi attiecas uz vairākiem nekustamiem īpašumiem Dubultos, kur funkcionālais zonējums mainīts uz JC67, jo esošā Rūpnieciskās apbūves teritorijas zona neatbilst tās faktiskajai izmantošanai, un divi iesniegumi attiecas uz Krastciema rajonā esošajām slēgtajām bij. Slokas papīrfabrikas noteikūdeņu attīrišanas iekārtām. Citi ar Jūrmalas TPG 2020 risinājumiem saistīti būtiski alternatīvi varianti nav izskatīti.

Jūrmalas TPG 2020 **pilnveidotajā redakcijā** nav veiktas būtiskas izmaiņas, kas krasī atšķirtos no jau 1. redakcijā pieņemtajiem. Kā nozīmīgāko (no dabas viedokļa pozitīvā vērtējumā) ir funkcionālā zonējuma maiņa no apbūves teritorijas uz „Dabas un apstādījumu teritoriju”. Pašvaldības dome, ņemot vērā sabiedrības viedokli, šādu funkcionālo zonu noteikusi diviem zemesgabaliem Valteros – Valteri 0601 un Valteri 0701.

Citi papildus veiktie precizējumi saistošajā daļā:

(1) Grafiskajā daļā:

- attēlots papildus valsts aizsargājamais kultūras piemineklis „Dzejnieku Raiņa un Aspazijas vasarnīca” (valsts aizsardzības Nr. 9283), kas 2020. gadā iekļauts valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā;
- attēloti (atpakaļ) pilsētbūvniecības pieminekļi: „Vaivaru – Asaru – Mellužu vasarnīcu kvartāli” (valsts aizsardzības Nr. 6091) un „Stirnurags” (valsts aizsardzības Nr. 6090), ņemot vērā, ka Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde neatbalstīja izslēgšanu no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta;
- atsevišķas vietās pārskatītas/precizētas applūstošās teritorijās (Dzintaros un Krastciemā), ņemot vērā 10 % vējuzplūdus;
- attēlota jauna teritorija ar īpašiem noteikumiem – TIN117 (ap Priedaines autotiltu).

(2) TIAN:

- precizēti ūdensapgādes un kanalizācijas nodrošināšanas nosacījumi peldbūvēm atbilstoši Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes atzinumam;
- precizēti noteikumi sezonas būvēm atbilstoši Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes atzinumam;

- precizēti noteikumi rūpnieciskajai (R1 un R2) un tehniskajai (TA2) apbūvei atbilstoši Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes atzinumam;
- papildināta Ūdeņu teritorijas (Ū) izmantošanas ar derīgo izrakteņu ieguvi atbilstoši Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes atzinumam;
- redakcionāli precizēti nosacījumi sezonas būvēm un vizuālās ietekmes veikšanai, atbilstoši Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes atzinumam;
- pārskatīti noteikumi, svītrojot dublējošās un līdzīgās normas, kas noteiktas citos normatīvajos aktos, īemot vērā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sniegtos atzinumus par citu pašvaldību izstrādātajiem un 2020. gadā apstiprinātajiem TIAN projektiem;
- integrēts lokāplānojums teritorijai 36. līnija 1202, iekļaujot noteikumos funkcionālo apakšzonu P68 no lokāplānojuma;
- integrēts lokāplānojums zemesgabaliem 4. līnija 1A, 5. līnija 2 un Bulduri 1304, iekļaujot noteikumos funkcionālās apakšzonas P69, TR6 un DA7 no lokāplānojuma;
- funkcionālajai apakšzonai DA7 (Kapsētas) mainīts indeksācijas numurs uz DA9;
- noteikumi papildināti ar atceļamo detālplānojumu sarakstu, atbilstoši veiktajam izvērtējumam 1. redakcijas izstrādes laikā;
- veikti citi redakcionāli labojumi un precizējumi atbilstoši saņemtajiem iesniegumiem un darba grupas lēmumiem.
- izveidotas jaunas funkcionālās apakšzonas – Publiskās apbūves teritorija (P70); Jaukta centra apbūves teritorija (JC59, JC61).
- Izveidota jauna teritorija ar īpašiem noteikumiem TIN117, izmantošanas noteikumus pārceļot no P23 un P66, kas atrodas šajā teritorijā.

No aptuveni 460 iesniegumiem, ar Jūrmalas TPG 2020 pilnveidotās redakciju tika atbalstīti 150 priekšlikumi, 24 – daļēji, 237 netika atbalstīti. Izvērtējot papildus datus un informāciju, par vairākiem tika arī atcelti iepriekš pieņemtie darba grupas lēmumi (piemēram, par funkcionālā zonējuma maiņu zemesgabalos, kur tika precizētas applūstošās teritorijas).

Kopā tika saņemti 150 iesniegumi par 30 zemesgabaliem ar līgumu mainīt DA funkcionālo zonējumu uz kādu citu vai citu funkcionālo apakšzonu.

Sešos zemes gabalo Dzintaros, Kūdrā un Priedainē funkcionālais zonējums DA pilnībā vai daļēji mainīts uz kādu citu kopā ~4 ha platībā. Trīs zemes gabalo Dzintaros tas mainīts uz L3, vienā zemesgabalā Kūdrā uz DzD15, vienā zemes gabalo Priedainē uz P10, savukārt citā Priedaines zemesgabalā tas daļēji mainīts uz DzS11.

Savukārt ~23 ha platībā DA zonējums mainīts no vienas apakšzonas uz kādu citu. Četros zemesgabalos atbalstīta funkcionālās apakšzonas maiņa. Priedainē no DA5 uz daļēji DA4, Priedaines peldvietā no DA5 uz DA3, bet zemesgabalā Krastciems 0501 ir dzēsta iespēja ierikot kapsētu un tam noteikta funkcionālā apakšzona DA5.

DA zonējums vislielākajā platībā mainīts uz DA3 (~23 ha).

Saistībā ar funkcionālā zonējuma maiņu uz DA no kāda cita funkcionālā zonējuma tika saņemti 118 iesniegumi par 12 zemes gabaliem. Uz DA zonējumu nomainīti divi zemes gabali Valteros, divi zemes gabali Vaivaros un viens Ķemeros ar kopējo platību ~23 ha.

Darba grupā ir ticis izskatīts viens iesniegums ar līgumu zemesgabalam Brankciemā ar kopējo platību ~4 ha mainīt funkcionālo zonējumu no L1 uz DzS. Līgums nav ticis atbalstīts, lēmumu pamatojot ar zemesgabala atrašanos Jāņupītes poldera teritorijā. Līdz ar to neviens zemesgabals pilnveidotās redakcijas risinājumos nav mainīts no lauksaimniecībā izmantojamām zemēm uz kādu citu.

Uz TA2 zonējumu daļēji vai pilnībā mainīti ~1,5 ha trīs pašvaldībai un vienā fiziskai personai piederošos zemesgabalos Dubultos, Stirnuragā un Dzintaros. Vienā zemesgabalā Dubultos tas mainīts no JC47, bet abos pārējos – no TR1 un TR4. Savukārt zemesgabalā Dzintaros zonējums TR noteikts zem ūdens urbuma.

Funkcionālais zonējums no TA1 uz JC40 mainīts vienā zemesgabalā Kauguros 0,25 ha platībā.

Funkcionālais zonējums uz TR mainīts divos pašvaldībai piederošos zemesgabalos Ķemeros un Kaugurciemā 0,85 ha platībā. Ķemeros tas mainīts no P47, bet Kaugurciemā – no DzS21.

Funkcionālā zonējuma maiņa no TR uz kādu citu nav atbalstīts četros zemesgabalos ar kopējo platību ~1,2 ha – Lielupē, Bulduros, Majoros un Dubultos, kur divos gadījumos bija izteikts lūgums mainīt funkcionālo zonējumu uz DzS, bet divos – uz DA.

12. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43. pantu „paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA 2000) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000), darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums nozīmīgu sabiedrības sociālo vai ekonomisko interešu apmierināšanai un tajā ir ietverti kompensējoši pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) tīklam”.

Jūrmalas TPG 2020 neietver rīcības, kuru rezultātā tiktu tiešā veidā negatīvi ietekmētas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA 2000). Teritorijas plānojuma grozījumi ir izstrādāti, ņemot vērā starptautiskos un nacionālos vides mērķus, vides aizsardzības normatīvos aktus. Līdz ar to specifiski dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi šā SIVN ietvaros netiek paredzēti.

13. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀ PĀRROBEŽU IETEKME

Jūrmalas pilsētas teritorijai nav tiešu Latvijas valsts robežu. Plānošanas dokuments neparedz tāda veida darbības, t.sk. rūpniecisko objektu izvietojumu, kas varētu izraisīt pārrobežu ietekmi.

14. PAREDZĒTIE PASĀKUMI MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

Teritorijas plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka MK 23.03.2004. noteikumi Nr. 157. Monitorings dod iespēju aktualizēt plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskās vides ietekmes un salīdzināt tās ar prognozētajām, kā arī nodrošina savlaicīgu problēmu identifikāciju, lai nepieciešamības gadījumā veiktu atbilstošu plānošanas dokumenta korekciju.

Plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzību un ieviešanas monitoringu nodrošina pašvaldība, nepieciešamības gadījumā konsultējoties ar speciālistiem no atbildīgajām valsts institūcijām.

Monitoringam izmanto valsts statistikas datus, informāciju, kas iegūta veicot vides monitoringu, kā arī citu pieejamo informāciju, piemēram, dažādus vides pārskatus, izpētes un citus materiālus. Levērojot to, ka teritorijas plānojuma grozījumi ir saistīti ar ietekmi uz dabas teritorijām, kā arī to, ka dabas teritoriju, it īpaši bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgu, saglabāšana un aizsardzība ir nozīmīgākais spēkā esošā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumu ietekmes uz vidi aspekts, ieteicams plānošanas dokumenta efektivitātes novērtēšanai izmantot īpaši aizsargājamo biotopu kartēšanas rezultātus. Monitoringa ziņojums jāiesniedz Vides pārraudzības valsts birojam tā atzinumā minētajos periodos (periodi tiks precizēti pēc VPVB atzinuma saņemšanas).

Jāatzīmē, ka Vides pārraudzības valsts birojs noteica, ka Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma pamatlīdzību novērtējums jāveic un jāizstrādā monitoringa ziņojums 2017. un 2023. gadā, bet 2016. gada grozījumiem – 2019. un 2023. gadā. Vides pārraudzības valsts biroja tīmekļa vietnē nav pieejama informācija par 2017. gadā sagatavotu monitoringa ziņojumu, taču ir norādīta informācija, ka par 2016. gada grozījumiem ziņojums ir jāiesniedz 2020. gadā.

SIVN Vides pārskatā, kas izstrādāts 2016. gada teritorijas plānojuma grozījumiem, norādīts, ka uz minētajiem grozījumiem attiecas tie paši galvenie ieteikumi kādi SIVN Vides pārskata (2012) izteikti par spēkā esošā teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa izveidei: darba grupas izveide, monitoringa programmas izstrāde, sadarbojoties ar speciālistiem un valsts vides institūcijām, kā arī to, ka nosakot monitoringa parametrus īpaša uzmanība ir jāpievērš dabas teritoriju saglabāšanas un aizsardzības ietekmes aspekta novērtēšanai. Arī Jūrmalas TP 2020 gadījumā attiecināmi šie paši ieteikumi.

Monitoringa sagatavošanā ieteicams ņemt vērā Vides pārraudzības valsts biroja informatīvo materiālu par plānošanas dokumentu realizācijas ietekmes novērtējumu (monitoringu), kurš pieejams institūcijas tīmekļa vietnē lapā www.vpzb.gov.lv/lv/strategiskaisivn/monitorings.

15. IZMANTOTĀ LITERATŪRA

1) Plānošanas dokumenti

- Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam
- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam
- Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020. gadam;
- Rīgas plānošanas reģiona attīstības stratēģija 2014.-2030. gadam

2) Konvencijas un tiesību akti

- Konvencija „Par pieeju informācijai, sabiedrības daļību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem”, Orhūsa, 2002.
- Ramsāres konvencija, Ramsāre, 1971.
- UNESCO konvencija, Parīze, 1972.
- Bernes konvencija, Berne, 1979.
- Bonnas konvencija, Bonna, 1979.
- Riodežaneiro konvencija, Riodežaneiro, 1992.
- Eiropas Ainavu konvencija, 2000.
- Konvencija par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu, ANO, 2003.
- Direktīva 92/43/EEK, Eiropas Padome, 1992.
- Direktīva 2000/60/EC, Eiropas Padome, 2000.
- Direktīva 1975/442/EEK, Eiropas Padome, 1975.
- Direktīva 91/689/EEC, Eiropas Padome
- Direktīva 2001/42/EC, Eiropas Padome, 2001.
- Direktīva 85/337/EEK, Eiropas Padome, 1985.

3) Citi materiāli

- Latvijas ģeoloģiskā karte M 1:200 000 lapa 35, 25 un paskaidrojuma raksts, Valsts ģeoloģijas dienests
- Latvijas ģeoloģija, Valsts ģeoloģijas dienests, 1998.
- Derīgo izrakteņu (būvmateriālu izejvielu, kūdras un dziedniecības dūņu) krājumu bilance par 2017. gadu, LVGMC
- Derīgo izrakteņu atradņu reģistrs, LVGMC
- Gaisa kvalitātes novērtējums Latvijā (2003.-2007. gads), LVGMC, 2008
- Valsts statistikas pārskats par gaisa aizsardzību „Nr. 2-Gaiss”
- Valsts statistikas pārskats „Nr. 2 Ūdens”
- Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021. gadam, LVGMC
- Lielupes upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības 2016.-2021. gadam

4) Elektroniskie uzņījas avoti

- Jūrmalas pilsētas pašvaldība
- VSIA „Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” www.meteo.lv
- Dabas aizsardzības pārvalde www.daba.gov.lv
- Valsts zemes dienests www.vzd.gov.lv
- VAS „Latvijas Valsts ceļi” lvceli.lv
- Lursoft www.lursoft.lv
- Centrālā statistikas pārvalde www.csb.gov.lv
- Tiesību aktu datu bāze Likumi.lv likumi.lv
- Veselības inspekcija www.vi.gov.lv
- Latvijas Republikas Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde www.pmlp.gov.lv
- Kultūras karte www.kulturaskarte.lv
- Latvijas Vēstneša tiesību aktu portāls www.likumi.lv
- Valsts meliorācijas kadastrs, www.melioracija.lv

PIELIKUMI
INSTITŪCIJU ATZINUMI (PIRMĀ PUBLISKĀ APSPRIEŠANA)

Valsts vides dienests

LIELRĪGAS REĢIONĀLĀ VIDES PĀRVALDE
Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084278, e-pasts: lielriga@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Rīgā
ATZINUMS
par teritorijas plānojumu

14.04.2020Nr.11.2/3149/RI/2020
Uz 17.03.2020. Nr. 14-1/986

Jūrmalas pilsētas domei
Paziņošanai E-adresē

Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde (turpmāk – Pārvalde) izskatīja Jūsu iesniegumu par atzinuma sniegšanu izstrādātajai Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu redakcijai un priekšlikumu un atsauksmu sniegšanu par Vides pārskata projektu.

Pārvalde ir izvērtējusi portālā www.geolatvija.lv ievietotos teritorijas plānojuma materiālus, teritorijas plānojuma atbilstību Pārvaldes 25.04.2018. izsniegtu nosacījumu Nr.4.5.-07/3097 prasībām.

Pārvalde sniedz šādas atsauksmes par Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu redakciju:

1. Grafiskajā daļā ir attēlotas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Lūdzam teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos izvirzīt prasības attiecībā uz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izmantošanu (tai skaitā teritoriju izmantošanas aizliegumiem).
2. Grafiskajā daļā ir attēlotas piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas. Teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos papildināt 168.punktu, nosakot, ka arī konstatējot grunts piesārņojumu nepieciešamības gadījumā ir jāveic teritorijas sanācijas darbi. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 5.pielikumā ir ietverta sadaļa "Izpētes". Lūdzam šā pielikuma 1.nodaļā "Inženierizpēte" attiecībā uz piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām lietot jēdzienu "geoekoloģiskā izpēte" nevis "geotehniskā izpēte".
3. Grafiskajā daļā ir attēlotas virszemes ūdensobjektu applūstošās teritorijas. Aicinām teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikt, ka šajās teritorijās ir aizliegta

Jūrmalas pilsētas dome

Sanems elektroniski

2020.g."14."04.

Lietas Nr.*11-19601-6191*

teritorijas uzbēršana, būvju, ēku un aizsargdambju būvniecība, ja vien plānotā darbība nav definējama kā izņēmums Aizsargjoslu likuma 37.panta izpratnē.

4. Teritorijas plānojuma Grafiskās daļas pielikumos ir ietvertas Jūrmalas pilsētas centralizēto ūdensapgādes, sadzīves kanalizācijas tīklu, meliorācijas un lietus kanalizācijas sistēmu shēmas. Lai nepārprotami norādītu teritorijas, kurās apbūvējamie zemesgabali ir jāpieslēdz pie pašvaldības centralizētajiem sadzīves kanalizācijas tīkliem, un novērstu dažādās interpretācijas par jēdzienu “kvartāla robežās”, lūdzam papildināt iepriekš minētās shēmas vai funkcionālā zonējuma, aprobežojumu un apgrūtinājumu karti ar sadzīves kanalizācijas tīklu aglomerācijas karti. Līdzīgu aglomerācijas karti aicinām izveidot arī ūdensapgādes tīkliem.
5. Grafiskajā daļā ir attēlotas Slokas noteikudeņu attīrišanas iekārtas ar aizsargjoslu. Nēmot vērā, ka noteikudeņu attīrišanas iekārtas aizsargjosla skar blakus esošos zemesgabalus, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikt, ka šajā aizsargjoslā ir aizliegta jaunu ēku un būvju, kas nav saistīta ar konkrētajām attīrišanas iekārtām, būvniecība.
6. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 3.2.1 un/vai 3.2.2.nodaļu papildināt ar prasībām attiecībā uz sadzīves kanalizācijas noteikudeņu savākšanu no peldbūvēm, lai novērstu virszemes ūdensobjektu piesārņošanas risku peldbūvju ekspluatācijas rezultātā.
7. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos Ūdeņu teritorijā tiek atļauta peldbūvju izmantošana. Lūdzam izvirzīt prasības attiecībā uz peldbūvēs radušos sadzīves noteikudeņu apsaimniekošanu, lai novērstu virszemes ūdensobjektu piesārņošanu.
8. Vides pārskatā ir analizēta informācija par riska objektiem. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos nav izvirzītas prasības attiecībā uz saimniecisko darbību riska objektu teritorijā vai tiešā to tuvumā.
9. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 158.punktā attiecībā uz sezonas būvēm tiek lietots jēdziens “pavasaras/vasaras sezonas būves”. Aicinām pārskatīt norādīto un nepieciešamības gadījumā papildināt atļauto izmantošanu arī ar “rudens/ziemdas sezonas būvju” atļaušanu.
10. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā ir apzinātas degradētās teritorijas. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos nav izvirzītas prasības vai aizliegumi degradēto teritoriju izmantošanai.
11. Lūdzam papildināt teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus ar aizliegumu izmantot izejas/ nobrauktuves uz pludmali transportlīdzekļiem, kuri neveic

pašvaldības komunālo uzņēmumu funkcijas, glābšanas un operatīvo dienestu funkcijas. Ja ir nepieciešamība paplašināt transportlīdzekļu loku, kas drīkstētu iebraukt pludmalē, sniegt detalizētu izvērtējumu. Pārvalde norāda, ka transportlīdzekļu kustība pa pludmali ir stingri jāreglamentē, kā arī teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos jānosaka stingras prasības maršrutiem, lai novērstu īpaši aizsargājamo biotopu izbraukāšanu, kāpu degradēšanu, ūdens akvatorijas piesārņošanu.

12. Pārvalde vērš uzmanību uz teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 2186.punktā noteikto atļautās izmantošanas veidu Tehniskās apbūves teritorijā (TA2). Pārvalde norāda, ka šajā punktā atļautais teritorijas izmantošanas veids ir definēts šaurāks par to, kas ir noteikts Ministru kabineta 30.04.2013. noteikumu Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” 3.pielikumā noteiktajiem izmantošanas veidiem teritorijā ar 13005 kodu. Pārvalde pie pašreizējās redakcijas nevarēs akceptēt un izsniegt piesārņojošās darbības atļaujas atkritumu reģenerācijas darbībām konkrētā funkcionālā zonējuma īpašumos. Aicinām izvērtēt šobrīd noteiktos izmantošanas veidus Tehniskās apbūves teritorijā (TA2) un nepieciešamības gadījumā papildināt.
13. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus lūdzam papildināt ar prasībām rūpnieciska rakstura uzņēmumu ietekmju (piemēram, smakas, putekļi, trokšņi) samazināšanai uz blakus esošo teritoriju iedzīvotājiem.
14. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos lūdzam izvirzīt prasības vai aizliegumsu derīgo izrakteņu ieguvei.

Pārvalde izvērtēja Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu Vides pārskatu. Pārvaldei nav konceptuālu iebildumu par izstrādāto Vides pārskata projektu.

Direktora p.i.,
Direktora vietniece

L.Ābele

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Armands Veliks 67084242
armands.veliks@vvd.gov.lv

Dabas aizsardzības pārvalde

PIERĪGAS REGIONĀLĀ ADMINISTRĀCIJA
„Meža māja”, Jūrmala, LV-2012, tālr. 67730078, fakss 67730207, e-pasts: pieriga@daba.gov.lv, www.daba.gov.lv

Jūrmalā

Datums skatāms laika zīmogā Nr.4.8/5306/2020-N
Uz 17.09.2020. Nr. 14-1/2892

Jūrmalas pilsētas domei
pasts@jurmala.lv

Par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma grozījumu 1.0 redakciju

Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas regionālā administrācija (turpmāk – Administrācija) saņēma Jūsu 2020. gada 17. septembra vēstuli, kurā lūgts sniegt atzinumu par Jūrmalas pilsētas Teritorijas plānojuma 2020. gada grozījumu 1.0 redakciju (turpmāk – Teritorijas plānojums) un Vides pārskatu.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumu Nr. 628 “[Noteikumi par pašvaldību teritorijas plānošanas dokumentiem](#)” 59. punktu un Ministru kabineta 2009. gada 2. jūnija noteikumu Nr. 507 “[Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums](#)” 3.15. apakšpunktu, Administrācija sniedz sekojošu viedokli par Teritorijas plānojumu, kā arī par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma ietvaros sagatavo Vides pārskata projektu:

1. Teritorijas plānojumā un Vides pārskatā ņemt vērā, ka dabas parkam “Ragakāpa” ir izstrādāts jauns dabas aizsardzības plāns 2019. – 2031. gadam. Iestrādāt jaunāko informāciju no dabas aizsardzības plāna plānošanas dokumentos.
2. Vides pārskata 31.lpp precizēt terminu “biotopi” uz “īpaši aizsargājamī biotopi”, jo tiek aprakstīta īpaši aizsargājamo biotopu izplatība Jūrmalas pilsētā. Labot arī citās sadaļās, ja nepieciešams. Kā arī īpaši aizsargājamā biotopa nosaukumu “mežainas jūrmalas kāpas” precizēt uz “mežainas piejūras kāpas”. Tāpat 5.pielikumā izlabot “dzīvokļu” uz “dzīivotņu”.

Ar cieņu
direktors

(*paraksts)

A. Širovs

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Elīna Deksne 28367479
elina.deksne@daba.gov.lv

Veselības inspekcija

Klijānu iela 7, Rīga, LV-1012, tālrunis: 67819671, fakss: 67819672, e-pasts: vii@vii.gov.lv, www.vii.gov.lv

ATZINUMS PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMU

Rīgā

2020. gada . oktobrī

Nr. 4.5.-6./22081/

Jūrmalas pilsētas domei
e-adresce

1. Projekta nosaukums: Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumi 2020
2. Atzinuma pieprasījuma mērķis: Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu 2020 projekta higiēniskā novērtēšana
3. Objekta adrese: Jūrmalas pilsēta
4. Projekta pasūtītājs: Jūrmalas pilsētas dome (reģistrācijas Nr. 90000056357), Jomas iela 1/5, Jūrmala
5. Projekta autors: SIA „METRUM”, reģistrācijas Nr. 40003388748
6. Iesniegtie dokumenti: 1) Jūrmalas pilsētas domes 17.09. 2020. vēstule Nr. 14-1/2892. 2) Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu projekts elektroniskā formātā.
7. Nosacījumi higiēnas prasību ievērošanai izsniegti: 18.05.2018., Nr. 2.3.3-4/11387/290
8. Konstatēts: 8.1. Vispārīgās ziņas par teritoriju/teritorijas raksturojums Projekts „Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumi 2020” (turpmāk – TPG 2020) izstrādāts pamatojoties uz Jūrmalas pilsētas domes 15.03.2018. lēmumu Nr.122 (protokols Nr.4, 41. punkts) un darba uzdevumu. Veselības inspekcijas nosacījumi teritorijas plānojumam izsniegti 18.05.2018. ar Nr. 2.3.3-4/11387/290. Teritorijas plānojuma grozījumu ietvaros ir izvērtēta spēkā esošā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma atbilstība saistībā ar veiktajām izmaiņām ar augstāku juridisku spēku esošajos normatīvajos aktos, kā arī iekļauti plānojuma grozījumi pēc saturā, nemot vērā iedzīvotāju un zemes īpašnieku priekšlikumus plānojuma grozījumu izstrādes gaitā. TPG 2020 tiek noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, tajā skaitā funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (turpmāk - TIAN) ir detalizēti katras funkcionālās zonas apbūves parametri, lietošanas mērķi un ierobežojumi. Vairākās funkcionālajās zonās izdalītas apakšzonas ar atšķirīgiem izmantošanas noteikumiem. TPG 2020 tiek noteiktas pašvaldības interešu teritorijas un teritorijas ar īpašiem noteikumiem, kuram paplašinātas attīstības iespējas. TPG 2020 noteiktas 7 piesārnotās un 24 potenciāli piesārnotās vietas, ka arī grozīta vai precīzēta degradēto teritoriju izmantošana. TPG 2020 ir attēlotas spēkā esošās ielu sarkanās līnijas, kas ietver arī nepieciešamos un esošos gājēju ceļus un nobrauktuves pludmalē. Papildus, lai saglabātu informāciju par iepriekš plānotajām un noteiktajām nobrauktuvēm pludmalē, TIAN pielikumos ir iekļautas detālplānojumā „Pludmales labiekārtošana un kāpu zonas nostiprināšana” (2009. gads) un

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU, KAS SATUR LAIKA ZĪMOGU

lokāplānojumā „Teritorijai starp Ērgļu ielu, Madonas ielu, dzelzceļu un pludmali” (2015. gads) apzinātās un plānotās nobrauktuves un izejas uz pludmali cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

TPG 2020 novēršot noteikumu dublēšanos un samazinot funkcionālo apakšzonu skaitu no jauna ir izveidota funkcionālā apakšzona – „Dabas un apstādījumu teritorija” (ar indeksu DA7 un DA8), „Jauktas centra apbūves teritorija” (ar indeksu JC66 un JC67) un „Lauksaimniecības teritorija” ar indeksu L3, noteiktās teritorijas ar īpašiem noteikumiem TIN16 un TIN72). TPG 2020 pārskatītas visas objektu esošās pašvaldības apgrūtinātās teritorijas un aprobežojumi. Nemot vērā, ka būtiskākās izmaiņas saistītas ar atsevišķu kultūras pieminekļu aizsargjoslu (aizsardzības zonu) noteikšanu vai precizēšanu, grafiskajā daļā vairs netiek attēlots līdz šim noteiktais ierobežojums – krasta kāpu aizsargjoslas daļa bez apbūves. TPG 2020 ietvaros ielu sarkanās līnijas precizētas tikai atsevišķām esošajām pilsētas iclām, izvērtējot pašvaldības sagatavotos prickšlikumus, bet nenosakot jaunas ielu sarkanās līnijas dabā neesošām ielām vai ceļiem. TPG 2020 tika precizētas applūstošo teritoriju robežas gar Lielupi, Sloceni un Vēršupīti.

TPG 2020 TIAN papildināti ar nodaļu „Prasības lokāplānojumiem”, papildus normatīvajos aktos noticītajam, nosakot gadījumus, kad pirms attīstības ieceres īstenošanas nepieciešams izstrādāt lokāplānojumu.

TPG 2020 izstrādes ietvaros tika veikta Jūrmalas TPG 2016 iekļauto spēkā esošo detālplānojumu pārvērtēšana, nemot vērā Jūrmalas TPG 2016 TIAN 2495. punkta nosacījumus.

8.2. Siltumapgāde

TPG 2020 ir aktualizētas grafiskajā daļā iekļautās inženierīku siltumapgādes shēmas.

Savukārt TIAN papildinātas esošās prasības attiecībā uz centralizētajām un decentralizētajām sistēmām.

8.3. Ūdens apgāde

TPG 2020 ir aktualizētas grafiskajā daļā iekļautās inženierīku ūdensapgādes shēmas.

Savukārt TIAN papildinātas esošās prasības attiecībā uz centralizētajām un decentralizētajām sistēmām.

8.4. Kanalizācijas sistēma

TPG 2020 ir aktualizētas grafiskajā daļā iekļautās inženierīku sadzīves kanalizācija shēmas. Savukārt TIAN papildinātas esošās prasības attiecībā uz centralizētajām un decentralizētajām sistēmām.

8.5. Teritorijas labiekārtošana

TPG 2020 grozījumi pilsētas teritorijas labiekārtošanas jomā nav minētas.

8.6. Vides pieejamība

Vides pieejamība Jūrmalas pilsētas teritorijā un būvēs tiks nodrošināta saskaņā ar TIN un normatīvo aktu prasībām.

8.7. Riska faktoru novērtēšana un cita informācija

Saskaņā ar TPG 2020 paskaidrojuma rakstu galvenais teritorijas attīstības un izmantošanas risks Jūrmalas pilsētā ir vides troksnis. Galvenie akustiskās troksņa avoti Jūrmalā ir autotransports un dzelzceļš, jo ražošana Jūrmalā nav attīstīta un tās ietekme uz troksņa līmeni ir vērtēta, ka nenozīmīga. Lidostas „Rīga” lidmašīnu troksņa radītā ietekmes zona ir orientēta Mārupes pagasta un Buļļu salas (Rīgā) virzienā. Lidmašīnu radītā troksņa pārsniegumu zonā Jūrmalā līdz 5 dB un daļēji skar Vārnukrogu. Kartētajā Jūrmalas daļā maģistrālo ielu un dzelzceļa līnijas Rīga - Tukums - Ventspils apkārtnē ir konstatēti troksņu robežlielumu pārsniegumi no 5 līdz 10 dB. Lielāki troksņa robežlielumu tiek pārsniegti vakaros līdz 20 dB un naktīs līdz 25 dB. Dienā maģistrālo ielu krustojumu apkārtnē troksņa robežlielumi tiek pārsniegti par 15 dB. Plašāku teritoriju troksņa robežlielumu pārsniegumi skar Majoros, Lienes ielas, Jomas, ielas un Zikfrīda Meierovica prospekta apkārtnē. Izvērtējot iegūtos troksņa kartēšanas rezultātus, šī teritorija ir iedalīta III prioritātes aglomerācijas nozīmes akustiskā diskomforta zonā. Autoceļa A10 ievada apkārtnē Bražuciemā apmēram 350 m platā

joslā no autoceļa trokšņa līmenis pārsniedz 55 dB, apmēram 100 m attālumā – 65 dB, sasniedz 75 dB – autoceļa nodalījumā. Izvērtējot autoceļa A10 radīto troksni, Bražuciema teritorijā uz austrumiem no autocēļa A10 ir izdalīta akustiskā trokšņa diskomforta zona. Teritorijas plānojuma izstrādes laikā Rīgas aglomerācijai un valsts autoceļam A10 ir sagatavoti rīcības plāni vides trokšņa samazināšanai. Jūrmalā akustiskā diskomforta zonā Dzintaros un Dubultos ir plānota trokšņa līmeņa samazināšana no dzelzceļa, rekomendēta kustības ātruma precizēšana un samazināšana, citi pasākumi (prettrokšņa ekrānu izbūve, stādījumu joslu izveide, prettrokšņa risinājumi ēku fasādēm) nav plānoti. Akustiskā trokšņa diskomforta zonā Bražuciemā rīcības plānā ietverta prettrokšņa ekrānu (augstums 4 m, kopējais garums – 232 m) izvietošana dzīvojamā ēku tuvumā autoceļa A10 labajā pusē. Šos pasākumus iespējams realizēt autocēļa A10 Rīgas-Ventspils posma Priedaine-Sloka-Ķemeri paplašināšanas ietvaros. Pašlaik minētajai autoceļa paplašināšanai notiek skriū projekta izstrāde un ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojuma izstrāde, kuru ietvaros arī tiek veikta trokšņu izpēte un prettrokšņa pasākumu plānošana un projektēšana. Trokšņa kartēšana Jūrmalā nav veikta no Dubultiem līdz pilsētas rietumu robežai, taču, iesākot maģistrālo ielu un dzelzceļa izvietojumu, ir secināts, ka to apkārtne arī iespējami trokšņa līmeņu pārsniegumi un ka Dubultos līdzīgi kā Majoros ir iespējama trokšņa diskomforta zona.

TPG 2020 ir pievienots atzinums „Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskats”, kuru izstrādājusi SIA „METRUM” un kurā minēts: „Vērtējot veiktos grozījumus Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā, var secināt ka summārā šī plānošanas dokumenta īstenošanas ietekme uz vidi un dabas vērtībām prognozējama kā ilglaicīga un pozitīva”.

10. SLĒDZIENS

„Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumi 2020” projekta risinājumi Jūrmalas pilsētā atbilst higiēnas prasībām.

11. REKOMENDĀCIJAS

Nav.

Sabiedrības veselības departamenta
Higiēnas novērtēšanas nodaļas vadītāja

Olga Saganoviča

Nikolajs Kirejevs, 67081537,
nikolajs.kirejevs (@vi.gov.lv)

VIDES PĀRSKATS
JŪRMALAS PILSĒTAS TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪJUMIEM 2020

Valsts akciju sabiedrība
"Latvijas dzelzceļš"
Gogoļa iela 3, Rīga,
LV-1547, Latvija

Reģ. Nr. 40003032065
Tālr.: 80001181, 67234508
Fakss: 67234327

E-pasts: info@ldz.lv
www.ldz.lv

Rīgā, Datums skatāms laika zīmogā DNP-6.4.16./50-2020

Uz 17.03.2020. vēstuli Nr.14-1/985

Jūrmalas pilsētas domei
Jomas iela 1/5, Jūrmala,
LV-2015

**Atzinums par Jūrmalas pilsētas teritorijas
plānojuma grozījumu 1. redakciju**

VAS „Latvijas dzelzceļš” ir iepazinies ar publiskai apspriešanai nodoto Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma 1.redakciju un lūdz papildināt un precizēt to:

1. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apakšnodalā par aizsargjoslām sniegt informāciju, ka dzelzceļa ekspluatācijas aizsargjosla sakrīt ar valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras zemes nodalījuma joslu (turpmāk tekstā – Nodalījuma josla), bet aizsargjosla gar dzelzceļiem, pa kuriem pārvadā naftu, naftas produktus, bīstamas ķīmiskās vielas un produktus tiek noteikta 25m no malējās dzelzceļa sliedes, bet ne mazāka kā Nodalījuma joslas platums.

2. Grafiskajā daļā:

- noteikt ekspluatācijas un drošības aizsargjoslu visā platībā zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem 13000210001, 13000214607, 13000212303 un daļēji ar drošības aizsargjoslu apgrūtināt zemes vienību 13000073910;
- noteikt atļauto izmantošanas veidu- transporta infrastruktūra (TR2) zemes vienībai 13000210001.

3. precizēt funkcionālā zonējumā kartē plānotos, atļautos izmantošanas veidus zemes vienībai 13000212308 saskaņā ar Jūrmalas pilsētas zemes komisijas 2015.g.25.septembra lēmumu Nr.28; zemes vienībām 13000212310 un 13000212311 saskaņā ar Jūrmalas pilsētas zemes komisijas 2015.g.30.septembra lēmumiem Nr.278 un Nr.279 (pielikumā).

3.Vides pārskatā (17,42,45,52lpp.) ievērot vienotu dzelzceļa iecirkņa nosaukumu Torņakalns-Tukums II.

VAS “Latvijas dzelzceļš”
Nekustamā īpašuma apsaimniekošanas
pārvaldes vadītāja p.i.

M.Šalmis

Kucina 67238651

Sāņemts elektroniski
Jūrmalas pilsētas dome
2020.g. 09.04.
Lietas Nr. 11-19/601-6109

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Reģistrācijas numurs: DNP-6.4.16./50-2020